



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



ОЦЕНКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДОЛНИ ЧИФЛИК 2007-2013 Г.



Долни
чифлик,
юни, 2014 г.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	4
ВЪВЕДЕНИЕ	7
ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ	9
ОЦЕНКА	10
I. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ	10
I.1. Профил на общината – обща и сравнителна характеристика	10
I.2. Природно - ресурсен потенциал	11
I.2.1. Релеф, климат, води, почви и полезни изкопаеми	11
I.2.2. Поземлени и горски ресурси	12
I.2.3. Биоразнообразие	13
I.2.4. Защитени територии и природни забележителности	16
I.2.5. Зелена система	20
I.2.6. Геоложка основа	20
I.3. Развитие на човешките ресурси и социалната сфера	21
I.3.1. Демографска характеристика	21
I.3.2. Пазар на труда – заетост и безработица	25
I.3.3. Анализ на урбанизационните процеси	28
I.3.4. Средно годишни доходи на едно лице, ниво на бедност	30
I.3.5. Образование	31
I.3.6. Здравеопазване	33
I.3.7. Социални дейности, услуги и социално включване	34
I.3.8. Култура и културни дейности, исторически забележителности	35
I.3.9. Младежки дейности и спорт	36
I.3.10. Жилищен фонд, домакинства и семейства	37
I.4. Икономическо развитие	39
I.4.1. Състояние на местната икономика, тенденции, конкурентоспособност и предприемачество	39
I.4.2. Промисленост	43
I.4.3. Туризм	44
I.4.4. Селско стопанство	46
I.4.5. Горско стопанство	49
I.4.6. Морска индустрия и “син растеж”, рибарство и аквакултури	49
I.5. Техническа инфраструктура – свързаност и достъпност на територията на община Долни чифлик	51
I.5.1. Транспортно-комуникационна система	51
I.5.2. Водоснабдяване и канализация	53
I.5.3. Енергийна инфраструктура	55

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



I.5.4. Телекомуникации	56
I.6. Опазване на околната среда – екологично състояние и рискове	58
I.6.1. Състояние на въздух, води, почви и шум въздух	58
I.6.2. Дейности по управление на отпадъците	64
I.6.3. Мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени	66
I.7. Административен и финансов капацитет на Община Долни чифлик	69
I.7.1. Административен капацитет и структура на общинската администрация	69
I.7.2. Общински бюджет и финансов капацитет	72
ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ОСНОВНИ КОНСТАТАЦИИ	76
II. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И УСТОЙЧИВОСТТА НА РЕЗУЛТАТИТЕ	78
III. ОЦЕНКА НА ОБЩОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ	79
IV. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ	82
V. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ОТНОСНО ПРОВЕЖДАНЕТО НА ПОЛИТИКА ЗА МЕСТНО РАЗВИТИЕ	85
VI. СТРАТЕГИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ОПР ЗА ПЕРИОДА СЛЕД 2014 - 2020 Г.	88
ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ, НАПРАВЕНИ НА БАЗАТА НА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПР	89
ОПИСАНИЕ НА ТАБЛИЦИТЕ, ДИАГРАМИТЕ И ОРГАНИГРАМИТЕ	91
Приложение: Справка за изпълнени проекти	93

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АЗ – Агенция по заетостта
АДИРПСИР – Актуализиран документ за изпълнение на Регионален план за развитие на Североизточен район 2010-2013
БЗ – Буферна зона
ВЕИ – възобновяеми енергийни източници
ГПСОВ - градски пречиствателни станции за отпадъчни води
ДМА – дълготрайни материални активи
ДБТ – Дирекция „Бюро по труда“
ЕИСУРР – Единна информационна система за управление на регионалното развитие
ЕО – екологична оценка
ЕСФ – Европейски социален фонд
ЕФРР – Европейски фонд за регионално развитие
ЗООС – Закон за опазване на околната среда
ЗРР – Закон за регионалното развитие
ЗТ – защитени територии
ИАОС – Изпълнителна агенция по околна среда
ИАРА – Изпълнителна агенция рибарство и аквакултури
ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз
МИРГ – Места инициативна рибарска група
МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МО – Междинна оценка
МОСВ – Министерство на околната среда и водите
МСП – малки и средни предприятия
НИРД – научно-изследователска и развойна дейност
НПО – неправителствени организации
НПРР – Национален план за регионално развитие

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



НСИ – Национален статистически институт
НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България
НСРР – Национална стратегическа референтна рамка
NUTS – обща класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана
от ЕВРОСТАТ за регионите в Европейския съюз
ОДЗ – Областна дирекция „Земеделие“
ОП – Оперативна/и програма/и
ОПАК – Оперативна програма „Административен капацитет“
ОПОС – Оперативна програма „Околна среда“
ОСР – Областна стратегия за развитие
ОСП – Обща селскостопанска политика
ОПР – Общински планове за развитие
ОПРКБИ – Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“
ОПРР – Оперативна програма „Регионално развитие“
ОПРСР – Оперативна програма за развитие на сектор “Рибарство”
ОПРЧР – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
ОУ – основно училище
ОУП – общ/и устройствен/и план/ове
ППЗРР – Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ПРСР – Програма за развитие на селските райони
ПСОВ - пречиствателни станции за отпадъчни води
ПЧИ – преки чужди инвестиции
РИОСВ -Регионална инспекция по околната среда и водите
РСЗ – Регионална служба по заетостта
СИФ – Социално-инвестиционен фонд
СОУ – средно общообразователно училище

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



СИР – Североизточен район
СОП - Съвместната Оперативна програма на Черноморския басейн
ТБО – твърди битови отпадъци
ТИЦ – туристически информационен център
ТСБ – Териториално статистическо бюро
ЦДГ – целодневна детска градина

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



ВЪВЕДЕНИЕ

Оценката на Плана за развитие на община Долни чифлик за периода 2007-2013 г., е резултат от изпълнението на проект: **„Обучения, разработване на стратегически документи, други съпътстващи дейности и информация и публичност във връзка с изпълнението на проект „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни“** със следните обособени позиции: ОП № 1 „Разработване на две методологии и ръководства към тях“; ОП № 2 „Обучения/семинари за работа с новите инструменти за наблюдение и оценка“; ОП № 3 „Разработване на оценка на ОПР 2007-2013 и ОПР 2014г.-2020 г., в т. ч. аналитичен доклад от проучване на социално-икономическото състояние в община Долни чифлик, SWOT анализ; ОП № 4 „Координационни двудневни срещи на 4 фокус групи“; ОП № 5 „Осигуряване на информация и публичност“, сключен между Община Долни чифлик и „ЕС ПИ КОНСУЛТ БГ“ ООД с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, Приоритетна ос I „Добро управление“, Подприоритет 1.3 „Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики“, Бюджетна линия BG051PO002/13/1.3-07

Оценката представя резултатите на Общинския план за развитие (ОПР) на община Долни чифлик 2007-2013 г., изготвена в изпълнение на нормативните изисквания на Закона за регионалното развитие (ЗРР - чл.34, ал.1 и чл.36, ал.1) и Правилника за неговото прилагане (ППЗРР).

Общинският план за развитие на община Долни чифлик за периода 2007 – 2013 г. е средносрочен планов документ, съобразен с националната политика за регионално развитие и бюджетните планове на Европейския съюз. Той е основополагащ, стратегически, динамичен документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие в посочената територия. Документът очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината.

Планът е приет на 13.05.2005 г. от Общински съвет (ОБС) – Долни чифлик с две последователни решения на основание чл. 21, ал. 1, т. 12 на ЗМСМА приема актуализация на Плана за развитие на община Долни чифлик 2005-2006 г. (№ 301) и План за развитие на община Долни чифлик 2007-2013 г. (№ 302) и чл. 14, ал. 4 от ЗРР.

През отчетния период ОПР е изменян веднъж с Решение на ОБС – Долни чифлик № 407 на горепосоченото основание: изменя Мярка 2 на Цел 8 на Приоритет 2 - „Изграждане на качествена жизнена среда“ към част 3.4. на Общинския план за развитие 2007 – 2013 г. от „Дневни центрове“ в „Подобряване социалната инфраструктура и разширяване на социалните услуги“.

Целта на настоящата оценка е да осигури независима и актуална информация за постигнатите резултати от въздействието на Общинския план за развитие на община Долни чифлик през периода 2007 – 2013 г., да направи препоръки за подобряване на управлението и координацията по изпълнение на ОПР през следващия програмен период 2014 – 2020 г.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни“, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



За постигането на тази цел е взето предвид следното:

1. Актуален преглед на изпълнението на плана, съответствие и приложимост на заложените цели и приоритети;
2. Отчет за работата на кмета на община Долни чифлик за мандата 2007-2011 г.
3. Отчет за изпълнение на Програмата за управление на кмета на община Долни чифлик за мандат 2011-2015 г. до 31.12.2013 г.

В оценката се включват:

- ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И УСТОЙЧИВОСТТА НА РЕЗУЛТАТИТЕ;
- ОЦЕНКА НА ОБЩОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ;
- ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ;
- ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ОТНОСНО ПРОВЕЖДАНЕТО НА ПОЛИТИКА ЗА МЕСТНО РАЗВИТИЕ.

Визията за социално-икономическо развитие на община Долни чифлик продължава да бъде актуална, тъй като отговаря на приоритетите на НСРР, Плана за развитие на СИР и визията на ОСР – Варна. Заложените приоритети, специфични цели и мерки в ОПР също са съгласувани и в унисон с регионалните, национални и европейски стратегии за развитие. Те продължават да бъдат уместни по отношение на основните нужди и проблеми на целевия район и не следва да се променят.

Оценка на изпълнението на Общинския план за развитие на община Долни чифлик 2007-2013 г. показва, че е постигнат напредък в изпълнението на ОПР. Основният аргумент за подобно заключение е, че за периода 2005-2013 г. в Долни чифлик са изпълнени 235 дейности и проекти (в т. ч. 17 са на етап приключване) на обща стойност 36 143 798 лева.

Адаптацията на българските общини в условията на пълноценно членство на България в ЕС се изразява за този период предимно в привличане на европейско финансиране за постигането на устойчив растеж и социално-икономическо развитие, съответно на очакванията на местната общност. В този смисъл анализът на действията на органите на местната власт сочи сериозни амбиции в ОПР и добра успеваемост в конкретните действия по привличането на нетрадиционен ресурс. Аргументите на подобни съждения са изложени по-долу.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

Основният методически подход в изготвянето на оценката е съчетание от външна експертна оценка и консултиране с администрацията и анкетни проучвания. Използвани са следните източници на данни и информация:

1. Общински план за развитие на община Долни чифлик 2007-2013 г.;
2. Областна стратегия за развитие на област Варна 2005-2015 г.;
3. Актуализиран документ за изпълнение на Регионален план за развитие на Североизточен район 2010-2013 г.;
4. Официални данни от ТСБ - Варна, ДБТ – Долни чифлик и ОСЗ – Долни чифлик;
5. Справки, доклади и отчети на Община Долни чифлик;
6. ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България;
7. Методическите указания на МРРБ за актуализация на действащите стратегии и планове за регионално и местно развитие – 2009 г.;
8. Интернет страници и портали: Община Долни чифлик, НСИ, АЗ, ОПОС, ОПАК, ОПРР, ОПРЧР, ОПРКБИ, ПРСР и други.
9. Годишни справки и доклади за изпълнение на ОПР на община Долни чифлик;
11. Секторни стратегии и програми;
12. Стратегически документи от по-високите нива – Стратегия „Европа 2020” с националните цели по нея, Пети доклад за икономическото, социално и териториално сближаване: бъдеще на политиката на сближаване.
13. Анкети сред общински служители.

Целите на тази оценка са да подпомогне управлението и наблюдението на ОПР. Фокусирана е върху аналитичен преглед и сравнителен анализ на резултатите и въздействието от прилагането на ОПР на Община Долни чифлик с оглед отразяване на настъпилите социално-икономически промени на местно, регионално и национално ниво, както и на реформата на кохезионната/регионалната политика на ЕС и първоначалните ефекти от прилагането на различните програми за България с европейско съфинансиране за периода след 2007 г.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



ОЦЕНКА

I. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ

I.1. Профил на общината – обща и сравнителна характеристика

I.1.1. Географски характеристики, местоположение и граници

Община Долни чифлик се намира в Североизточна България, в подножието на Източна Стара планина разположена по поречието на р. Камчия и е част от област Варна. Благоприятното географско разположение предопределя в голяма степен възможностите ѝ за развитие. На изток общината граничи с Черно море, на запад с община Дългопол, на север с община Аврен, северозапад с община Провадия, а на юг с общините Бяла, Несебър и Поморие.

Център на Общината е град Долни чифлик, като в пределите на общината се включват общо 17 населени места /1 град и 16 села/.

В населените места се включват:

- град Долни чифлик – център на общината;
- кметства Шкорпиловци, Рудник, Старо Оряхово, Детелина, Голица, Пчелник, Венелин, Горен чифлик, Гроздьово;
- населени места с кметски наместници: Солник, Нова Шипка, Ново Оряхово, Кривини, Бърдарево, Юнец, Булаир.

На крайморската територия са формирани 4 курортни комплекса: Камчия - Лонгоза, Шкорпиловци – север, Шкорпиловци – юг и Шкорпиловци – село.

Общата площ на Долни чифлик е 487,2 кв. км, която представлява 13% от територията на област Варна и я нарежда на трето място във Варненска област след община Провадия и областния център.

Надморската височина на общината е в диапазона от 0-561 м, на общинския център – 14 м.

Община Долни чифлик е с добре развит сухопътен транспорт.

Разстоянието до София е 450 км, а до Варна 38 км.

От населените места до общинския център може да се достигне в рамките на 25 минути, неговата достъпност е благоприятно условие за навременното осведомяване и снабдяване на населението.

Таблица 1: Автомобилна достъпност до центъра на общината.

До 10 минути	От 11 до 15 минути	От 15 до 20 минути	Над 20 минути
8 населени места	5 населени места	2 населени места	1 населено място
С. Пчелник	С. Гроздьово	С. Нова Шипка	С. Булаир
С. Венелин	С. Шкорпиловци	С. Голица	
С. Горен чифлик	С. Бърдарево		
С. Детелина	С. Рудник		
С. Старо Оряхово	С. Юнец		
С. Кривини	С. Ново Оряхово		
С. Солник			

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



1.2. Природно - ресурсен потенциал

1.2.1. Релеф, климат, води, почви и полезни изкопаеми

Релефът на общината с преобладаващо невисоки наклони е благоприятен за развитието на земеделска дейност, гражданско и промишлено строителство. Пясъчно-плажната ивица при устието на р. Камчия и Фъндъклийска е най-дългата на българското черноморско крайбрежие. Микроклиматичните особености на бреговата зона разрешават продължителен курортен сезон.

Климатът е умереноконтинентален със средна годишна температура в диапазона от 11-12.5 градуса, като намаляват от морето в посока към вътрешността на общината. Годишните валежи за общината са под средните за страната (550-600 мм). Слабо се увеличават от крайбрежните части към вътрешността. Годишната сума на валежите, както и тяхното сезонно и месечно разпределение очертават като по-благоприятни за вегетацията на растенията условията в западните части на общината. За общината е характерен малък брой на дните с мъгла и снежна покривка. Ветровият режим показва преобладаване на западните на първо място и източните ветрове на второ място. Западните ветрове са с най-голяма честота през зимните месеци, а източните ветрове са с най-голям дял през топлото полугодие, поради бризовата атмосферна циркулация. От описаните характеристики на климата на територията на община Долни чифлик може да се направи извода, че климатичните условия са благоприятни за развитие на рекреационна дейност и земеделие.

Почвите на по-голямата част от територията на общината са черноземни, а в планинската част – ливадни. За Камчийската низина е характерно преобладаването на алувиално ливадните почви. Съгласно ерозионната карта на България районът на Долни чифлик е категоризиран като район с неерозирани почви. Няма данни за депонирани токсични отпадъци, които да причиняват трайни значителни влошавания на почвите.

Водните ресурси включват повърхностните и подпочвени води. Те имат изключително голямо битово и стопанско значение.

На територията на общината реките Двойница и Елешница са застъпени в горните си течения, а р. Камчия - в долното си течение. На територията на общината се намират почти всички десни притоци на р. Камчия – р. Доделен, р.Армира, р. Кованлъшка и р. Чаирдере, както и р. Фъндъклийска с малки изключения.

Фактът, че общината е разположена по поречието на р. Камчия обяснява дълбочината на подпочвените води /6-12м/, които се използват за собствени водоизточници и за промишлени нужди. На територията на общината са разположени 5 язовира, които са с местно значение и 2 рибарника.

Термални минерални води са разкрити в източната част на общината в района на с. Шкорпиловци в район “Долна Камчия”. Водата съдържа минерали с промишлено и балнеоложко значение. Те са с характеристики, които позволяват прилагането им за лечение и профилактика на широк набор от заболявания – сърдечносъдови, опорнодвигателни, неврологични, гинекологични, дихателни, кожни и обменно-ендокринни. Въпреки това водите не се ползват за балнеолечение, но може да се заключи, че в общината има добри предпоставки за развитието му.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Полезните изкопаеми са природен ресурс с потенциално значение за развитието на промишлеността в общината. Долночифлишката газонефтена област се оценява като широкоперспективна по отношение на запаси от нефт и газ. През последните години са правени изследвания в акваторията на шелфа за разкриване на нефт и газ от български и чуждестранни фирми.

На местата на сушата около с. Ново Оряхово и с. Шкорпиловци са установени газопреливания.

Няма наличие на рудни изкопаеми, освен мангановите руди при с. Рудник, които не се експлоатират поради ниското съдържание на манган.

Геоложките особености са обусловили наличието на находища на строителни материали на територията на общината: пясъци, чакъли забетон, глини и мергели за тухли. С промишлено значение са находищата на:

- глини за тухли и керемиди при с. Гроздьово;
- мергели за тухли и керемиди в землището на с. Гроздьово;
- пясъци при с. Старо Оряхово.

Практически край много от населените места има разработени малки кариери за пясък, чакъл и глина, предимно за задоволяване строителните нужди на населението.

Кариерите за баластрени материали има разкрити по коритото на р. Елешница, р. Армера, р. Луда Камчия, над с. Горен чифлик.

Кариери за камък има в селата Голица, Булаир, Бърдарево, южно от гр. Долни чифлик.

Кариери за глина има по терасата на р. Камчия, до с. Горен чифлик в участъка „Лонгоза“, край с. Гроздьово и в с. Пчелник – местността „Балтата“.

По-малки находища на пясък има край селата Нова шипка по долината на р. Камчия, с. Шкорпиловци и с. Детелина.

1.2.2. Поземлени и горски ресурси

Общата площ на община Долни чифлик е 487 193 км². От нея 170 000 дка са селскостопански фонд и 285 000 дка горски фонд. Земеделските територии заемат площ от 175 036 дка, или 36,1% от територията на общината. Обработваемата земя в земеделските територии е с обща площ 135 642 дка – 27,8% от територията на общината и 81,9% от земеделските територии. Обработваемата земя включва в себе си площта на нивите, трайните насаждения и ливадите с относителен дял съответно 86,7%; 12,7% и 0,6%. Относителният дял на земеделските територии и на обработваемата земя има една от най-ниските стойности в цяла Варненска област.

Мерите и пасищата заемат площ от 23 058 дка, или 13,1% от земеделските територии. Заедно с обработваемата земя мерите и пасищата формират т.н. стопанисвана земя – общо 158 700 дка, или 32,6% от територията на общината. Най-голяма е площта им в землищата на селата Голица – 4 780 дка и Бърдарево – 3 543 дка. Останалата част от земеделските територии се заема от др. необработваеми земи с обща площ 17 136 дка. От тях 5 552 дка са заети от гори, създадени върху земеделски земи, 3 554 дка полски пътища и 8 030 дка – непригодни земи /скали, пясъци и др./.

Преобладаващи категории земи в общината са от III до V категория по поречието на р. Камчия и от VI до IX категория в балканските села. По данни на ОСЗГ,

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



изоставените земеделски земи на територията на общината са 53 473 дка, което е тревожен факт за развитието на земеделието и изисква специално внимание. Причините за наличието на пустеещи земи са от различен характер и могат да се обобщят в следните групи:

- като резултат от процеса на възстановяване собствеността върху земята – изключително удребнена и разпокъсана собственост, голям брой собственици върху един имот, при това преобладаваща част от собствениците живеят извън населеното място, в което се намират възстановените им имоти и се занимават с дейности различни от земеделие, нисък размер на рентата, изплащана от кооперации и арендатори, ниска цена на земеделската земя, липса на финансови средства у земеделските производители за използване на съвременни технологии и техника;
- икономически;
- демографски – обезлюдяване на населените места от полупланинските райони – селата Кривини, Бърдарево, Голица, Булаир.

Горските територии заемат най-голяма част от територията на общината – 28 5331 дка, или 50,6 %. Най-голяма част от горските територии на общината са разположени в землищата на с. Голица, Горен чифлик, Гроздьово.

Населените места и другите урбанизирани територии са с обща площ 17 979 дка /3,7% от общата площ на общината/. Най-голяма е селищната територия на гр. Долни чифлик. – 2 787 дка.

Територията на водните течения и водните площи заема 5881 дка. Поливните площи представляват 32% от обработваемата земя. Напояването се осъществява от язовири, реки. По начин на напояване съществуват следните видове: гравитачно /което преобладава/, стационарно дъждуване, полустационарно дъждуване и др.

Изводът, който може да се направи е, че в общината трябва да се предприемат действия по оползотворяване на почвения потенциал и предотвратяване изоставянето на земеделските земи. Това може да бъде постигнато чрез въвеждане и развитие на биологично земеделие – алтернативна форма на земеделието, чрез която може да бъде постигнат баланс между производството на хранителни продукти, превенция на околната среда и увеличаване на заетостта в общината. Биологичното земеделие позволява да бъде запазен и възстановен почвения профил, да бъдат стабилизирани почвените екосистеми и да бъде постигнато устойчиво развитие на селските райони.

I.2.3. Биоразнообразие

Характеристика на съществуващата растителност

В територията на общината изцяло се включва Териториално поделение Държавно ловно стопанство – Горен чифлик.

Средногодишното ползване на главните сечи е 39 560 м³, а на отгледните сечи 25 150 м³. Годишно се залесяват 29,4 ха топола, акация, липа и ясен. Една част от

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



територията се използва за паша на едър и дребен рогат добитък, а друга е обект на билкарите за диворастящи билки и горски плодове.

Преобладаващите дървесни видове в ДДС “Шерба” са благаун 25,8% и цер 16,7%. Средногодишните ползване на главните сечи 19178 м³, а на огледните 11613 м³. Ежегодно се залесяват в ДДС “Шерба” 27,2 ха тополя, акация, липа, ясен. Ежегодно се извършват почвоподготовка, отглеждане и попълване на култури, осветления, прочистки без материален добив, подпомагане естественото възобновяване. Санитарните мероприятия са свързани с инвентаризация за нападения от вредители и болести и извеждане на санитарни сечи.

Горските територии в община Долни чифлик са 285 331 дка – лесистостта на общината е 58%. Горите са предимно дъбови, по-малко букови и смесени широколистни гори, а по поречието на р. Камчия – лонгозни гори от ясен, бряст, явор и клен. Горските системи в района на р. Камчия са нарушени поради обезводняване и засоляване на подпочвените води, довели за изменение на флората и фауната.

Около устието и долното течение на река Камчия е характерна лонгозната гора от полски ясен /*Fraxinus oxusagra*/, дръжкоцветен дъб /*Quercus pedunculiflora*/, полски бряст /*Ulmus minor*/, полски клен /*Acer campestre*/ и черна елша /*Alnus glutinosa*/, с подлес главно от обикновен глог /*Crataegus monogyna*/, обикновен дрян /*Cornus mas*/ и кучи дрян /*Cornus sanguinea*/, често в съчетание с мезофилна и хигрофитна тревна растителност (Бондев, 1991). Характерни тук са псевдолианите представени от повет /*Clematis vitalba*/, скрипка /*Smilax exelsa*/, гърбач /*Periploca graeca*/ и др. Заблатените територии сред гората, както и няколкото малки блати между нея и пясъчните дюни са обрасли главно с тръстика /*Phragmites australis*/ и теснолистен папур /*Typha angustifolia*/, Храстовите съобщества са съставени главно от драка /*Paliurus spina-christi*/, обикновен глог /*Crataegus monogyna*/, птиче грозде /*Ligustrum vulgare*/, Пясъчните дюни са покрити с псамофитни (сухоустйчиви) тревни съобщества с преобладаване главно на класник /*Leymus racemosus*/, пясъчар /*Ammophilla arenaria*/, борзеанов игловръх /*Alyssum borseanum*/ и др.

Нарушени са и горските екосистеми в резерват “Камчия”, поради обезводняване и засоляване на подпочвени води и почви, довели до изменения на флората и фауната, което е несъвместимо със статута на защита и значението на резервата.

Нарушенията в горските екосистеми са предизвикани допълнително и от пожари, незаконна сеч, паша без позволително или на забранени места, незаконно разораване на площи, незаконно строителство в горския фонд. Защитени растения на територията на община Долни чифрик са: блатно кокиче, бял оман, благаун, дъб, бук и габър. Техните местообитания попадат в защитените територии.

Характеристика на животинския свят

Общината попада в Черноморския зоогеографски район. Тук средиземноморското влияние върху фауната е доста силно. При редица групи насекоми средиземноморските видове преобладават над евросибирските и европейските. Така при скакалците те са 41%, при полутвърдокрилите се увеличават на 53% и при мрежокрилите (Neuroptera) достигат 54%.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Още по-голям е техният състав при халофилните и халоби онтните водни полутвърдокрили – до 72%. Явното преобладаване на такива видове до н. Емине на север сочи, че Стара планина, въпреки малката височина, е и тук една доста стабилна биогеографска бариера. По отношение на гнездящите птици този район има няколко характерни особености. Тук 42,2% от тях спадат към пойните видове, което се наблюдава само в Дунавския район. В процентно отношение пък видовете от евросибирския комплекс (21,7%) са на последно място сред всички зоогеографски райони. Като цяло орнитофауната се характеризира с висока степен на обособеност и това се дължи на редица специфични черти в условията на жизнената среда.

Една от най-важните особености на района е наличието в него на много, и то изключително редки видове, които за нашата страна са познати само тук. Това са около 500 вида безгръбначни, намерени в по едно находище, и то в малобройни популации. По този си показател районът е на първо място сред останалите зоогеографски райони. Повечето от тези видове се срещат само по Северното крайбрежие (до н. Емине на юг).

В района на “Камчийска планина” са установени 189 вида, от които 47 са включени в Червената книга на България (1985). От срещащите се видове 81 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашени в категория SPEC1 са включени 9 вида, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 – 22 вида, в SPEC3 – 50 вида.

Мястото осигурява подходящи местообитания за 63 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 56 са вписани също в приложение I на Директива 79/409 на ЕС. Камчийска планина е разположена на прелетния път Via Pontica и има международно значение като типично “място с тесен фронт на миграция” за прелитащите над нея реещи се птици – щъркели, пеликани и грабливи птици. Мигриращите птици се концентрират да преминават Стара планина именно в тази част, поради това че е най-ниската и лесна за преминаване преграда. Гористата част се използва главно от мигриращите грабливи птици, за хранене и нощуване. Районът на язовир Цонево е един от малкото в страната където гнезди орелът рибар /*Pandion haliaetus*/. Камчийска планина е едно от най-значимите места в страната за осояда /*Pernis apivorus*/, малкия креслив орел /*Aquila pomarina*/, малкия орел /*Hieraaetus pennatus*/, ловния сокол /*Falco cherrug*/, горската чучулига /*Lullula arborea*/, козодоя /*Caprimulgus europaeus*/, градинската овесарка /*Emberiza hortulana*/, полубеловратата мухоловка /*Ficedula semitorquata*/, както и за четири вида кълвачи – средния пъстър /*Dendrocopos medius*/, сирийския /*Dendrocopos syriacus*/, черния /*Dryocopus martius*/ и сивия /*Picus canus*/. По време на миграция и зимуване в язовирите на Камчийска планина се струпват значителни количества водолюбиви птици, които спират там по пътя си към влажните зони на юг от Стара планина. Там е установен да зимува също и световно застрашеният къдроглав пеликан /*Pelecanus crispus*/.

В района на заливните гори край Камчия са установени 237 вида птици, от които 53 са включени в Червената книга на България (1985). От срещащите се видове 101 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашени в категория SPEC1 са включени 7 вида, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 – 25 вида, в SPEC3 – 69 вида. Мястото осигурява подходящи местообитания за 82 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 76

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



са вписани също в приложение I на Директива 79/409 на ЕС. В комплекса гнездят в значителна численост сивия кълвач */Picus canus/*, черногърбото каменарче */Oenanthe pleshanka/* и полубеловратата мухоловка */Ficedula semitorquata/*, поради което мястото е едно от най-важните за тези видове в Европа. Полубеловратата мухоловка е представена тук с най-плътната си популация в България. Комплексът е едно от трите места по българското черноморско крайбрежие, където гнезди морския орел */Haliaeetus albicilla/*. Камчия се намира на миграционния път *Via Pontica* и разнообразието от птици по време на прелет тук е много голямо.

Горските масиви се използват за почивка от големи количества грабливи птици. Ежегодно по време на миграциите могат да се наблюдават прелитащи ята бели щъркели */Ciconia ciconia/*, къдроглави пеликани */Pelecanus crispus/* и розови пеликани */Pelecanus onocrotalus/*, както и ливаден дърдавец */Crex crex/*, представители на чапловите, дъждосвирцовите и пойните птици. Разливите югозападно от резервата имат особена стойност като зимовище на пойния лебед */Cygnus cygnus/*, голямата бяла чапла */Egretta alba/* и червеногушата гъска */Branta ruficollis/*. През зимата в неголеми количества в района се задържа малкият корморан */Phalacrocorax pygmeus/*.

Характерна черта на този район са и многото ендемити, и то почти изключително сред надземната фауна. По Южното Черноморско крайбрежие вече са установени около 120, а по Северното – 85 такива ендемични видове, и то почти изключително от безгръбначните животни – охлюви, сухоземни мокрици, паяци и бръмбари. Произходът на повечето от тези ендемити е от Понтийската област, която в недалечното минало е била отделена от съседните си области. От друга страна, тук са установени изключително малко реликти – само няколко вида безгръбначни.

Преобладаващите видове дивеч в ловните райони “Лонгоз”, “Самотино” и комплекс “Горска барака” са благороден елен, сърна, дива свиня, заек, яребица, шаран, каракуда. В ДЛ Старо Оряхово обект на ловен туризъм са дива свиня и бекас. В ДДС “Шерба”, с. Горен чифлик обект на ловен туризъм са елен, дива свиня, сърна, муфлон и бекас.

I.2.4. Защитени територии и природни забележителности

Съгласно Регистъра на защитените територии, създаден и поддържан от Изпълнителната агенция по околна среда, на територията на община Долни чифлик попадат следните защитени територии:

1. Поддържан резерват „Вълчи проход“ с местоположение: с. Голица, общ. Долни чифлик;
2. Защитена местност „Камчийски пясъци“ с местоположение: с. Старо Оряхово и с. Шкорпиловци, общ. Долни чифлик;
3. Резерват „Камчия“ с местоположение: с. Близнаци, общ. Аврен, с. Ново Оряхово, общ. Долни чифлик, с. Старо Оряхово, общ. Долни чифлик;
4. Поддържан резерват „Киров дол“ с местоположение: с. Бърдарево, общ. Долни чифлик;
5. Защитена местност „Лонгоза“, местоположение: с. Близнаци, общ. Аврен; с. Ново Оряхово, общ. Долни чифлик; с. Равна гора, общ. Аврен; с. Старо Оряхово, общ. Долни чифлик; с. Шкорпиловци, общ. Долни чифлик;
6. Защитена местност „Михов дол“, местоположение: с. Голица, общ. Долни чифлик;

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



7. Природна забележителност „Находище на бял оман”, местоположение: с. Детелина, общ. Долни чифлик;
8. Защитена местност „Орлов камък”, местоположение: с. Горен чифлик, общ. Долни чифлик;
9. Защитена местност „Солник”, местоположение: с. Солник, общ. Долни чифлик.

Резерват „Камчия”

Резерват „Камчия” е обявен през 1951 г., а със заповед № 105/14.02.1980 г., площта е увеличена на 842,1 ха. Намира се в землището на селата Ново Оряхово, Старо Оряхово и Близнаци, област Варна. Разположен е по долното течение на р. Камчия, на 25 км южно от гр. Варна, в близост до курортите Камчия и Шкорпиловци.

Крайречните заливни гори около устието на р. Камчия днес са най-представителният образец на лонгозните гори, разпространени в източната част на Балканския полуостров. В южната част са пресечени от две заблатени територии с продълговата форма, почти изцяло обрасли с тръстика, папур и друга водолюбива растителност. Това са т.н. азмаци – Мазният и Лесинският, които по същество представляват стари речни ръкави, непресъхващи почти през цялата година. Тази екосистема има уникален характер, който произтича от състава на горската растителност, в който се включват запазени коренни съобщества на полски ясен, дръжкоцветен дъб, полски бряст и други влаголюбиви дървесни и храстови видове, съчетани с всичките 6 вида дървовидни лиани, срещащи се в България – обикновен повет, бръшлян, хмел, гърбач, скрипка, дива лоза, а също така и 7 вида тревисти лиани. Като цяло преобладават растителните съобщества с доминиране на полския ясен.

Най-характерната особеност на лонгозната гора са периодичните заливания, свързани с измененията на нивото на р. Камчия.

Биологичното разнообразие в резервата е впечатляващо. Общо висшите растения, установени в лонгозната гора и заблатените територии в нея, са 245 вида. Камчийският лонгоз е единственото известно находище на българския ендемит грудеста горва. Също така се срещат застрашените от изчезване лъскаволистна млечка, блатно кокиче, блатен телиптерис, северница.

Река Камчия и азмаците се обитават от 39 вида риби, от които 31 са постоянни, а 8 – временни обитатели, навлизащи от морето. Част от тях са редки и застрашени от изчезване. Такива са брияната, змиорката, деветиглената бодливка, трииглата бодливка, шаранът, кавказкото попче, върловката и др.

Общо на територията на резервата се срещат 14 вида земноводни и влечуги, установени са 26 вида дребни бозайници. Интерес представлява кафявата горска полевка, която обикновено се среща в широколистните гори в България над 800 м н.в. Досега по Черноморието е установена само в района на Камчия и Ропотамо. Друг вид в природозащитно отношение е видрата, включена в Европейския червен списък.

Изключително голямо е значението на цялата територия по отношение на орнитофауната. В района са установени 258 вида птици, което съставлява 66% от общо установените в България видове. Отбелязани са 118 вида птици с неблагоприятен европейски природозащитен статус, от които 32 вида гнездят.

Общо 47 вида гръбначни животни от фауната на резервата са включени в Червената книга на България.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Поради голямото си природозащитно, екологично и научнопрактическо значение резерват „Камчия” получава международно признание през 1977 г., когато е включен в световната мрежа от биосферни резервати в рамките на програмата „Човек и биосфера” на ЮНЕСКО за опазване на най-представителните екосистеми на планетата.

През 2007 г. със заповед на Министъра на околната среда и водите буферната зона на резерват „Камчия” е прекатегоризирана в защитена местност „Лонгоза”.

Поддържан резерват „Киров дол”

Обявен е през 1968 г., а със Заповед № 386/15.10.1999 г. е прекатегоризиран, с площ 51,5 ха. Намира се в землището на село Солник, община Долни Чифлик, област Варна. Заема обширна горска площ – типични коренни благуново-церово-букови гори, разпространени масово на Балканския полуостров през миналото и значително намалели през XX век.

За ограничаване на антропогенното въздействие върху поддържания резерват е обявена буферна зона със Заповед № 761/12.08.1986 г., на площ от 26,6 ха. В района на буферната зона се забраняват: строителство на сгради и пътища; разкриване на кариери; промяна на водния режим и естествения облик на местността; използване на химически средства за растителна защита; лагеруване и палене на огън извън определените за това места; ловуване; залесяване с неприсъщи за района дървесни видове.

През 2007 г. със заповед на Министъра на околната среда и водите буферната зона на поддържан резерват „Киров дол” е прекатегоризирана в защитена местност „Солник”.

Поддържан резерват „ВЪЛЧИ ПРЕХОД”

Обявен е през 1968 г., а със Заповед № 371/15.10.1999 г. е прекатегоризиран, с площ 43,9 ха. Намира се северно от село Голица. Заема обширни гори – типични буково-дъбови, буково-благунови и благуново-габъррови гори, възрастни, от естествен произход, с растителност в отлично състояние. Горите на резервата са изцяло запазени от антропогенно въздействие. В района на резервата се забраняват: строителство на сгради и пътища; късане или унищожаване на тревна, храстова и дървесна растителност, както и събиране на билки; залесяване с неприсъщи за района дървесни видове; движение на посетители извън определените за това места; ловуване; преследване, улавяне, убиване на диви животни, повреждане на гнездата и леговищата им; разкриване на кариери и всякакви дейности, водещи до промяна на естествения облик на местността или водния режим; паша на селскостопански животни; лагеруване и палене на огън.

За ограничаване на антропогенното въздействие върху поддържания резерват е обявена БЗ със Заповед № 761/12.08.1986 г., с площ 86,9 ха. През 2007 г. със заповед на Министъра на околната среда и водите буферната зона на поддържан резерват „Вълчи преход” е прекатегоризирана в защитена местност „Михов дол”.

Местност „Камчийски пясъци”

Отхвърлена е като защитената местност с Решение № 11572/ 22.11.2006 г. от ВАС. Площта ѝ е 372,6 ха и е разположена в съседство с биосферния резерват „Камчия” и

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор № 13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



охранява типичната за тези места псамофитна растителност. Поради спорното бъдеще на бившата Защитена местност “Камчийски пясъци”, предвид високия икономически потенциал, както и високата екологична стойност на въпросната територия е планирана като територия с допустима промяна на предназначението, тъй като нейния статут следва тепърва да бъде уточнен на национално ниво.

Защитената местност „Орлов камък”

Защитената местност се намира в землището на гр. Долни чифлик. Защиатава находище на божур и останки от степни гори от Южна Добруджа и важен за науката и културата водопад.

Това природно богатство е застрашено от незаконната сеч, незаконното разораване на площи, незаконното строителство, пожари предизвикани от човешка немърливост, незаконния улов и редица други.

Природна забележителност „Находище на бял оман”

В границите на Община Долни чифлик е и едно от местообитанията на рядко срещаното в североизточна България лечебно растение бял оман, записано в Червената книга на РБългария. Находището (2 ха) се намира в землището на с. Детелина и е обявено като природна забележителност със Заповед № 853/10.08.1983 г.

Защитени зони по НАТУРА 2000

С цел осигуряване на дългосрочното оцеляване на ценните и застрашени видове и местообитания и в съответствие с международните договорености в областта на опазването на околната среда и биоразнообразието, в Р България за обявени защитени зони, които са част от общоевропейската мрежа НАТУРА 2000. Това са места от територията на страната, които отговарят на изискванията на двете основни за опазването на околната среда директиви: Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици.

В границите на община Долни чифлик попадат части от следните защитени зони, определени съгласно изискванията на Директивата за опазване на дивите птици:

- BG0002044 Камчийска планина - одобрена с решение на Министерски съвет № 802 от 04.12.2007 г.
- BG0002045 Комплекс Камчия - одобрена с решение на Министерски съвет № 802 от 04.12.2007 г.

Защитени зони, определени съгласно изискванията на Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, части от които са разположени в общината са:

- BG0000100 Плаж Шкорпиловци – одобрена на заседание на МС №8 02 от 04.12.2007 г.
- BG0000116 Камчия - одобрена с решение на Министерски съвет №802 от 04.12.2007 г.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



- BG0000133 Камчийска и Еминска планина - одобрена с решение на Министерски съвет № 661 от 16 октомври 2007 г.
- BG0000144 Река Камчия - одобрена с решение на Министерски съвет № 122 от 02 март 2007 г.

1.2.5. Зелена система

Средната зелена площ в общината е 13 м²/жител. Тя покрива норматива, определен Наредба № 7 от 22 декември 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните територии и устройствени зони - 4 м²/жител за селата и 12 м²/жител за малки градове.

Зелената система е в лошо състояние. Единствено в централната част на гр. Долни чифлик зелените площи са в поддържан вид. Системата се нуждае от рехабилитация и обогатяване, за да бъдат възстановени нейните рекреационни, естетически, микроклиматични и екологични функции. Особено внимание следва да се обърне на екологичните функции на зелената система. Зелените площи предотвратяват разсейването на замърсители от промишлени дейности и транспорта, продуцират кислород, поглъщат част от вредните газове и праха, блокират миграцията на тежките метали /от транспорта и промишлеността/ в почвата и околната среда. Във връзка с това благоприятно въздействие върху околната среда на общината би имало транспортното озеленяване /създаване на зелени пояси около пътните артерии/, санитарно-защитното озеленяване /изграждане на залесителен пояс на депото за битови отпадъци в гр. Долни чифлик и др./, поддържането и изграждането на нови паркове и градини в населените места.

В община Долни чифлик е разработен проект "Залесяване на нископродуктивни и ерозирали земи на територията на община Долни чифлик". Проектът обхваща девет имота, разположени в селата Венелин, Гроздьово, Ново Оряхово и един в гр. Долни чифлик, на който се намира общинското депо за битови отпадъци. Чрез реализацията на проекта ще се постигне положително въздействие върху състоянието на почвената покривка на базата на мелиоративната функция на залесяването и санитарна охрана на замърсените с отпадъци площи на общинското депо.

1.2.6. Геоложка основа

Общината заема по-голямата част от Долнокамчийското понижение, Камчийската планина, северния склон на Еминска планина и южния склон на Авренското плато. Територията на общината е разположена между 0 и 561 м надморска височина. Надморската височина се понижава от запад на изток и от юг на север. Релефът е преобладаващо равнинен и равнинно-хълмист. При устието на р. Камчия и р. Фъндъклийска се е формирала най-дългата по Българското Черноморие пясъчна ивица и успоредно на нея – дюнен вал.

Общината попада в една от лабилните в тектонско отношение части на страната – VII степен на сеизмична активност.

В общината няма наличие на рудни изкопаеми, освен мангановите руди при с. Рудник, които не се експлоатират поради ниското съдържание на манган. През последните години при направени изследвания в акваторията на шелфа за разкриване на нефт и газ от български и чуждестранни фирми, Долнокамчийската област е оценена като перспективна по отношение на запасите от нефт и газ.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Общината е богата на находища на строителни материали – пясък, чакъл, глина, мергели. С промишлено значение са находищата на глини и мергели при с. Гроздьово и пясък при с. Старо Оряхово. В близост до много от населените места има разработени и по-малки находища за задоволяване на нуждите на населението.

Две от кариерите за строителни материали на територията на общината /находящи се съответно в имот №000119 в землището на с. Старо Оряхово и в имот №0000554 в землището на с. Шкорпиловци, и двата общинска частна собственост/, са с изчерпан капацитет. Съгласно изискванията на Закона за опазване на земеделските земи [38], кариерите като земи с нарушен почвен профил подлежат на рекултивация. Задължително рекултивацията се извършва на два етапа – техническа и биологична рекултивация. Техническата рекултивация на кариерите е удачно да бъде осъществена чрез запълване на терените със строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради. С провеждане на подходящи мероприятия по техническата рекултивация ще бъде повдигнато нивото на терена и изравнено с това на околните площи, същевременно ще бъдат оползотворени строителните отпадъци, генерирани на територията на общината, вместо да бъдат депонирани.

По данни на РИОСВ – Варна в общината към 31.12.2003 г. са регистрирани 3 бр. свлачища с обща площ 480 дка, от които две са условно стабилизирани, а активно е едно свлачище с площ 15 дка. Към посочената дата няма нововъзникнали свлачища и абразионен бряг. Проведено е едно укрепително мероприятие.

1.3. Развитие на човешките ресурси и социалната сфера

1.3.1. Демографска характеристика

Динамиката на населението в община Долни чифлик през последните години показва тенденция на намаление (с около 5,3 %) или с 1 028 души през 2011 спрямо 2005 г. По официални статистически данни от последното преброяване към 01.02.2011 г. населението на община Долни чифлик е 19 360 души, а към 31.12.2013 г. възлиза на 19 129

Таблица 2: Население в община Долни чифлик през периода 2005 - 2011 г.

2005 г.	2006 г.	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.
20388	20295	20239	20199	20121	20101	19360

Източник: Териториално статистическо бюро – Варна

Висок е делът на населението в групата от 15 до 64 г., от която се формира основно трудовият потенциал. Икономически активното население от 15 до 64-годишна възраст е 12 839 души. Над 66,31 % от населението е във възрастовата група 15-64 години. За разлика от тенденцията за застаряване на населението в страната в общината населението под трудоспособна възраст е с 22,5 на сто повече от това в над трудоспособна възраст.

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира най-добре чрез коефициента на демографско заместване, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15-19 г.) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 г.). Към 01.02.2011 г. в община Долни чифлик има относителен баланс в този аспект, но все пак с привес на влизащите 6,35 % спрямо 6,23 % на излизащите.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората**Таблица 3: Население по населени места по възраст за 2011 г.**

Области Общини Населени места	0-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-85+
ОБЩО ЗА СТРАНАТА	975272	377585	488807	491088	533945	545332	513814	495672	516851	523827	540980	415431	945966
ВАРНА	67263	23561	34011	36552	39509	39394	33442	30584	30661	31974	31972	24407	51744
ДОЛНИ ЧИФЛИК	3584	1231	1384	1346	1265	1306	1309	1275	1284	1231	1208	917	2020
ГР.ДОЛНИ ЧИФЛИК	1227	423	509	533	470	479	496	467	489	428	350	239	534
С.БУЛАИР	31	9	6	5	14	14	14	10	9	10	6	7	7
С.БЪРДАРЕВО		-	-	-	-	1	1	3	5	8	6	9	38
С.ВЕНЕЛИН	242	61	82	63	70	55	61	61	45	30	31	40	67
С.ГОЛИЦА	39	27	21	27	23	29	32	46	37	48	54	48	146
С.ГОРЕН ЧИФЛИК	277	100	123	103	82	120	116	95	91	80	109	70	161
С.ГРОЗДЬОВО	471	148	182	184	140	152	141	151	160	183	166	111	238
С.ДЕТЕЛИНА	189	58	54	61	54	53	41	39	41	48	28	19	41
С.КРИВИНИ	2	-	1	-	4	3	1	4	4	9	5	19	43
С.НОВА ШИПКА	20	17	12	11	7	17	13	17	15	13	31	28	57
С.НОВО ОРЯХОВО	17	9	11	8	10	10	12	14	12	14	20	15	47
С.ПЧЕЛНИК	336	116	130	117	103	113	113	117	111	76	102	71	173
С.РУДНИК	67	30	24	21	23	21	31	28	27	46	49	38	92
С.СОЛНИК	5	3	11	3	6	6	12	8	16	25	34	25	68
С.СТАРО ОРЯХОВО	533	189	180	169	197	183	178	157	166	151	149	129	219
С.ШКОРПИЛОВЦИ	126	41	38	41	61	48	47	54	53	54	60	44	70
С.ЮНЕЦ	2	-	-	-	1	2	-	4	3	8	8	5	19

Източник: НСИ

Данните сочат, че по-голяма част от населението е със значително по-ниско образование. 11351 от жителите на общината са със средно и основно образование. 4650 със начално или незавършено и едва 857 души са с висше образование. С изключение на с. Бърдарево във всички населени места има население с висше образование, като най-голям е броят им в общинския център – гр. Долни чифлик.

Таблица 4: Население на 7 и повече навършени години в община Долни чифлик по степен на завършено образование и населени места според Преброяването към 01.02.2011 година

(Брой)

Община	Общо	В това число:			
		висше	средно	основно	начално и неза- вършено начално
Населени места					
Община Долни чифлик	17573	857	4973	6378	4650
с. Булаир	130	3	14	69	39
с. Бърдарево	71	-	13	35	17
с. Венелин	774	18	83	316	292
с. Голица	560	21	206	235	96

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



с. Горен чифлик	1393	39	301	605	355
с. Гроздьово	2166	60	520	820	611
с. Детелина	620	8	87	138	294
гр. Долни чифлик	6039	481	2015	1815	1559
с. Кривини	94	5	22	53	13
с. Нова Шипка	247	11	65	115	54
с. Ново Оряхово	191	15	92	66	18
с. Пчелник	1509	50	380	621	419
с. Рудник	473	22	176	176	66
с. Солник	221	6	82	100	33
с. Старо Оряхово	2353	80	684	990	553
с. Шкорпиловци	681	28	221	213	213
с. Юнец	51	10	12	11	18

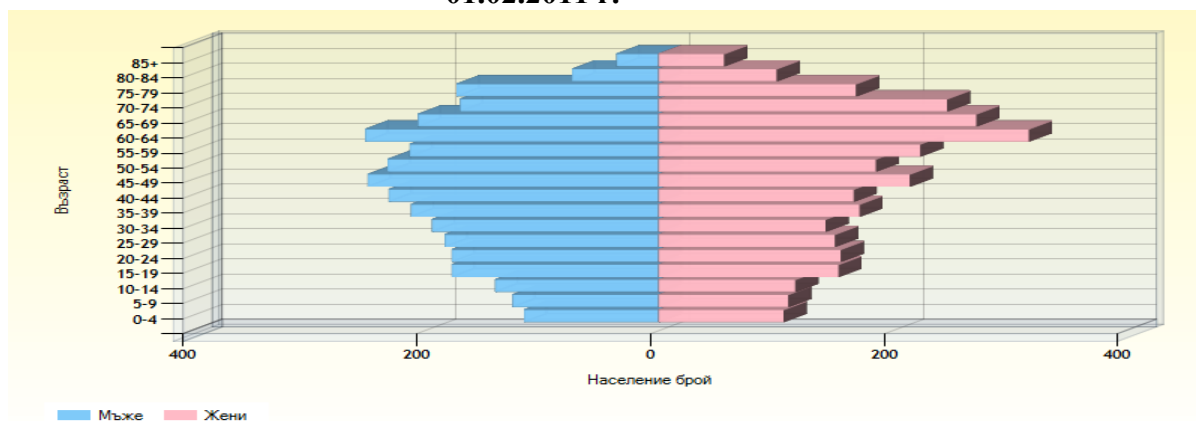
Източник: Териториално стат. бюро - Варна

Забележка: общите данни понякога се разминават с оглед на това, че при последното преброяване, някои от лицата не са отговорили на всички въпроси.

Забелязва се постепенно пренасочване на младите и образовани хора към реализация в големите градове на страната и чужбина.

По признака пол структурата на населението в община Долни чифлик е с леко предимство на жените над мъжете. Съотношението между двата пола е сравнително постоянно, като през 2011 г. жените в общината са 50,2 %, а мъжете 49,8 % от населението.

Диаграма 1: Население по пол и възраст в община Долни чифлик към 01.02.2011 г.



Източник: Национален статистически институт

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



По етнически признак населението през последното преброяване се е самоопределило, както следва:

- 64,4 % българи;
- 26,66% турско етническо население;
- 3,55% ромско население;
- 5,39% друго население.

Населението в община Долни чифлик за период от десет години (2001 – 2011 г.) е намаляло с 857 души. Прирастът е - 4,2 на сто, което по този признак я нарежда на пето място в областта след Аврен, Аксаково, Белослав и Варна. Независимо, че прирастът е отрицателен, той е по-добър от средния за страната (- 7,1 %) и от средния за Североизточна България (- 5,2 %).

Таблица 5: Население в общините на област Варна 2001 г. и 2011 г.

Статистически район, област, общини	Население към		Прираст абсолютен брой	Прираст (%)
	1.03.2001	1.02.2011		
България	7 928 901	7 364 570	-564 331	-7.1
Североизточен район	1 019 297	966 097	-53 200	-5.2
Област Варна	462 013	475 074	13 061	2,8
Аврен	8714	8574	-140	-1,6
Аксаково	19118	20426	1308	6,8
Белослав	11131	11023	-108	-1,0
Бяла	3413	3242	-171	-5,0
Варна	320464	343704	23240	7,3
Ветрино	7023	5415	-1608	-22,9
Вълчи дол	12973	10052	-2921	-22,5
Девня	9683	8730	-953	-9,8
Долни чифлик	20217	19360	-857	-4,2
Дългопол	15901	14389	-1512	-9,5
Провадия	25718	22934	-2784	-10,8
Суворово	7658	7225	-433	-5,7

Източник: Национален статистически институт.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората**Таблица 6: Естествено и механично движение на населението в община Долни чифлик по населени места през 2013 година**

(Брой)

Община Населени места	Население към 31.12.	Живоро- дени	Умрели	Заселени	Изселени
Община Долни чифлик	19129	206	259	221	225
с. Булаир	155	..	..	8	..
с. Бърдарево	65	-	..	-	-
с. Венелин	904	13	11	..	5
с. Голица	540	..	12	7	4
с. Горен чифлик	1502	18	20	24	10
с. Гроздьово	2435	31	34	31	19
с. Детелина	744	9	6	13	9
гр. Долни чифлик	6569	75	75	42	73
с. Кривини	89	-	5	5	..
с. Нова Шипка	239	..	6	..	3
с. Ново Оряхово	206	..	..	6	-
с. Пчелник	1643	26	19	23	27
с. Рудник	469	..	10	9	11
с. Солник	218	..	9	11	..
с. Старо Оряхово	2570	22	37	20	37
с. Шкорпиловци	733	4	9	16	22
с. Юнец	48	-	..	3	..

Източник: Териториално стат. бюро - Варна

Естественият прираст на населението на община Долни чифлик през последните години е отрицателен, в т. ч. и 2013 г. не прави изключение. Въпреки, че стойностите са далеч от средното за страната в позитивна насока тенденцията е за намаляване. Броят на живородените в общината за 2013 г. е 206, за разлика от умрелите – 259 души.

Механичният прираст на населението в община Долни чифлик през анализирания период също е отрицателен, независимо от ниските стойности, като заселените през изминалата година са само с 4 по-малко от изселените.

I.3.2. Пазар на труда – заетост и безработица

Пазарът на труда включва два основни компонента: трудова заетост и безработица. Икономически активните лица в община Долни чифлик наброяват 11 631 души по данни на НСИ от последното преброяване – 01.02.2011 г. Коефициентът на икономическа активност е около 60 % (съотношение между икономически активните лица и населението на 15 и повече навършени години).

В периода на икономическа криза след 2008 г. се влошават показателите за икономическа активност и заетост на населението в област Варна, в т. ч. Долни чифлик не прави изключение.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Броят на безработните и съответно коефициентът на безработица са най-ниски през 2008 и 2009 г., но след това нарастват чувствително, оставяйки по-ниски от тези в Североизточния район и в страната

Таблица 7: Средногодишно равнище на безработица в общините на област Варна - (2007 - 2011 г.) (%)

Общини	2007	2008	2009	2010	2011
Аврен	12,96	8,75	9,39	14,22	15,18
Аксаково	7,80	4,40	4,58	6,95	6,18
Белослав	3,49	3,21	4,67	6,77	5,81
Бяла	8,38	5,87	8,59	12,43	11,41
Варна	2,71	2,25	3,17	4,76	4,66
Ветрино	13,92	8,07	9,02	12,99	14,42
Вълчи дол	19,74	14,69	12,92	15,83	20,93
Долни Чифлик	11,69	8,01	10,12	15,31	17,54
Девня	4,63	4,13	6,18	8,30	8,59
Дългопол	19,13	17,21	18,04	22,31	24,42
Провадия	16,79	12,95	12,52	16,94	17,80
Суворово	18,02	10,84	12,09	15,57	12,60

Източни: НСИ.

Коефициентът на заетост (съотношение между броя на заетите лица за 2013 г. и населението на 15 и повече навършени години) за община Долни чифлик е около 16 на сто.

Причините за коефициента на икономическа активност и заетост в общината са демографската криза, липсата на работни места и несъответствието между професионалната квалификация и пазара на труда, в следствие от реструктурирането на икономиката, както и сезонна заетост. Наблюдава се дефицит на квалифицирана работна ръка на регионално ниво (в райони намиращи се далеч от индустриални и административни центрове, планински райони) и на подотраслово ниво (за някои професионални тенденции и професии).

Таблица 8: Брой на безработните лица в община Долни чифлик (2010-2013)

Показател	2010	2011	2012	2013
Брой регистрирани безработни лица	1232	1387	1374	1491

Източник: Дирекция „Бюро по труда” – гр. Долни чифлик

Най-ниска е безработицата в населените места в близост до Черноморието, а най-висока в общинския център – гр. Долни чифлик.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Таблица 9: Разпределение на безработните по възраст и образование.

Населено място	Община Долни чифлик		гр. Долни чифлик	с. Булаир	с. Бърдарево	с. Венелин	с. Голница	с. Горен чифлик	с. Гроздъво	с. Детелина	с. Кривини	с. Нова Шипка	с. Ново Оряхово	с. Пчелник	с. Рудник	с. Солиник	с. Старо Оряхово	с. Шкорпиловци	с. Юнец	Брой работници
Брой безработни по възрастови групи	2010	18-29	74	0	0	9	1	9	52	5	0	2	2	19	2	3	29	4	0	211
		30-39	79	4	0	12	13	19	41	5	1	2	1	21	3	3	28	6	1	239
		40-49	99	0	1	13	22	18	51	7	1	4	2	30	10	0	30	7	0	295
		50-59	146	3	4	16	15	15	61	24	1	5	3	25	7	4	48	7	1	385
		Над 60	27	3	0	7	5	6	20	2	1	3	2	8	4	4	9	1	0	102
	2011	18-29	81	0	0	17	7	13	59	10	0	2	0	28	4	1	38	8	0	268
		30-39	84	4	0	17	6	23	60	17	0	2	2	27	3	5	29	14	1	294
		40-49	100	2	2	10	21	20	64	12	1	3	0	26	9	3	36	1	1	311
		50-59	145	5	4	14	20	18	84	19	1	1	2	29	3	6	44	6	1	402
		Над 60	34	4	0	10	5	5	17	5	2	3	1	13	1	0	8	4	0	112
	2012	18-29	93	0	0	22	4	14	65	16	0	1	0	20	3	2	22	10	0	272
		30-39	86	4	0	22	5	20	78	19	1	2	0	20	2	3	25	6	0	293
		40-49	96	6	3	14	21	25	51	14	1	4	3	15	8	3	22	7	0	293
		50-59	134	4	4	14	21	23	72	19	0	5	1	23	7	7	45	6	1	386
		Над 60	40	2	1	5	6	6	27	7	1	2	2	11	3	2	12	3	0	130
	2013	18-29	83	3	0	24	7	20	81	11	0	1	1	23	3	2	24	5	0	288
		30-39	79	3	0	23	10	24	81	12	1	6	0	33	3	3	36	8	0	322
		40-49	92	5	0	19	22	24	61	13	1	2	1	23	4	5	22	6	0	300
		50-59	154	2	2	19	31	20	85	13	1	7	4	21	8	8	38	7	2	422
		Над 60	54	2	1	7	7	10	34	8	0	1	0	11	1	3	14	6	0	159
Брой безработни по образовани	2010	Начално и по-ниско																		517
		Основно																		154
		средно																		539
		висше																		22
	2011	Начално и по-ниско																		625
		Основно																		199
		средно																		535
		висше																		28
	2012	Начално и по-ниско																		570
		Основно																		217
		средно																		569
		висше																		18
	2013	Начално и по-ниско																		570

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

	Основно																	239
	средно																	660
	висше																	22

Източник: Дирекция „Бюро по труда” – гр. Долни чифлик

Най-голям относителен дял във възрастовата структура на безработицата в община Долни чифлик имат лицата над от 50 до 59-годишна възраст (средно около 30%). Около 25 % от безработните са на възраст между 40 до 49 години. Следват от 30 до 39 г., от 18 до 29 г. и над 60-годишните.

Най-висок коефициент на безработица се забелязва при лицата с начално и по-ниско образование, както и при средното. Несъответствието между предлаганите и търсените квалификации е очевидно предимно в следните групи: незавършилилите училище, млади хора, завършващи основно образование и тези без или с много ниско ниво на професионална квалификация. Това несъответствие се наблюдава също така в групите от хора с образование и професионални квалификации, но без стаж, както и в групата на продължително безработните. Бързо нарастват нуждите от квалифицирана работна ръка, свързани с въвеждането и използването на нови производствени технологии, информационни и комуникационни технологии и в сферата на туризма.

Проблемът с безработицата налага активна работа по различни програми и мерки за насърчаване на заетостта и осигуряване на работни места за стабилизиране пазара на труда и повишаване икономическата активност и равнището на доходи в общината.

I.3.3 Анализ на урбанизационните процеси

Към община Долни чифлик спадат следните селища: гр. Долни чифлик, с. Старо Оряхово, с. Шкорпиловци, с. Ново Оряхово, с. Рудник, с. Юнец, с. Детелина, с. Гроздovo, с. Пчелник с. Венелин, с. Горен чифлик, с. Нова Шипка, с. Кривини, с. Бърдарево, с. Голица, с. Солник, с. Булаир.

Таблица 10: Урбанизирани територии и гъстота на населението в общините на област Варна, 2011 г.

общини	Територия на общината (кв.км.)	Урбанизирана територия (кв км)	Дял на урбанизирана та (%)	Население 2011 г.	Гъстота на населението (д/кв.км.)	Гъстота в урбаниз. територия (д/кв.км.)
Аврен	353,9	19,2	5,43%	8574	24,2	446,6
Аксаково	461,3	31,2	6,8%	20426	44,3	654,7
Белослав	59,9	10,0	16,7%	11023	184,0	1102,3
Бяла	161,8	9,4	6,8%	3242	20,0	344,9
Варна	238,3	77,0	32,4%	343704	1442,3	4463,7
Ветрино	292,3	14,5	5,0%	5415	18,5	373,4
Вълчи	472,5	28,2	6,0%	10052	21,3	356,5

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

дол						
Девня	121,1	20,7	17,0%	8730	72,1	421,7
Д. Чифлик	485,1	17,0	3,5%	19360	39,9	1138,8
Дългопол	441,0	18,2	4,1%	14389	32,6	790,6
Провадия	517,9	34,0	6,6%	22934	44,3	674,5
Суворово	215,9	10,0	4,6%	7225	33,5	722,5
Общо	3 820,0	289,4	7,57%	475 074	124,4	1641,6

Източник: НСИ.

Варненска област е с територия от 3820 кв. м, която представлява 3.5% от територията на страната. Територията на община Долни Чифлик (485.1 кв. км) е 13 % от територията на Варненска област и е втора след Провадия.

Съгласно класификацията на Националната концепция за пространствено развитие на България 2013-2025 г., община Долни чифлик, заедно с още 138 общини се намира в 5-то йерархично ниво. Това са общински центрове – села или много малки градове, където се осъществява първичното обслужване на населението на общините и където са налични работни места извън селскостопанската заетост – в сферата на социалните услуги, търговията, администрацията, промишленото и занаятчийското производство, образованието и културата. Важно условие за свързаността с останалите селища в общините и достъпа до тези услуги са удобните, изградени и поддържани, комуникационно-транспортните връзки.

През годините се забелязва лека тенденция към намаляване на селското население спрямо градското. 34 % от населението на общината живее в град Долни чифлик, а в селата е основно 66 %, като през 2005 г. то е било 69 %.

Таблица 11: Област Варна – население по общини, градове и села към 31.12.2011 г.

общини	общо население	дял от областта	население в градовете	% градско население	население в селата
Аврен	8 632	2%	0	0%	8632
Аксаково	20 484	4%	11 845	58%	8639
Белослав	10 994	2%	7 782	71%	3212
Бяла	3 230	1%	2 011	62%	1219
Варна	343 643	72%	334 781	97%	8862
Ветрино	5 324	1%	0	0%	5324
Вълчи дол	9 956	2%	3 169	32%	6787
Девня	8 738	2%	8 031	92%	707
Долни чифлик	19 292	4%	6 638	34%	12654
Дългопол	14 248	3%	4 822	34%	9426
Провадия	22 603	5%	13 049	58%	9554
Суворово	7 200	2%	4 567	63%	2633
Област Варна	474 344	100%	396 695	84%	77649
Общо за страната	7 327 224		5 324 900	73%	2 002 324

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

От данните в таблицата е видно че населението на общината не е силно урбанизирано и няма такава тенденция.

Силно влияние върху градоустройственото развитие на Долни чифлик през последните години оказаха новите общественно-икономически условия и множеството одобрени ПУП.

1.3.4. Средно годишни доходи на едно лице, ниво на бедност

Средната годишна работна заплата в община Долни чифлик нараства през последните години - от 5 158 лева през 2008 г. на 6 458 лева през 2012 г. Най-висок ръст бележат възнагражденията в сектор „Селско, горско и рибно стопанство” – 8 798 лв., което основно се дължи на реализацията на продукцията в курортните комплекси. Следват сферата на „Образованието” – 7 075 лв. и „Преработващата промишленост” – 6 691 лв.

В образованието, държавните дейности, административните и спомагателни дейности увеличението се дължи преди всичко на държавната намеса и преди всичко на държавната политика.

Най-големия спад се отчита в средните годишни работни заплати в сектор „Строителство” – с 36,7 %, в „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти, далекосъобщения” – 35,8 на сто и „Операции в недвижими имоти” – 20,8 %. Намалението основно се дължи на световната и национална икономическа криза и на присъщия за тази криза отлив от инвеститори.

Таблица 12: Средна годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Долни чифлик по икономически дейности през периода 2008 - 2010 година

(Левове)

Икономически дейности	2008	2009	2010	2011	2012
Общо	5158	5344	5768	5941	6458
Селско, горско и рибно стопанство	5637	5693	6918	7938	8798
Добивна промишленост	..	..	..	..	..
Преработваща промишленост	5977	5540	5904	6332	6691
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	-	-	-	-	-
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..	..	..	..	..
Строителство	6551	4575	3369	3253	4147
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	3235	3793	3782	4179	4583
Транспорт, складиране и пощи	5528	5597	5005	4899	5061
Хотелиерство и ресторантьорство	3330	3389	3585	4007	4143
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	5578	4348	..	..	3576
Финансови и застрахователни дейности	8752	..	..	..	..

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Операции с недвижими имоти	7733	5454	5009	4295	6126
Професионални дейности и научни изследвания	10420	..	..	..	..
Административни и спомагателни дейности	..	2978	3091	3410	3762
Държавно управление	4734	5142	5709	5370	6294
Образование	5725	6679	7076	6957	7075
Хуманно здравеопазване и социална работа	4525	4745	4829	5196	5740
Култура, спорт и развлечения	..	3281	3989	3660	4017
Други дейности	3254	4623	4180	4092	4879

Източник: НСИ.

Независимо от финансово-икономическата криза се отчита лек растеж на индивидуалната средна работна заплата в община Долни чифлик, което има две измерения, че нивото на бедност без да е преодоляно е намаляло, а от друга страна – това намаление се дължи на социалната политика от държавата и отделни сектори на частния бизнес, често подпомаган с евросубсидиране.

I.3.5. Образование

Една от важните цели на общоевропейската стратегия „Европа 2020” е подобряване на образователното равнище на населението, по-специално увеличаване на дела на населението с висше или еквивалентно на висше образование и намаляване на дела на преждевременно напусналите училище.

Образователната система в община Долни чифлик е структурирана така, че да обхваща максимално пълноценно децата и учениците от всички населени места, а специалностите след 8 клас се разкриват след ежегодни анкети сред децата, както и според нуждите на общината от специалисти.

В общината 3 от основните училища са средищни, което означава, че в тях се обучават деца и ученици от съседни населени места, в които няма училища. Те се извозват със специализирани училищни автобуси по специална транспортна схема. Основното училище в с. Голица е единствено във Варненска област със статут на „защитено училище“. Във всичките училища на територията на общината е въведена целодневна организация на учебния ден през този период.

Осигурява ежедневна закуска на учениците и обяд на учениците, които са на целодневна организация на учебния ден. Във всички училища са оборудвани информационни кабинети с високоскоростен интернет.

Две от училищата в общината са санирани по проект от Фонд „Енергийна ефективност“. По друг проект, финансиран от Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013г. са обновени и три детски градини със новооборудвани парно-отоплителни инсталации и слънчеви колектори.

Броят на учениците в община Долни чифлик намалява с 88 за периода през учебната 2013 – 2014 г. в сравнение с 2007/2008 г., като най-нисък той е бил през учебната 2010 – 2011, когато учениците са били със 122 по-малко от първоначално сочения период.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората**Таблица 13: Училища и учащи се в община Долни чифлик 2007 – 2014 г. (брой)**

учебна година	училища					брой ученици
	НУ	ОУ	СОУ	Профес. училища	общ брой	
2007/2008	1	6	1	1	9	2300
2008/2009	1	6	1	1	9	2216
2009/2010	1	6	1	1	9	2202
2010/2011	1	6	1	1	9	2178
2011/2012	1	6	1	1	9	2204
2012/2013	1	6	1	1	9	2190
2013/2014	1	6	1	1	9	2212

Източник: Община Долни чифлик.

Като цяло, след 2011 г. се забелязва тенденция отново към увеличаване на броя на учениците. Анализът през сочения период констатира, че не е била налична необходимост от преструктуриране на училищната мрежа.

През учебната 2013/2014 г. в община Долни чифлик се обучават 2062 ученика в общинските училища и 150 ученика в професионалната гимназия както следва.

- СОУ „Васил Левски”, гр. Долни Чифлик – 865 ученика в 36 паралелки;
- Професионална гимназия по селско стопанство „Ив. Вл. Мичурин”, гр. Долни Чифлик – 150 ученика;
- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”, с. Старо Оряхово – 479 ученика в 21 паралелки;
- ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”, с. Венелин – 141 ученика в 8 паралелки;
- ОУ „Св. св. Кирил и Методий”, с. Голица – 30 ученика в 4 паралелки;
- НУ „Св. св. Кирил и Методий”, с. Шкорпиловци – 24 ученика в 3 паралелки;
- ОУ „Христо Ботев”, с. Пчелник – 173 ученика в 10 паралелки;
- ОУ „Христо Смирненски”, с. Гроздьово – 259 ученика в 13 паралелки;
- ОУ „Паисий Хилендарски”, с. Горен Чифлик – 151 ученика в 9 паралелки;

През 2013 година в гр. Долни чифлик е открит нов филиал на детска градина с капацитет за 2 групи с 50 деца, но стартира с 1 целодневна детска група. През 2014 год. ще се разкрие и втората целодневна група. През учебната 2013/2014 г. в детските градини на община Долни чифлик се отглеждат, възпитават и обучават 603 деца в 25 целодневни групи, 1 яслена група и 1 полудневна група със 109 човека персонал. Задължителната предучилищна подготовка на децата се осъществява в подготвителни групи в детските градини и училища.

- ОДЗ “Мечо пух” гр. Д. Чифлик с филиал в с. Голица и с. Булаир – 238 деца в 10 целодневни групи и 1 полудневна
- ЦДГ “Щастливо детство” с. Старо Оряхово с филиал с. Шкорпиловци и с. Рудник - 133 деца в 6 групи
- ЦДГ “Щурче” с. Гроздьово с филиал с. Нова шипка – 110 деца в 5 групи
- ЦДГ „Пламъче” с. Пчелник с филиал с. Горен чифлик – 77 деца в 3 групи
- ЦДГ Здравец” с. Венелин – 45 деца в 2 групи

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



През последните години се забелязва тенденция за увеличаване броя на децата в детските заведения.

Таблица 14: Детски градини в община Долни чифлик 2007 – 2014 г. (брой)

учебна година	брой групи	брой деца	брой детски градини	Педагогически/ обслужващ персонал
2007/2008	25	525	9	99
2008/2009	27	598	9	105
2009/2010	27	585	9	105
2010/2011	27	589	5	106
2011/2012	27	583	5	106
2012/2013	26	574	5	106
2013/2014	27	603	5	109

Източник: Община Долни чифлик.

Броят на децата в детските заведения на община Долни чифлик се увеличава с 78 за периода през учебната 2013 – 2014 г. в сравнение с 2007/2008 г. Персоналът, зает в тях също нараства с десет – съответно от 99 на 109.

Тенденцията за увеличаване през сочения период е оптимистична в демографски план и от икономическа гледна точка за общината.

I.3.6. Здравеопазване

На територията на Община Долни чифлик няма болнични заведения По данни на Регионалната здравна инспекция функционират следните структури, предоставящи услуги в сферата на здравеопазването:

1. Брой регистрирани амбулатории за първа медицинска помощ – 17
2. Брой регистрирани амбулатории за първа дентална помощ – 4
3. Брой аптеки – 5
4. Брой дрогерии – 1
5. Брой регистрирани амбулатории за специализирана медицинска помощ - 11

За спешните случаи работи филиал на Бърза медицинска помощ. Много често филиалът е единствената възможност за достъп на населението до медицинска помощ, като това се отнася и за контингента граждани, които са с нарушени здравноосигурителни права.

В общината функционират и 10 стоматологични кабинета, както и медицински кабинети към всяка образователна институция.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



1.3.7. Социални дейности, услуги и социално включване

В общината има разгърната мрежа за социални услуги, включващи както институционални, така и социални услуги в общността за някои рискови групи от населението.

В Долни чифлик към момента функционират следните специализирани институции:

- Дом за възрастни хора с умствена изостаналост – с. Горен чифлик, капацитет 62 места;
- Дом за деца с умствена изостаналост – с. Рудник, капацитет 35 деца;
- Защитено жилище за лица с умствена изостаналост - с. Г. чифлик, капацитет 8 лица.

Социалните услуги в общността, са следните:

- Дневен център за стари хора – гр. Долни чифлик, пл. „Тича” №1, капацитет 20 места;
- Център за социална рехабилитация и интеграция за деца с увреждания - с. Рудник, капацитет 34 деца;
- Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и възрастни с увреждания - гр. Долни чифлик, пл. „Тича” №1, капацитет 30 деца и възрастни;
- Център за настаняване от семеен тип / ЦНСТ/ за лица с психични разстройства - с. Горен чифлик, капацитет 15 лица;
- Наблюдавано жилище – в рамките на операция „Живот в общността” в с. Солник с капацитет 8 потребители с леки психични разстройства;
- Домашен социален патронаж - гр. Долни чифлик, пл. „Тича” №1, обслужва 117 лица;
- Личен асистент.

В съответствие с новите тенденции в развитието на социалните услуги се предвижда социалните услуги в специализираните институции да бъдат преобразувани и поетапно закрити, като хората в тях ще бъдат изведени в алтернативни социални услуги в общността.

В Стратегията за развитие на социалните услуги в община Долни чифлик са планирани за разкриване социални услуги в община Долни чифлик:

- **Общностен център за деца от 0 до 7 години и техните семейства**
- **Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания** - във връзка с процеса на деинституционализация на социалните услуги. специализираните институции за деца / като дома в с. Рудник/.
Центърът се изгражда и предстои да бъде завършен през септември 2014 г. и до края на годината в него да бъдат настанени 12 деца от специализирани институции за деца. Капацитетът му ще бъде 12+2 като 2 места са предвидени за временно настаняване на деца, застрашени от насилие.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



- **Центъра за настаняване от семеен тип за лица с психични разстройства с капацитет 15 потребители.** Според предвижданията за деинституционализация на социалните услуги е възможно 15 от потребителите на ДВХУИ в Горен чифлик да бъдат изведени в този център. Услугата ще стартира от 01.01.2015 г.
- Център за обществена подкрепа
- Младежки клуб в рискови общности
- Център от резидентен тип за хора с психически увреждания
- Защитено жилище за хора с умствени увреждания

В Стратегията за развитие на социалните услуги в община Долни чифлик са заложили приоритети, насочени към предоставяне на социални услуги, подобряване на качеството им, рехабилитация, социално-правни консултации. Общината като институция трябва да гарантира качествено предоставяне на социалните услуги, да разработи мрежа от различни видове услуги; да поставя нови алтернативи насочени към хората, които имат най-голяма нужда от тях; работа над променена визия на социалните услуги в посока: социалните услуги адекватно да достигат при ползвателите.

Социалното включване е процес на приобщаване в групата на всички уязвими социални общности, деца и лица, които имат нужда от подкрепа. Политиката за социално включване следва да се изразява в две насоки:

- социално подпомагане на лицата в риск и на определена категория лица с висока степен на бедност;
- превенция на рискови фактори за социално изключване и изолация, водещи до попадане на трайно маргинализирани социално уязвими групи.

1.3.8. Култура и културни дейности, исторически забележителности

За запазването и развитието на културните традиции основна роля има дейността на читалища в община Долни чифлик. Шестнадесетте читалища в общината като обекти за предлагане на комплекс от културни дейности са с подчертан местен характер, имат богата история и традиции. Поради това те са с най-добре представена (развита) инфраструктура. Основните културни дейности, развивани в тях, са любителското творчество, допълвано от библиотечна дейност и от различни типове школи (езикови, музикални и др.) в някои от тях. В община Чифлик действат и 15 културни клубове на пенсионери.

Към читалищата и културните клубове функционират общо 64 колектива, като общият брой на самодейците надхвърля 2 000 души.

Община Долни чифлик изготвя план на културните прояви за всяка календарна година, в който са заложили прояви от национален, регионален и местен характер.

Някои от по-значимите ежегодни културни прояви са Народният събор за вайковски и други певци и свирачи на Гермето край с. Голица, Национален поетичен конкурс „Камчийски дни на поезията”, Общински фестивал на художествената самодейност, Седмица на морето – с. Шкорпиловци.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Археологическите паметници на територията на общината свидетелстват за обитаване и обществен живот от най-стари времена. Най-трайни са следите, останали от римляните. Това са части от изградената през Юстинианово време (527-565 г.) защитна система в източната част на Стара планина. Тя се е състояла от защитна стена "Герме", четириъгълни кули равномерно разположени по нея т.н. Хемска порта. Тя е минавала край сегашните населени места Обзор, Голица и Булаир. През нея е преминавал римският път Анхиало - Марцианопол. Към съществуващата система са принадлежали редица римски военни крепости. От тях се намират останки край селата Голица - м. Борун Градище, Бърдарево - м. Градище и гр. Долни чифлик - м. Голямото кале. Раннохристиянските гробища и базилика, както и старобългарския укрепителен вал "Табия" са свидетели на по-късни епохи. Най-старите исторически и културни паметници в общината са от времето на траките (крепостта Ерак и м. Шерба), която все още е слабо проучена. От времето на Римската империя са се запазили още редица руини - Ерите (римска пътна крепост в устието на р. Камчия), Ранно-християнска базилика край с. Шкорпиловци, Римска пещ по пътя за резервата Шерба.

Историческото наследство на община Долни чифлик се съхранява и експонира в Етнографската сбирка в гр. Долни чифлик. Тя представя народния бит от XIX и началото на XX век – поминък, занаяти, селско стопанство, обзавеждане и др.

1.3.9. Младежки дейности и спорт

Спортната и туристическата база на община Долни чифлик се състои от 6 стадиона, спортно възстановителна база с конферентна зала в местността „Марин тепе“. В общината са регистрирани 3 спортни клуба:

- Обединен спортен клуб /ОСК/ „Тича“ със секции по борба, волейбол, шах мат, лека атлетика, тенис на маса, кик бокс
- Футболен клуб с. Гроздьово и гр. Долни чифлик
- Спортен клуб „Фаворит“

Със средства от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2007 – 2013 г. в с. Гроздьово е изграден Многофункционален спортен център и е оборудван напълно със съвременни уреди. Също със средства от ПРСР се реализира проект за изграждане на многофункционални спортни площадки на територията на община Долни чифлик – 6 броя общо, разпределени по следните населени места: Долни чифлик -2 бр; Пчелник – 1; Гроздьово – 1; Горен чифлик – 1; Старо Оряхово – 1.

В общината функционира Уиндсърф и кайтсърф училище от 2006 год. и разполага с професионални инструктори с дългогодишен опит. Намира се на централния плаж в в. Камчия „Шкорпиловци“ и разполага със съвременен сърф, уиндсърф и кайт оборудване, катамаран, моторна лодка, лейк борд.

Изградена е и функционира добре развитата спортна инфраструктура за разнообразни видове спорт, но все още недостатъчно се използва естественият морски ресурс на общината като зона за водни спортове и отдых на туристите.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни“, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хоратаI.3.10. Жилищен фонд, домакинства и семейства

По данни на НСИ общият брой на жилищните сгради в общината са 7271, като само в общинския център са 1890 бр.

Таблица 15: Жилищни сгради в община Долни чифлик по конструкция и населени места към 31.12.2013 година

(Брой)

	Общо	Стомано-бетонни	Тухлени	Други
Община Долни чифлик	7271	124	6625	522
с. Булаир	56	-	22	34
с. Бърдарево	76	-	69	7
с. Венелин	330	2	254	74
с. Голица	364	-	288	76
с. Горен чифлик	616	5	579	32
с. Гроздъво	853	20	711	122
с. Детелина	205	17	175	13
гр. Долни чифлик	1890	41	1806	43
с. Кривини	114	1	110	3
с. Нова Шипка	157	-	142	15
с. Ново Оряхово	138	1	132	5
с. Пчелник	657	-	620	37
с. Рудник	299	1	284	14
с. Солник	192	3	184	5
с. Старо Оряхово	799	10	770	19
с. Шкорпиловци	364	17	333	14
с. Юнец	161	6	146	9

Източник: НСИ.

Значителна част от сградния фонд (85%) е построен преди 1980 година. Над 90 % от сградите в община Долни чифлик са тухлени, около 1 % са стоманобетонни, а останалите са с друг вид конструкция.

8425 са частните жилища и едва 61 държавни, или общински.

Таблица 16: Жилища в община Долни чифлик по собственост и населени места към 31.12.2013 година

(Брой)

	Общо	Държавни или общински	Частни
Община Долни чифлик	8486	61	8425
с. Булаир	59	-	59
с. Бърдарево	76	-	76
с. Венелин	332	1	331
с. Голица	362	-	362

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



с. Горен чифлик	701	4	697
с. Гроздьово	898	-	898
с. Детелина	205	-	205
гр. Долни чифлик	2499	14	2485
с. Кривини	107	1	106
с. Нова Шипка	165	5	160
с. Ново Оряхово	144	-	144
с. Пчелник	807	4	803
с. Рудник	317	2	315
с. Солник	198	-	198
с. Старо Оряхово	888	29	859
с. Шкорпиловци	555	1	554
с. Юнец	173	-	173

Източник: НСИ.

Благоустроеността на жилищата е представена в таблицата по-долу:

Таблица 17: Жилища в община Долни чифлик по благоустроеност и населени места към 31.12.2013 година.

(Брой)

	Общо	ел. ток, водопровод, канализация, централно/ местно отопление	ел. ток, водо- провод, канализа- ция	ел. ток, водопро- вод	ел. ток	Само с водо- провод или без благоу- строеност
Община Долни чифлик	8486	771	6638	794	264	19
с. Булаир	59	1	52	5	1	-
с. Бърдарево	76	6	52	16	0	2
с. Венелин	332	13	282	23	14	-
с. Голица	362	6	223	82	51	-
с. Горен чифлик	701	32	583	66	17	3
с. Гроздьово	898	44	739	83	32	-
с. Детелина	205	17	177	4	7	-
гр. Долни чифлик	2499	498	1777	161	54	9
с. Кривини	107	1	43	62	1	-
с. Нова Шипка	165	1	131	29	4	-
с. Ново Оряхово	144	3	131	3	6	1
с. Пчелник	807	24	701	62	19	1
с. Рудник	317	11	267	22	16	1
с. Солник	198	4	95	97	1	1
с. Старо Оряхово	888	68	707	78	34	1
с. Шкорпиловци	555	38	511	1	5	-
с. Юнец	173	4	167	0	2	-

Източник: НСИ.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



По данни от последното преброяване на населението към 01.02.2011 г., в 17-те населени места на общината има 6 761 домакинства и 5 581 семейства, като средният брой членове на едно домакинство е 2,8, а на семейство е около 2,9 човека.

I.4. Икономическо развитие

I.4.1. Състояние на местната икономика, тенденции, конкурентоспособност и предприемачество

Динамичните процеси на реструктуриране на общинската икономика, промените в отрасловата структура и развитието на реформата в селското стопанство са определили и равнището на икономическата активност на населението. Възрастовата структура и образователното ниво са другите два определящи фактора, свързани с икономическата активност.

Развитието на общинската икономика в Долни чифлик е благоприятно повлияно от близостта на областния административен център – Варна, геостратегическото месторазположение, достъп до комуникации, образователни институции и отличната транспортна обезпеченост.

Природните и географските дадености, както и придобивания с десетилетия професионален опит на населението в този район предопределят и икономическото развитие в региона. Ето защо, в Долни чифлик предимно се развива селското, горското и рибното стопанство, търговията, дърводобивната и дървопреработвателната промишленост, хотелиерството и ресторантьорството и операциите с недвижими имоти.

Икономическото развитие на община Долни чифлик, независимо от световната икономическа криза през последните години се характеризира с позитивен ръст. Нарастването на общия обем от предприятия и техните приходи от обичайна дейност, нетните приходи от продажби сочат, колкото и да е минимален – икономически растеж.

Броят на предприятията в община Долни чифлик за периода 2007 – 2012 г. нарастват общо с 108. По официални статистически данни броят на предприятията през 2012 г. е 467. Приходите от обичайна дейност за същия период също нарастват от 41 302 хил. лв. на 79 703 хил. лв.

Предприятията в сектор „Селско, горско и рибно стопанство“ нарастват от 30 на 101 броя. Тук се отчита съответно и ръст на приходите от обичайна дейност с 19 047 хил. лв.

Световната икономическа криза, поради свитите пазари е повлияла негативно на фирмите в секторите „Преработваща промишленост“. От 47 те намаляват на 34, но запазват стойностите си от обичайна дейност и нетните приходи.

Дружествата в сектор „Строителство“ почти запазват своя брой през целия изследван период, но драстично се намаляват приходите им – от 2 669 хил. лв. на 269 хил. лв.

Най-голям относителен дял имат фирмите, работещи в областта на „Търговията, ремонт на автомобили имотоциклети“ – 43,5 % от всички предприятия на територията на община Долни чифлик. Те също нарастват от 182 на 203 и отчитат ръст от 18 766 хил. лв. Това основно се дължи на туристическия сезон и покупателната способност на туристите.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни“, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Фирмите от сектор „Хотелиерство и ресторантьорство” се увеличават със 7, съответно и в приходите има ръст от 451 хил. лв.

През 2009 и 2010 г. се забелязва спад в „Операциите с недвижими имоти”, предимно в приходната част. Прави впечатление обаче, че независимо от икономическата криза дружествата, през последните две години увеличават своя дял.

Таблица 18: Предприятия (без финансовите) в община Долни чифлик по икономически дейности и приходи от обичайна дейност /брой/

Икономически дейности	2007 г.		2008 г.		2009 г.		2010 г.		2011 г.		2012 г.	
	предприя-тия	Прих. от обичайна дейност	предприя-тия	Прих. от обичайна дейност	предприя-тия	Прих. от обичайна дейност	предприя-тия	Прих. от обичайна дейност	предприя-тия	Прих. от обичайна дейност	предприя-тия	Прих. от обичайна дейност
О Б Щ О	359	41302	364	54393	479	57088	464	54150	471	59852	467	79703
Селско, горско и рибно стопанство	30	7929	29	12954	89	17775	96	16299	109	17 281	101	26 976
Добивна промишленост	...	..	..	...	...	...	...	...	...	...	..	..
Преработваща промишленост	47	13830	31	18517	43	15327	35	12422	37	15 407	34	14 947
Строителство	9	2669	14	2642	13	19994	12	619	10	948	10	269
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	182	14119	186	17108	221	19994	211	21 789	193	21 898	203	32 885
Транспорт, складиране и пощи	19	630	19	813	23	1020	15	671	14	947	13	948
Хотелиерство и ресторантьорство	41	1515	41	1096	45	1261	43	1 431	53	2079	48	1 966
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	...	...	5	114	5	50	...	...	3	111	4	187
Операции с недвижими имоти	16	381	20	622	14	278	19	286	20	330	27	480
Професионални дейности и научни изследвания	..	..	3	127	4	92	5	116	7	335	5	234
Административни и спомагателни дейности	...	...	...	...	...	...	3	...	3	..	3	303
Образование		...	..	..	..	..	...	...	...	...	3	49
Хуманно здравеопазване и социална работа	9	229	11	274	11	401	13	421	11	419	11	435
Култура, спорт и развлечения	...	...	..	105	3	223	3	78	4	80	...	..
Други дейности	6	...	5	21	8	..	9	18	7	17	5	24

Източник: Териториално статистическо бюро – Долни чифлик – сумите са в хиляди лв.

Броят на фирмите от сектор „Транспорт, складиране и пощи” от 19 през 2007 г. намаляват на 13, но увеличават своята приходна част с 318 хил. лв.

Сферата на „Хуманно здравеопазване и социална работа” увеличава приходите от обичайна дейност приблизително 2 пъти. Останалите браншове почти запазват своите стойности през целия анализиран период.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Наетите лица по трудово и слежбно правоотношение в Община долни чифлик по икономически дейности след 2008 г. намаляват от 2061 на 1926 през 2012 г., като най-нисък ръст се отчита през 2010 г., когато наетите са били 1897 души. Това основно се дължи на финансово-икономическата криза и сезонността на заетост.

Таблица 19: Наети лица по трудово и служебно правоотношение в община Долни чифлик по икономически дейности през периода 2008 - 2012 година

(Среден годишен брой)

Икономически дейности	2008	2009	2010	2011	2012
Общо	2061	2195	1897	1949	1926
Селско, горско и рибно стопанство	281	375	320	306	342
Добивна промишленост	..	..	..	..	..
Преработваща промишленост	322	378	251	247	200
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	-	-	-	-	-
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..	..	..	..	..
Строителство	39	14	10	19	9
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	295	333	301	284	347
Транспорт, складиране и пощи	41	40	24	28	25
Хотелиерство и ресторантьорство	58	80	80	87	74
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	8	4	..	..	3
Финансови и застрахователни дейности	9	..	..	..	..
Операции с недвижими имоти	11	8	10	24	9
Професионални дейности и научни изследвания	3	..	..	..	..
Административни и спомагателни дейности	..	38	31	53	27
Държавно управление	249	220	184	204	187
Образование	386	382	393	389	393
Хуманно здравеопазване и социална работа	166	169	150	141	130
Култура, спорт и развлечения	..	17	5	10	8
Други дейности	40	28	27	31	28

Източник: НСИ.

Преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в община Долни чифлик нарастват от 3 930 хил. лв. през 2007 г. на 9 755,1 хил. лв. през 2011 г.

2008 и 2010 г. в това направление са нулеви за общината, което до голяма степен се дължи на финансовата криза, както и на изтегляне на инвестиции от стратегически инвеститори в района.

По този показател община Долни чифлик се нарежда на пето място в областта след с общините с най-висок дял на ПЧИ Варна – 52 %, Девня – 26 %, следвани от Аксаково и Бяла.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората**Таблица 20: Чуждестранни преки инвестиции в нефинансовите предприятия в област Варна с натрупване към 31.12. по общини. (Хиляди евро)**

Област Общини	2007	2008	2009	2010	2011
Област Варна	1144852.7	1567246.4	1640335.0	1531539.3	1500599.7
Аврен	..	..	..	..	..
Аксаково	8136.4	8725.6	26950.5	27048.4	28828.8
Белослав	..	..	..	..	..
Бяла	1177.0	1030.1	16052.0	14383.3	16364.0
Варна	534147.9	849959.5	939530.4	831908.8	783705.8
Ветрино	..	..	..	-693.5	..
Вълчи дол	173.2	156.6	183.1	2.9	-37.8
Девня	323643.6	403341.8	394256.6	397616.5	384025.9
Долни чифлик	3930.0	..	9170.1	..	9755.1
Дългопол	1078.9	766.6	343.6	101.0	233.1
Провадия	..	5393.1	202.3	182.7	19.0
Суворово	739.9	442.0	..	17.1	-13.0

Източник: НСИ.

Преобладаваща част от предприятията в община Долни чифлик – около 96 % са микро с до 9 заети лица. През последната година от изследвания период в общината липсват средни и големи предприятия.

Таблица 21: Предприятия (без финансовите) по групи според броя на заетите в тях в община Долни чифлик за периода 2007 – 2012 година /брой/

Години	Предприятия общо	Групи предприятия според броя на заетите лица			
		1-9 микро	10-49 малки	50 - 249 средни	250 и повече Големи
2007	359	343	17	4	-
2008	364	356			
2009	479	458	21	3	-
2010	464	449	17	3	-
2011	471	456			
2012	467	451			

Източник: Териториално статистическо бюро – Долни чифлик (данните са предоставени с разминавания)

Разликата в някои от цифрите се дължат в динамиката на общественно-икономическите процеси и неотзвучалата криза у нас.

Община Долни чифлик разполага със значителен икономически потенциал за развитие на бизнес и за привличане на чуждестранни инвестиции. Гаранция за това са стратегическото географско разположение, близостта до изградената транспортна инфраструктура, развитите икономически функции и подходящите природно-географски

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



условия. Икономиката на общината по редица показатели е на сравнително високо ниво в сравнение с други общини със сходен функционален тип.

I.4.2. Промисленост

Промислеността в общината е представена от следните подотрасли:

- хранително-вкусова промисленост – производство на захарни изделия, сладкарски изделия, хлебопроизводство, месни производни;
- шивашка промисленост – производство на работно облекло;
- дърводобив и дървопреработване – производство на паркет, фурнировани плоскости, мебели, дограма, дървени въглища;
- преработваща промисленост – производство на комбинирани фуражи;
- добив на инертни материали, пясък, трошен камък;
- производство на строителни изделия и елементи;
- производство на алуминиева дограма.

Геоложките особености на Общината – наличието на находища на строителни материали – пясък, чакъли, глин и мергели за тухли са основна предпоставка за развитието на строителството.

С промишлено значение са находищата на :

- глин за тухли и керемиди при с. Гроздьово;
- мергели за тухли и керемиди в землището на с. Гроздьово;
- пясъци при с. Старо Оряхово.

Практически край много от населените места има разработени малки кариери за пясък, чакъл и глина, предимно за удовлетворяване на строителните нужди на населението.

Кариери за баластрени материали има разкрити по коритото на р. Елешница, р. Армера, р. Луда Камчия, над с. Горен чифлик.

Кариери за камък има в селата Голица, Булаир, Бърдарево, южно от гр. Долни чифлик.

Кариери за глина има по терасата на р. Камчия, до с. Горен чифлик в участъка „Лонгоза“, край с. Гроздьово и в с. Пчелник – местността „Балтата“.

По-малки находища на пясък има край селата Нова шипка по долината на р. Камчия, с. Шкорпиловци и с. Детелина.

Добивът на инертни материали заема важна част от добивната промисленост на общината. В Долни чифлик се произвеждат строителни изделия и елементи, алуминиева дограма и др.

Изключително важен фактор за развитието на дърводобива и преработката на дървесина е местната осигуреност на суровини от горскостопанския сектор, както и – находищата на инертни материали за развитието на строителството. Преобладаващите широколистни гори - дъб, бук, ясен са ценен потенциал за развитието на дърводобивната и дървопреработваща промисленост.

Най-голям дял от промислеността, се пада на дърводобивът и дървопреработката. Предимно се произвеждат: паркет, фурнировани плоскости, мебели, дограма, дървени въглища.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



I.4.3. Туризм

Туризмът следва да е приоритетен отрасъл за икономиката на община Долни чифлик, тъй като притежава едни от най-атрактивните природни и антропогенни туристически ресурси, които създават среда, благоприятна за обитаване и за развитие на курортно-рекреационните функции.

Закътана далеч от големи източници на замърсяване, община Долни чифлик е екологичен оазис: чист въздух, чиста почва, чисти води и уют, опазен от машинни и технологични шумове.

Община Долни чифлик разполага с изключително богати неусвоени ресурси за развитие на туризма – от традиционния морски ваканционен туризъм до все по-търсените напоследък алтернативни форми на селски, познавателен, ловен и екотуризм. Пясъчно-плажовата ивица при устието на река Камчия и река Фъндъклийска е най-дългата по българското черноморие. На територията на общината тя е дълга 9,7 км. На крайморската територия са формирани 4 курортни комплекса: Камчия - Лонгоза, Шкорпиловци – север, Шкорпиловци – юг и Шкорпиловци – село.

Акваторията на морето и бреговата ивица предлагат много добри възможности за практикуване на водни спортове и къпане. Редуват се скални участъци и пясъчни плажове. Минералните извори, притежават много добри лечебни качества. Богати са горските масиви и горските паркове.

Антропогенните условия и ресурси за развитието на рекреацията и туризма включват съвременната култура и културното наследство, недвижими културни ценности. Природните и антропогенните условия и ресурси определят добри възможности за развитие на целогодишен поливалентен туристически продукт – морски, балнеоложки, Spa и Wellness, културен, конгресен, екологичен и селски. Към благоприятните туристически условия и възможности следва да се посочат добрите транспортни връзки, осигурени чрез близостта на двете пристанища – Варна и Бургас, международното летище „Варна” и „Бургас”, транснационалните транспортни коридори. Въпреки тези дадености туристическия потенциал не е усвоен и туристическото натоварване е по-слабо в сравнение с някои други общини от областта.

По приходи от подслон и туристически легла от чужденци и българи за 2011 г. община Долни чифлик се нарежда на второ място сред 10-те общини от областта след Варна. Четвърто място заема след общините Аврен, Бяла и Варна по реализирани нощувки и приходи от нощувки.

За подобряване услугите в туристическия сектор в област Варна, реализация на проекти и повишаване на конкурентноспособността в бранша е учредено Обединение на всички предприятия и институции, свързани с туризма – „Туристически Клъстер-Варна“, в което членуват и представителите от Долни чифлик.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Таблица 22: Средства за подслон, туристически легла и реализирани нощувки и приходи от нощувки в област Варна по общини за 2011 година.

Област / Общини	Средства за подслон		Легла		Реализирани нощувки	Приходи от нощувки	
Общо	от българи		от чужденци		Общо	от чужденци	
ВАРНА	454	56773	4488519	871886	3616633	184500801	155731968
Аврен	19	2331	217586	23856	193730	7294877	6976656
Аксаково	1	40	337	312	25	13073	375
Бяла	17	884	36479	8926	27553	834547	649689
Варна	377	51577	4165920	779203	3386717	175233948	147987882
Вълчи дол	1	12	673	673	-	11053	-
Девня	1	110	14689	14667	22	161681	360
Долни чифлик	27	1486	40850	32405	8445	737494	113805
Дългопол	6	201	2178	2178	-	42376	-
Провадия	3	70	5354	5213	141	106697	3201
Суворово	2	62	4453	4453	-	65055	-

Източник: НСИ.

Към недостатъчно усвоените туристически ресурси следва да посочим минералните извори, които позволяват съчетание на климат и балнеолечение по крайбрежието и удължаване на туристическия сезон, а също и обектите – паметници на природното и културното наследство, които предлагат възможност за обогатяване на почивката на море и удължаване на туристическия сезон.

На основата на богатите природни условия и ресурси по-нататъшното развитие на рекреацията и туризма в Долни чифлик трябва да се опира на разнообразяването на туристическото предлагане и удължаване на туристическия сезон, като се набляга на медицинския туризъм и водолечението, наред с другите алтернативни видове туризъм, базирани на антропогенните условия и ресурси – познавателен, културен, конгресен, спортен и др.

На територията на община Долни чифлик са категоризирани 85 бр. заведения за хранене и развлечения с капацитет 4 972 места за сядане. Местата за настаняване са 61 бр. с прилежаща леглова база - 2612 легла.

В КК "Шкорпиловци - север" са категоризирани 13 бр. места за настаняване, в КК "Шкорпиловци - юг" - 27 бр., в КК "Шкорпиловци - село" – 11 бр., които са различни по вид и категория са със следното разпределение: **1. Хотели -5 бр.**, 1 бр. с категория "пет" звезди", 2 с категория "две" звезди и 2 с "една" звезда. **2. Семейни хотели - 4 бр.**, 3 с категория "две" звезди и 1 с категория "една" звезда, **3. Самостоятелни стаи - 5 бр.**, 2 бр. с категория "две" звезди" и 3 бр. с "една" звезда. **4. почивна станция - 1 бр.** с категория "една" звезда. **5. Къща за гости - 6 бр.** 3 бр. с категория "две" звезди и 3 бр. с "една" звезда. **6. Бунгала - 39 бр.**, 4 бр. с категория "две" звезди и 35 бр. с "една звезда".

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Къщите за гости в с. Шкорпиловци са 3 бр., и по 1 в с. Кривини, с. Солник и с. Бърдарево.

В м. "Гермето" с. Голица се намира ваканционно селище "Гермето", което разполага с 13 бр. бунгала и 1 ресторант. В с. Гроздьово се намира Еко- комплекс "Шерба" – хотел и ресторант. Ваканционно селище "Еко - парк Венелин" с. Венелин разполага с 20 бр. бунгала и 5 бр. самостоятелни стаи. На територията на общината се намират и 2 хижи в м. "Марин тепе" гр. Долни чифлик.

Природните условия в общината предлагат възможности за развитие на алтернативни форми на туризъм. Термалните минерални води със балнео-профилактични свойства в района на с. Шкорпиловци и на гр. Долни чифлик могат да бъдат ползвани за балнеолечение и за развитие на балнеотуризм. Предпоставки за развитието на ловен туризъм има в БИРП "Самотино" и комплекс "Горска барака", ловностопански район "Шерба", "Фазанария".

Всичко това – излазът на Черно море, р. Камчия, наличието на исторически обекти, биорезерватите и ловните стопанства, както и належащите се термални минерални води с балнеоложко значение са изключителна предпоставка за развитието на различни видове туризъм. Нов момент със съществено значение за развитието на туризма и в перспектива е включването на голяма част от територията на общината в сферата на въздействие на общеевропейската програма НАТУРА 2000.

Богатото биоразнообразие и нископланинския релеф западната част на общината са благоприятни за развитие на селски и ловен туризъм, а наличието на защитените територии са предпоставка за развитие на екологичен и познавателен туризъм.

Към настоящия момент потенциалът за развитие на туризъм в общината не е пълно усвоен. За привличането на външни туристи е необходимо провеждане на активна маркетингова политика и изграждане на съвременна туристическа инфраструктура.

1.4.4. Селско стопанство

35% от общата площ на Община Долни чифлик е обработваема земя. Тя представлява 81,9 % от общата площ на земеделските територии (170 080 дка). Най-голям дял в обработваемата земя в общината имат нивите 86 %, следват ливадите и пасищата 11% (9 893 дка) и трайните насаждения 3%.

На територията на общината има общо 240 регистрирани земеделски производители, съгласно Наредба № 3 от 1999 г., за поддържане регистъра на земеделските производители, които обработват 100 % от обработваемата площ.

В общината по - големите регистрирани ЗП с над 1000 дка са:

1. „Юдисагро“ ЕООД в землището на с. Венелин;
2. „Варна фууд“ ООД в землището на с. Булаир;
3. „ИСМ - 91 ИСА САЛИ“ в землището на с. Нова Шипка и Гроздьово;
4. „Анкора 12“ ЕООД в землището на с. Гроздьово;
5. „Екофрукт „ в земището на Нова Шипка;
6. „Ник и Доб“ ООД в землището на с. Гроздьово;
7. „Силво 2000“ ЕООД в землището на с. Гроздьово;
8. ЕТ „Перчемлиева - С. Николова“ в землището на с. Гроздьово;

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни“, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



9. ЕТ „Дъга -67 Иван Манолов” - в землището на с. Старо’ Оряхово, с. Рудник, с. Н. Оряхово,;
10. Аграрроев” ЕООД в землището на с. Бърдарево, с. Кривини, с. Солник, с. Старо оряхово;
11. „Агроферт - 80” ЕООД в землището на с. Рудник;
12. „БМ Агро” в землището на с. Рудник и с. Старо оряхово;
13. „Градина - 2000” ООД в землището на с. Венелин, гр. Долни чифлик;
14. ППК „Крайморие” в землището на с. Ново Оряхово, с. Старо оряхово, е. Шкорпиловци;
15. „Балканагро 2008” ООД в землището на с. Голица;
16. ПК „Сотир Костов” в землището на гр. Долни чифлик;
17. „Агро сим” в землището на гр. Долни чифлик;
18. „Мелница чифлика” ЕООД в землището на с. Бърдарево, с. Старо оряхово, гр. Долни чифлик, с.Кривини, с. Пчелник и с. Гроздьово;
19. „Габъра” ООД в землището на с. Солник;
20. ЗС „Напредък” ЕООД в землищата на с. Булаир, Бърдарево, Венелину Голица, Г. чифлик, Гроздьово и др.
21. ЕТ „Оникс - Даниел Димитров” в землищата на с. Венелин, Г. чифлик, Гроздьово и Нова Шипка;
22. ЕТ „Дева -74 - Иван Кръстев” в землищата на с. Горен чифлик, Пчелник;
23. „К и Д Билд” в землищата на гр. Долни чифлик, с. Ново Оряхово, с.Рудник, с. Старо оряхово, с. Шкорпиловци, с. Юнец;

Относително големият дял на обработваемата земя и благоприятните климатични и почвени условия са предпоставка за развитие на земеделието в общината. Притежателите на земя са сдружени в 2 земеделски кооперации и 4 частни арендатори. Отглеждат се предимно зърнени култури (83 % от обработваемата земя), следвани от техническите култури, зеленчуците и трайните насаждения. Основната зърнена култура е пшеницата (38 % или 21261 дка от производството на зърнените култури). Втора по значение е ечемикът (12 % или 6908 дка от площите засети със зърнени култури), който е в тясна зависимост от броя на животните в общината. Пшеницата и ечемикът присъстват трайно в сеитбооборота, а напоследък са застъпени и нестандартни за общината производства на овес, ръж, тритикале, просо, сорго. Другата основна фуражна култура от значение за продуктивното животновъдство е царевичата. Засетите площи 9383 дка или 17 % от общата обработвана земя. Произведени са 4884,7 тона при среден добив 526 кг/дка.

От маслодайните технически култури в общината най-големи площи заема слънчогледа. Засети 9199 дка или 16 % от общата обработвана земя.

Традиционно за общината е отглеждането на трайни насаждения – ябълки, сливи, праскови, череши, вишни, лозя. Те заемат площ от 1672 дка. В северната част на общината насажденията са преобладаващо овощни, а в южната лозови. Най-голям дял от площите, заети с овощни видове, имат ябълките. Реализацията на продукцията от овощарството е насочена предимно към гр. Варна, малка част към КК ”Шкорпиловци” и КК ”Камчия”.

Състоянието на трайните насаждения е все още влошено, въпреки инвестициите от ПРСР през последните години в тази област. Изтича амортизационния срок на реално ползване. Голяма част от тях не се обработват поради настъпване на трайни увреждания

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



на насажденията и липса на финансови средства за обезпечаване отглеждането им. Необходимо е бракуване и ликвидиране на старите амортизирани насаждения и създаването по нов образец на съвременни масиви от овощни видове.

Зеленчукопроизводството е развито по поречието на р. Камчия и представлява 0,4 % от обработваната земеделска земя. Стимул в развитието на зеленчукопроизводството е близостта до големия консумативен център - гр. Варна и курортните комплекси.

В района на с. Голица и Бърдарево се отглежда лавандула.

Главният проблем за производителите на плодове и зеленчуци в общината е лошото състояние на напоителната система, което се дължи на липса на финансови средства за възстановяването и поддържането ѝ. През следващия планов период 2014 – 2020 г. се очакват мащабни инвестиции именно в тази област.

Климатичните условия, наличието на пасища и ливади в полупланинската част на общината и фуражното производство създават благоприятни условия за отглеждане на овце, крави, говеда, свине и др.

В северната част на територията на общината като водещо се е наложило говедовъдството, следвано от овцевъдството, а в южната – овцевъдството и свиневъдството. Наблюдава се тенденция към увеличаване на общия брой животни във всички стопанства в Общината, обуславящо се от търсенето на вътрешния пазар. В земеделските стопанства се отглеждат: 593 броя говеда, 6 284 броя овце, кози – 2 735 бр. Свинете значително намаляват от 5525 през 2007 г. към края на 2012 г. те са 2 220 броя. При птиците също се забелязва голямо намаление от 19 240 броя на едва малко над 4 000 бр.

Таблица 23: Брой на отглежданите животни

	ГОВЕДА		БИВОЛИ		ОВЦЕ		КОЗИ		СВИНЕ		ПТИЦИ		ПЧЕЛИ
	Общ о, бр.	в т.ч. крав и	Об що , х.б р	в т.ч. би во, ли ци	Общ о, х.бр	в т.ч. май ки.	Общ о, х.бр	в т.ч. май ки	Общ о, х.бр	в т.ч. ма йк и	Общ о, х.бр	Коко шки носач ки	бр.
Долни чифлик	593	350	7	5	6284	4623	2735	1381	2220	88 1	4.85	4.4	1662

Източник: ОСЗ – Долни чифлик

Много от земеделските производители се възползваха от ПРСР и със средства от нея модернизираха стопанствата си, което е сериозен стимул за увеличаване на дейностите в този бранш.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



От агростатистика се наблюдават 2 бр. кланици за червени меса меса:

- „Агромес” ООД – гр. Долни чифлик;
- ЕТ”Рикарди-Св.Добрев” – гр. Долни чифлик.

На сегашния етап интерес се проявява и към подотрасъла пчеларство, като е налице нарастване броя на пчелните семейства. Интересът се очаква още да нараства с оглед механизмите за финансиране на различни програми и инициативи в сферата на пчеларството.

1.4.5. Горско стопанство

Горските територии са 285331 ха, което е 58 % от общата територия на общината. Това обуславя както развитата дърводобивна и дървопреработваща промишленост, така и развитието на ловния туризъм. На територията на общината развива дейност Териториално поделение Държавно ловно стопанство - Горен чифлик.

Средногодишното ползване на главните сечи е 39 560 м³, а на отгледните сечи 25 150 м³. Годишно се залесяват 29,4 ха топола, акация, липа и ясен. Една част от територията се използва за паша на едър и дребен рогат добитък, а друга е обект на билкарите за диворастващи билки и горски плодове.

Преобладаващите дървесни видове в ДДС “Шерба” са благун 25,8% и цер 16,7%. Средногодишните ползване на главните сечи 19178 м³, а на отгледните 11613 м³. Ежегодно се залесяват в ДДС “Шерба” 27,2 ха топола, акация, липа, ясен.

Предпоставки за развитието на ловен туризъм има в “Шерба”. Преобладаващите видове дивеч в ловните райони са благороден елен, сърна, елен лопатар, дива свиня, заек, яребица, фазан.

Намаляване обема на залесителните мероприятия и активизирането на сечта в последните години са предпоставка за очаквани екологични промени в близко бъдеще.

1.4.6. Морска индустрия и “син растеж”, рибарство и аквакултури

В т.н. ”морска индустрия” се включват корабоплаване, корабостроене и кораборемонт, пристанищна дейност, морски ресурси, морска наука и образование, всички дейности и услуги, обслужващи морския бизнес. Всички тези дейности имат своя история, развитие и настояще във Варненска област. Характерно е, че всички дейности в морската индустрия са взаимно свързани и развитието на една от тях води до развитие и на другите. Морската индустрия винаги е работила по международните изисквания и стандарти в пазарна среда.

Развитието на Варненска област, в т. ч. и Долни чифлик като част от Черноморския район и от крайбрежните зони на ЕС, е обект на специално внимание и се обвързва с няколко ключови европейски документа, между които особено значение има **Директива 2008/56/ЕС**, поставяща основите на интегрираната морска политика, която цели обединяването на приоритетите в областта на транспорта, рибарството и аквакултурите, туризма, сигурността и безопасността, управлението на риска, опазването на околната среда, развитието на науката и иновациите.

В т.н. “син растеж” европейската политика включва разнообразни дейности в научните проучвания и производството – създаване на обща база данни в резултат на

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



морските изследвания и проучвания, добив на нефт, природен газ и полезни изкопаеми в морското пространство, установяване на защитени зони в морските акватории, опазване на чистотата на морската вода за морските обитатели и за туристическо водоползване, развитие на подводна археология и подводен туризъм.

Съвместната Оперативна програма на Черноморския басейн (**СОП Черноморски басейн**), регулирана от инструмента за европейско добросъседство и партньорство (ENPI) на ЕС има за цел да допринесе за: “засилено и устойчиво икономическо и социално развитие на регионите на Черноморския басейн”.

Към приоритета *Подкрепа* за трансгранични партньорства се предвиждат мерки за укрепване на достъпността и свързаността, насърчаване на съвместни инициативи за развитие на туризма и създаване на административен капацитет за изпълнение на местни политики за развитие. Към приоритета за *Споделяне* на ресурси и компетенции за защита и опазване на околната среда се предвиждат мерки за укрепване на съвместна база от знания и информация, необходими за справяне с общите предизвикателства в опазването на околната среда на морските системи. Предвижда се насърчаване на научните изследвания и иновациите в областта на опазването и защитата на природни територии и насърчаване на инициативите за сътрудничество, насочени към иновациите в технологиите и управлението на твърди отпадъци и управление на системи за отпадъчни води. *Подкрепата* за културни и образователни мрежи за установяване на обща културна среда в басейна на морето ще се търси чрез насърчаване на културните мрежи и образователен обмен в общностите от басейна на Черно море.

Приоритетите и мерките по СОП Черноморски басейн могат да допринесат за подпомагане развитието на проблемните територии и изглаждане на вътрешно регионалните и вътрешно областните различия и да спомогнат икономиката в областта да става по-конкурентноспособна в периода на икономическа криза, глобализация и промени в климата.

Търсеното въздействие е в посока на подпомагане на икономическото и социално развитие и сближаване в Черноморския регион; развитие на туризма, създаване и промотиране на общи туристически продукти в Черноморския регион; развитие на капацитета и връзките с бизнеса и публичната администрация, превенция на риска и опазване на водните системи, повишаване качеството на управление на екосистемите и ресурсите в Черно море. В тази връзка община Долни чифлик следва през следващия планов период да идентифицира партньори, с които съвместно да реализира проекти в тази област.

На територията на община Долни чифлик се намира Еко-парк „Венелин“, който притежава един от най-големите рибарници в България. Паркът обхваща 600 хил. кв. м кристално чисти водни басейни (рибарници).

Риболовът и отглеждането на аквакултури е специфичен отрасъл, пряко свързан с “морската индустрия” и туризма. Повечето от рибните видове имат местно значение и задоволяват местния пазар и обектите на туристическата дейност.

Със средства по Оперативна програма за развитие на сектор Рибарство 2007 – 2013 г. е създадена Местна инициативна рибарска група (МИРГ) и „Местна стратегия за развитие на рибарска област Бяла – Долни Чифлик – Аврен“. Групата успешно администрира проекти за местната общност.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни“, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Данните, касаещи сектор Рибарство за територията, са ограничени по вид и количество – предоставят се основно от ИАРА и частично от Агенция „Морска администрация” съдържат само основните категории данни, които могат да бъдат изведени от електронния регистър. Липсват конкретни данни, характеризиращи рибарите

Според проучване на МИРГ занимаващите се с риболов и аквакултури са:

Таблица 24: Занимаващи се с риболов и аквакултури на територията на РО

Бяла / рибари	268
Долни чифлик / рибари	25
Аврен / рибари	55
аквакултури с администрацията	30
Общо	378

Източник: МИРГ.

Търсеното въздействие е в посока на модернизация, разширение, изграждане и оборудване със садкова инсталация и повишаване на производствените мощности на ферми за отглеждане на морска и сладководна аквакултури; нарязване (скрапиране) на стари риболовни кораби; въвеждане на информационна система за автоматизиране на производствената дейност.

1.5. Техническа инфраструктура – свързаност и достъпност на територията на община Долни чифлик

1.5.1. Транспортно-комуникационна система

Територията на община Долни чифлик се обслужва от автомобилен транспорт. Чрез него се осъществяват производствените връзки и гражданските пътувания между населените места. Пътната мрежа на територията на общината е разделена на Републиканска пътна мрежа и Общинска пътна мрежа, осигуряващи връзки на населението от общината до областния център – град Варна и до по-големите градове

През община Долни чифлик минава един първокласен път, който е и международен I-9 /Е – 87/. Варна – Бургас. Този път поставя в благоприятно положение общината относно превоза на товари и хора.

Пътищата от Републиканската пътна мрежа съгласно справка от Агенция Пътна инфраструктура, Областно пътно управление – Варна на територията на община Долни чифлик са:

- Път I-9- „Граница Румъния – Дуранкулак – Шабла – о.п. Каварна – Балчик – Оброчище – Кранево – Златни пясъци – Свети Константин – Варна – Старо Оряхово – Обзор – о. п. Слънчев бряг – Бургас – Маринка – Звездец – Малко Търново – граница Турция” от км. 141+500 до км. 150+000 – 8,5 км.;
- Път III-904- „I-9 – Старо Оряхово – Долни чифлик – Гроздьово – Бозвелийско – (Провадия – Дългопол) III-208” от км. 0+000 до км. 29+000 – 29,0 км.;

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



- Път III-2083- „III-208 (Провадия – Дългопол) – Сава – Цонево – Гроздьово” от км. 12+200 до км. 15+600 – 3,4 км.;
- Път III-9042- „III-904 (Долни чифлик – Гроздьово) – Венелин – Садово – Бенковски – (Здравец – Варна) III-9006” от км. 0+000 до км. 9+100 – 9,1 км.;
- Път III-9044- „III-904 (Долни чифлик – Гроздьово) – Дъбравино – Юнак – Синдел – Тръстиково – (Девня – Варна) I-2” от км. 0+000 до км. 3+000 – 3,0 км.

Общата дължина на Републиканските пътища на територията на община Долни чифлик е 53,0 км.

Реализирани проекти през 2007 – 2013 г. от АПИ са следните:

- Ремонт пътни отсечки път III-2083- III-208 (Провадия – Дългопол) – Сава – Цонево – Гроздьово” от км. 12+200 до км. 15+600 – през 2009 г.
- „ЛОТ 23 по ОПРР: Рехабилитация на път III-904- „I-9 – Старо Оряхово – Долни чифлик – Гроздьово – Бозвелийско – (Провадия – Дългопол) III-208” от км. 17+400 до км. 23+403,86” – 6,003 км. – през 2012 г.

Проектни материали за периода 2014 – 2020 г., които се очакват да бъдат реализирани от АПИ са:

- Път III-904 „I-9 – Старо Оряхово – Долни чифлик – Гроздьово – Бозвелийско – (Провадия – Дългопол) III-208” от км. 0+000 до км. 17+400 – 17,4 км. По Оперативна програма „Региони в растеж” 2014 -2020 г.

Общинската пътна мрежа е 64 км. Поради спецификата на района – селскостопански, по голяма част от пътищата се предвиждат тежки машини, в следствие на което асфалтовата покривка се бързо се износва и амортизира.

Таблица 25: Списък с пътната мрежа

ПЪТИЩА 1 – ВА КАТЕГОРИЯ

№	Път №	Наименование	Обслужваща община
776	VAR1171	/ VAR1174/ Шкорпиловци – к. к-с Шкорпиловци – в. з. Тича - Шкорпиловци	Долни чифлик
777	VAR1174	/I – 9/ Старо Оряхово – Ново Оряхово - Шкорпиловци	Долни чифлик
778	VAR1175	/III – 904/ Долни чифлик – Кривини – Голица - Булаир	Долни чифлик

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



ПЪТИЩА 3 – ТА КАТЕГОРИЯ

№	Път №	Наименование	Обслужваща община
1311	VAR3170	/ VAR1175/ долни чифлик – м. Марин тепе	Долни чифлик
1312	VAR3172	/III – 904, Долни чифлик – Гроздъово/ Горен чифлик – м. Орлов камък	Долни чифлик
1313	VAR3173	/III – 9042, Перник – Венелин/ - м. Турсуна	Долни чифлик
1314	VAR3176	/III – 2083/ Гроздъово – х. Бункера	Долни чифлик
1315	VAR3177	/III – 906, Рудник – Дюлино/ - Юнец	Долни чифлик

Източник: Решение № 236 / 13.04.2007 г. на Министерски съвет

Съгласно ДП НКЖИ ЖП Секция Горна Оряховица, на територията на Община Долни чифлик се намират:

1. Железопътни линии

- Част от 3-та главна жп линия Карнобат – Синдел - Варна Фериботна - текущ път в граници от км 104+977 до км 111+295 и спирка Нова Шипка с приемно здание на км 108+400. Спирката е необслужвана, но там спират всички пътнически влакове.

2. Поземлени имоти

- по 3-та жп линия от км 104+977 до км 111+295 - имоти с обща площ 216,172 дка в землището на с. Нова Шипка, публична и частна държавна собственост
- свободни терени в землищата на с. Горен чифлик, с. Пчелник, гр. Долни чифлик и с. Старо Оряхово с обща площ 400,193 дка - ивица с дължина около 16 км от закритата 34-та жп линия Юнак - Старо Оряхово, съгласно РМС № 324 /23.12.2003 г., които са частна държавна собственост, предоставени за управление на ДП „НКЖИ”.

Към настоящия момент жп линията Юнак – Старо Оряхово е ликвидирана и с горепосочените свободни терени могат да се извършват разпоредителни действия. Съществува възможност някои от тези терени да бъдат засегнати при изготвяне на Общински план за развитие 2014-2020 г. и това да се уреди при спазване на предвидения в българското законодателство ред за предоставяне на държавни имоти.

Автобусният транспорт се осъществява от едно частно дружество в общинската, областната и републиканската транспортна схема. Таксиметровата дейност – от 6 фирми с 30 автомобила.

1.5.2. Водоснабдяване и канализация

На територията на община Долни чифлик задоволяването на питейно-битовите нужди на населението и осигуряването на необходимия воден капацитет за промишлени и стопански нужди се осъществява основно от “В и К” ООД – Варна. Малка част от промишлените нужди се задоволяват, посредством собствени водоизточници. Водните

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

количества се осигуряват от местни водоизточници. Изградеността на ВиК-мрежата е представена по-долу:

Таблица 26: Водопроводна и канализационна мрежа на територията на общината в км

Водопроводна и канализационна мрежа към 2013г.		
Населени места	Водопроводна мрежа, км	Канализационна мрежа, км
гр.Долни чифлик	78,1	15,0
с.Бърдарево	10,9	0
с.Булаир	6,0	0
с.Венелин	16,2	0
с.Голица	16,7	0
с.Горен чифлик	26,6	0
с.Гроздьово	34,0	0
с.Детелина	7,1	0
с.Кривини	9,6	0
с.Ново Оряхово	6,4	0
с.Нова Шипка	8,4	0
с.Пчелник	25,2	0
с.Рудник	12,9	0
с.Старо Оряхово	35,8	0
с.Солник	14,0	0
с.Шкорпиловци	23,3	0
с.Юнец	5,8	0

Източник: „ВиК” ООД – Варна

И в община Долни чифлик, както в цялата страна, степента на изграденост на канализационните системи е далече по-ниска в сравнение с водоснабдителните системи.

Таблица 27: Съотношение на подадените и полезно изразходвани (инкасирани) количества вода по населени места, през 2011г., 2012г. и 2013г.

Населени места	Подадена вода, хил.куб.м			Полезно изразходвана (инкасирана) вода, хил. куб.м					
				Битови нужди			Промислени нужди		
	2011г.	2012г.	2013г.	2011г.	2012г.	2013г.	2011г.	2012г.	2013г.
гр.Долни чифлик	436	472	454	194	198	192	18	18	16
с.Бърдарево	6	7	5	4	3	3	0,3	0,3	0,1
с.Булаир	8	8	7	4	4	4	0,1	0,2	0,1
с.Венелин	31	37	31	20	21	20	2	3	2
с.Голица	30	35	30	21	22	20	1	1	0,8
с.Горен чифлик	68	78	73	42	46	45	12	11	12
с.Гроздьово	137	167	153	68	73	70	3	4	4
с.Детелина	36	42	43	18	18	19	1	1	2
с.Кривини	10	11	10	5	5	5	0,1	0,2	0,04
с.Ново Оряхово	18	21	20	10	10	9	0,6	0,7	0,5

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



с.Нова Шипка	15	20	19	10	12	10	0,4	0,3	0,4
с.Пчелник	91	90	97	45	46	44	2	2	2
с. Рудник	46	48	47	20	19	19	4	4	3
с.Старо Оряхово	173	198	188	75	73	76	16	15	9
с.Солник	22	27	22	13	13	13	2	2	2
с.Шкорпиловци	106	122	145	28	32	33	30	31	37
с.Юнец	17	23	16	6	6	5	3	5	3

Източник: „ВиК” ООД – Варна.

Също съгласно местното ВиК дружество най-належащите обекти за изграждане и/или реконструкция на ВиК инфраструктура на територията на община Долни чифлик, за периода 2014-2020 г. са:

- Частична подмяна на уличен водопровод в с. Голица, 400 м Ø125 етернит с ПЕВП Ø 140 до Помпена станция (ПС) Голица;
- Частична подмяна на магистрален водопровод, 900 м Ø 150 етернит с ПЕВП Ø 160 от водоем Юнец до с. Юнец;
- Частична подмяна на уличен водопровод в с. Горен чифлик, 750 м Ø 80 етернит с ПЕВП Ø 90;
- Частична подмяна на магистрален водопровод, 1000 м Ø 250 етернит /Марин тепе - Бяла/ с ПЕВП Ø 200 от разпределителна шахта (РШ) до водоем Горица.

1.5.3. Енергийна инфраструктура

Електроснабдяването се осъществява от „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД с подстанции Старо Оряхово и Долни чифлик. Подстанциите са свързани двустранно в районната мрежа 110 kV, което позволява по-голяма сигурност и резервиране при аварии в системата. Така развитата мрежа високо напрежение осигурява добри възможности за електрозахранване, но част от съоръженията са физически и морално остарели и с незадоволителна степен на надеждност.

Всички населени места получават захранване на средно напрежение, като на места, най-често в курортните комплекси, се явяват проблеми с възможностите за захранване на нови товари. Остарелите мрежи и ниската им надеждност в някои райони оказват негативно влияние на снабдяването на консуматори в рамките на нормативните параметри.

При влошаване на климатичните условия често възникват аварии. Има резки спадове в напрежението на подаваната ел. енергия.

На територията на всички населени места има изградено улично осветление, което покрива цялата улична мрежа. Монтираха се енергоспестяващи осветителни тела, които гарантират икономия на ел. енергия при запазване нормалното осветление на улиците.

От няколко години в общината се работи по проблемите на енергийната ефективност. Общинският съвет в Долни чифлик е приел Програма за енергийна ефективност с план за поетапно въвеждане на мерки в сградите общинска собственост.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.5.4. Телекомуникации

По данни на Европейската обсерватория за информационни технологии ЕИТО, развитието на електронните съобщения в световен мащаб в последното десетилетие се доминира от мобилните гласови услуги и интернет, следвани от мобилния широколентов достъп. Фиксираният широколентов достъп се характеризира с нисък темп на растеж, докато фиксираните телефонни услуги следват тенденцията на намаляване от предходните години.

И в Долни чифлик, наложилата се през последните години тенденция на намаление на фиксираната телефонна плътност и увеличение на мобилната продължава, като стойността на показателят „фиксирана телефонна плътност по домакинства“ бележи постоянно намаление, подобно на процесите в страната. Община Долни чифлик разполага с цифрова телефонна централа, отговаряща на съвременните технически изисквания и стандарти.

При показателя „мобилна телефонна плътност“ се наблюдава непрекъсната тенденция на увеличение, като България вече изпреварва голяма част от държавите-членки на ЕС, но темпът на нарастване на мобилната плътност се забавя. GSM покритието на населението в общината е 99,99%.

Всички населени места в общината имат покритие на мобилните оператори. Проблем остава широколентовият и високоскоростен достъп до интернет, особено в по-малките населени места: Кривини, Солник, Бърдарево, Голица и Булаир. Има разположени усилвателни станции в населените места. Справка от Мтел сочи следното:

Таблица 28: Покритие на телекомуникациите по населени места.

Населено място	Брой поставени съоръжения /антени/	Покритие с мобилни телефонни връзки	Достъп до интернет чрез мрежата на М-Тел
гр. Долни чифлик	3	Да	Да
с. Булаир	-	Да	Да
с.Бърдарево	-	Да	Да*
с.Венелин	-	Да	Да
с.Голица	2	Да	Да*
с.Горен чифлик	-	Да	Да
с.Гроздьово	-	Да	Да
с.Детелина	-	Да	Да
с.Кривини	-	Да*	Да*
с.Нова Шипка	-	Да	Да*
с.Ново Оряхово	-	Да	Да
с.Пчелник	-	Да	Да
с.Рудник	2	Да	Да*
с.Солник	-	Да*	Да*
с.Старо Оряхово	3	Да	Да
с.Шкорпиловци	3	Да	Да
с.Юнец	-	Да	Да*

Източник: Мтел.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни“, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



* - За осъществяване на връзка с по-високо качество е необходимо инсталиране на приемно устройство с външна антена, монтирана на покрива или фасадата на сградата.

В гр. Долни чифлик, както и в селата Голица, Рудник, Старо Оряхово и Шкорпиловци, има изградени базови станции на Мобилтел.

Таблица 29: Осигуреност на обитаващите жилища с кабелна телевизия, сателитна антена, компютър и достъп до интернет през последното преброяване 2011 г.

	Общо		В градовете		В селата	
Долни чифлик	жилища	живеещи лица	жилища	живеещи лица	жилища	живеещи лица
Кабелна телевизия	1730	5463	857	2668	873	2795
Сателитна антена	2752	9204	783	2746	1969	6458
Компютър	1514	5675	716	2668	798	3007
Достъп до интернет	1387	5102	664	2426	723	2676

Източник: НСИ.

По данни на Евростат за относителният дял на домакинствата, използващи интернет в страните от ЕС-27, през периода 2007-2012 г. се наблюдава тенденция на постоянно нарастване.

Запазва се и тенденцията на растеж в регулярното използване на интернет от хората на възраст между 16 и 74 навършени години.

Известни проблеми с достъпа до интернет съществуват основно в селата, където все още степента на оборудване на фирмите и домакинствата с компютри е твърде ниска и е необходимо изграждането на публични места за достъп до мрежата /телецентрове/. Това води до задълбочаване на териториалните различия в използването на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) и се отразява на регионалния икономически растеж и конкурентоспособност. В този контекст насочването на ресурси за развитието на електронните комуникации добива изключителна важност за преодоляване на регионалните различия в достъпа до електронни услуги и развитието на информационното общество в общината.

Изграждането на обществени информационни системи и гарантираното предлагане на Интернет услуги за целия обществен сектор, включително и на улеснен достъп за хората с увреждания, е задължителна стъпка към информационното общество.

Допълването на изграждащите се елементи на националната транспортна, енергийна, водоснабдителна и телекомуникационна инфраструктура с проекти от регионално и местно значение на територията на общината, ще осигурят комплексното и хармонично развитие на надеждна техническа инфраструктура, която да бъде в състояние да обслужва не само икономическия растеж в центъра на общината, но и реализирането на мащабни инвестиционни проекти в промишлеността, селското стопанство, туризма и услугите в цялата община.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



1.6. Опазване на околната среда – екологично състояние и рискове

1.6.1. Състояние на въздух, води, почви и шум

Атмосферен въздух

Територията на общината попада в район с минимален брой случаи с тихо време, което спомага за разсейването на евентуално замърсяване в района. Изключение правят западните части на долините на р. Камчия и р. Фъндъклийска, където има условия за образуването на температурни инверсии и задържане на атмосферните замърсители.

Община Долни чифлик е отдалечена от регионалните източници на замърсяване на въздуха. Тя попада в групата на районите, определени от ИАОС съгласно изискванията на Наредба № 7 за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, в които нивата на атмосферните замърсители не превишават долните оценъчни прагове.

На територията на община Долни чифлик няма постоянни пунктове за мониторинг на качеството на атмосферния въздух.

Дървопреработващите предприятия замърсяват въздуха с прах, серен и азотен диоксид, но поради финансово-икономическата криза те почти са спрели производствата си. Основният замърсител "Алфа УУД-България" АД към момента е прекратил напълно дейността си. Базите за производство на дървени въглища не функционират от началото на отчетния период, тъй като са незаконно изградени и несъобразени с екологичните изисквания и Закона за устройство на територията. В тази връзка, с оглед спазването на нормативните изисквания Общинският съвет е приел Концепция за производство на дървени въглища, в която са посочени изискванията за изграждане на такива обекти.

Автотранспортът е източник на замърсяване на въздуха в прилежащите ивици до пътните артерии. Замърсяването е със серни и азотни оксиди, въглероден оксид, олово, полиароматни въглеводороди. Изложени на такова замърсяване са жилищните територии на с. Старо Оряхово, с. Рудник, гр. Долни чифлик и с. Гроздьово, през чиито територии минават оживените пътища Варна – Бургас и Старо Оряхово – Провадия.

Атмосферният въздух е с най-добри показатели в приморската и западната планинска част на общината.

За намаляване на замърсяването на въздуха от автотранспорта е необходимо да се рехабилитира и доизгради зелената система, особено в областта на транспортното озеленяване. Наличието на дървесна и храстова растителност около пътните артерии предотвратява разсейването на вредните газове и праха и блокира миграцията на тежки метали в почвата и околната среда.

За намаляване на замърсяването на въздуха от комунално-битовото отопление през студения период на годината се предприемат мероприятия за повишаване на енергийната ефективност на сградите.

Води

Повърхностни води

На територията на общината реките Двойница и Елешница са застъпени в горните си течения, а р. Камчия - в долното си течение. На територията на общината се намират

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



почти всички десни притоци на р. Камчия – р. Доделен, р. Армира, р. Кованлъшка и р. Чаирдере, както и р. Фъндъклийска с малки изключения.

Екологичното състояние на река Камчия се следи в два постоянни пункта за наблюдение: пункт BG2KA00119MS002 при с. Гроздьово и пункт BG2KA00119MS001 при м. Пода, при устието на реката.

В Оценката на актуалното количество и качество на водите в Черноморски басейнов район периодично правена от БДЧР – Варна, екологичното състояние на р. Камчия в участъка след вливането на р. Луда Камчия до вливане в Черно море е класифицирано като **лошо**. Водите в този участък са замърсени с органични вещества, азот и фосфор.

Точкови източник на замърсяване на р. Камчия на територията на община Долни чифлик са кариерата за добив на трошен камък на Ескана АД, рибарник „Елешница“, с. Гроздьово на „Елсед“ ЕООД, ПСОВ към „Алфа УУД – България“, гр. Долни чифлик, които заустват промишлени отпадъчни води в нея.

Дифузни източници на замърсяване на водите на река Камчия са населените места в общината без ПСОВ и канализация, както и депата и нерегламентираните сметища, разположени близо до реката.

Естественят воден баланс и хидродинамика на р. Камчия е нарушен от построените диги по цялото долно течение (от местността „Пода“ до водослива на реките Луда и Голяма Камчия), от построените язовири („Елешница“, „Горен чифлик“, „Долни чифлик“ и „Пчелник“) и направените корекции по речното дере. Извършени са немалко корекции и по речните дерета на притоците на р. Камчия. Това се прави с цел регулиране на водния отток, предотвратяване на наводнения и придобиване на работни площи, които понастоящем са 50 000 дка.

Хидротехническото строителство и корекциите на речни дерета във водосбора на р. Камчия са довели до унищожаване на естествените разливни територии на реката и нарушаване на естествения воден баланс, което се е отразило негативно върху екологичният ѝ статус и състоянието на биосферния резерват „Камчия“. Като резултат от отводняването се просмукват морски води, които предизвикват засоляване на почвите и подпочвените води. Едни от мерките, които ще се приложат за възстановяване на естествения воден баланс в долното течение на р. Камчия, съгласно Плана за управление на природен резерват „Камчия“ за периода 2005–2014 г. (изготвен от МОСВ и Българо-Швейцарската програма за опазване на биоразнообразието), е напълно или частично ликвидиране системите за отводняване и премахване на дигите по южния бряг на реката в участъка на резервата, които все още са факт.

Естествените езера и блата по поречието на р. Камчия са пресушени и превърнати в обработваема земя с изградени напоителни системи. Част от тях са се съхранили единствено на територията на резервата „Камчия“. Това са типични крайморски езера и блата, предимно мигриращи с изкуствено регулирано водно ниво - колебанията във водното ниво зависят от подпочвените води и работата на напоително-отводнителната система под с. Старо Оряхово.

При пълно или частично възстановяване на естествените влажни зони и езера около реките се предоставят възможности за развитие на алтернативен туризъм, тъй като тези местообитания привличат птици, подобряват рибните популации и разнообразие, разширяват възможностите за реализиране на проекти, финансирани по програмите за развитие на екотуризм и опазване на биоразнообразието в България.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни“, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



На територията на общината има 5 язовира (като за единия липсват конкретни данни) и два рибарника. Общата характеристика на язовирите в общината е представена в таблицата по-долу.

Таблица 30: Параметри на язовирите в общината.

Язовир	Поречие	Дълбочина при яз.стена, м	Максимален обем, млн.м ³	Полезен обем, млн.м ³	Огледална площ, км ²	Проектна категория
Горен Чифлик	Камчия	17,3	1,6	1,58	0,32	II
Долни Чифлик	Камчия	17,2	2,52	2,45	0,528	II
Пчелник	Камчия	17,7	1,162	1,1	0,22	II
Юнец	Фандъклийска	12,8	0,443	0,432	0,1	II

Източник: МИРГ.

Деретата на територията на Община Долен чифлик са с недостатъчна проводимост и се нуждаят от ремонтно-възстановителни работи. За да не се допусне заливането на къщи и имоти в общината при евентуално повишаване на нивото на водите е необходимо системно почистване на деретата от наноси, храстовидна растителност и натрупани битови отпадъци.

С оглед ограничаване и максимално предотвратяване на рисковете и щетите от наводнения и ерозия за населението в Община Долни чифлик и опазване на човешкия живот и здраве, Общината е реализирала проект по ОП “Регионално развитие” 2007 – 2013 г. за почистване на речното корито и изграждане на защитни съоръжения на р. Армира, с. Горен чифлик; реконструкция на плочен водосток на р. Армира с. Горен Чифлик; почистване коритото на дере в с. Нова Шипка и изграждане на защитни съоръжения; почистване и облицовка на охранителен канал над ел.подстанция с. Старо Оряхово. Въпреки, че чрез тези дребномащабни инициативи се цели да се допринесе за устойчиво развитие, все още по предварителни данни се констатираат рискови участъци от наводнения, които са разпределени по поречия и акватория: поречие р. Камчия 11 уязвими зони.

За състоянието на морските води пред общината определящо е трансграничното постъпване на замърсени водни маси. Местните източници на замърсяване на морската акватория имат незначително участие в общото замърсяване. Част от тях замърсяват директно морските води. Това са част от курортните обекти около с. Шкорпиловци, животновъдните стопанства в района на селото и застрояването на морския бряг.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Подземни и минерални води

Община Долни чифлик попада изцяло във Варненския хидроложки район. Изключение правят югозападните ѝ части, които се намират в Източнобалканския район. Във Варненския хидроложки район в хидроложко отношение най-добре проучена е Долнокамчийската падина. Натрупаните статични запаси от подземни води са значителни - възлизат на 160-170 млн. м³. Водата е прясна с обща минерализация между 0,4 и 0,6 г/дм³ и е от средно до много твърда. По минерален състав е хидрокарбонатно-калциево-магнезиева. В най-източната част на падината се смесват сладки води със солени от морето, при което се получават засолени води с хидрокарбонатно-хлоридно-натриево-калциев състав.

Напорни води (извори) с малък дебит (3 дм³/сек) има в с. Ново оряхово. Ненапорни води с обща минерализация 2,6 г/дм³, средно твърди и съдържащи сероводород има в района на с. Венелин.

Термални минерални води са разкрити в източната част на общината в района на с. Шкорпиловци в район "Долна Камчия". Водата съдържа минерали с промишлено и балнеоложко значение.

Питейни води

Основната част от населените места и населението са осигурени с необходимите количества питейни води. Населените места Долни чифлик, Кривини, Гроздьово, Пчелник, Детелина, Старо оряхово, Шкорпиловци, Ново оряхово, Рудник и Юнец се захранват от магистрален водопровод "Камчийски пясъци". Населените места Булаир, Голица, Солник, Венелин, Горен чифлик и Бърдарево се водоснабдяват от местни водоизточници.

Недостиг на питейни води има в с. Булаир през лятото, а част вилната зона на с. Шкорпиловци не е водоснабдена.

Висок е дялът на населението в общината обслужвано от пречиствателни станции за питейни води – 89,4%, при 80,2% за областта.

Изготвен е работен проект за водоснабдяване на селата Кривини, Солник, Бърдарево, Голица и Булаир. По проекта е изградена частта до с. Кривини, останалата част има частично извършени строителни дейности и не е завършена.

Значителна част от водопроводната мрежа е амортизирана и това води до чести аварии и значителни загуби на вода. Подобряването на качеството на водоснабдяването в общината изисква реконструкция, подмяна и доизграждане на водопроводната мрежа.

Отпадъчни води

Характерна за общината е ниската степен на изграденост на канализационната система, а там където тя е изградена не отговаря на изискванията за опазване на повърхностните и подземните води и поддържане на здравословна жизнена среда.

Частично изградена е канализационната система на гр. Долни чифлик, с. Гроздьово, с. Бърдарево, с. Голица и с. Рудник.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Общата дължина на изградената канализационна мрежа в гр. Долни чифлик е 7 км, но допуснати пропуски при изграждането ѝ са довели до приемането ѝ и стопанисването ѝ от ВиК само на 3 км от канализацията. Водите се отвеждат в пречиствателната станция на завода „Алфа Ууд – България”, но тя е в недобро техническото състояние и капацитетът ѝ не е достатъчен да поема градските отпадъчни води. През изминалия планов период е разработена техническа документация за довършването на ВиК мрежата, който се очаква да бъде реализиран през периода 2014 – 2020 г.

В с. Гроздьово е изградена канализационна мрежа по главната улица и обхваща 1/3 от селото. В с. Шкорпиловци битово-фекалните води се отвеждат чрез събирателен колектор до пречиствателно съоръжение на брега на р. Фъндаклийска. Има изградени и три броя биодискове за пречистване на формиращите се отпадни води от три почивни бази.

В останалите населени места в общината битовите отпадъчни води (предимно битово-фекални) се отвеждат до септични ями или директно се заустват в реките. Септичните ями са източник на заразни болести и неприятни миризми. В с. Старо Оряхово отпадъчните води от центъра на селото и промишлените сгради в близост се отвеждат неprecистени до канал от напоително-отводнителната система, което е недопустимо.

Съгласно Програмата за прилагане на Директива 91/271/ЕЕС относно пречистване на отпадъчните води от населени места и Наредба № 6 за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти, до 31.12.2014 г. всички агломерации от 2000 до 10000 е.ж. трябва да имат изградени канализационни мрежи. В срок до 31.12.2014 г. отпадъчните води от посочените агломерации, които постъпват в канализационните мрежи, преди заустването им във водните обекти трябва да бъдат подложени на вторично или еквивалентно на него пречистване. Три населени места на територията на общината са с население над 2000 е. ж. – гр. Долни чифлик, с. Гроздьово и с. Старо Оряхово. Изграждането на канализационни мрежи и пречиствателни станции за формираните в тях отпадъчни води няма да може да се извърши в посочените срокове, за да бъдат спазени нормативните изисквания и да бъде прекратено замърсяването на повърхностните води, подземните води и почвите на територията на общината.

Отпадъчните води от агломерации под 2 000 е.ж., които постъпват в канализационни мрежи, преди заустването им в повърхностни пресни води и устия на реки, трябва да бъдат подложени на подходящо пречистване, което осигурява спазването на емисионната норма на водоприемника и спазването на разпоредбите на Наредба №6 от 9.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водните обекти. Срокът за изпълнение на изискването е 31.12.2015 г. За да бъде спазено това изискване на националното и европейското законодателство е необходимо изграждането на канализационни мрежи в селата в община Долни чифлик с население под 2000 е. ж. и избор на подходящ метод за третиране на отпадъчните води – изграждане на биологуни, филтрационни полета, почвени филтри и др.

Освен изграждане и рехабилитация на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води, за подобряване на екологичното състояние на водите ще допринесе и почистването

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



на каналите на овражно-речната система от отпадъци и ефективното и законосъобразно управление на отпадъците, генерирани на територията на общината.

Почви и нарушени терени

На територията на общината има следните почвени типове:

- излужени и карбонатни черноземи в комплекс със сиви горски почви - в най-северните части на общината (на север от р. Камчия) в землищата на селата Венелин, Пчелник, Гроздьово, Нова шипка и Старо оряхово;
- сиво-кафяви горски почви – в хълмистите и нископланински части и на територията на юг от Камчийската низина (землищата на с. Булаир, с. Бърдарево, с. Голица, с. Кривини, с. Рудник, с. Юнец, с. Солник и с. Шкорпиловци);
- алувиално-ливадните почви - преобладават в Камчийската долина, долината на река Фъндъклийска и притоците им.

По отношение на почвената характеристика общината може да се раздели на две зони:

- Първа зона – обхваща северната част на общината и включва Камчийската низина и оградните ѝ склонове, заета е от алувиално-ливадни почви и черноземи. Преобладаващите земи са от I до III категория.
- Втора зона - обхваща южните части на общината, където преобладават сиво-кафявите горски почви и алувиално-ливадни почви. Преобладаващите земи са от III до V категория.

Подходяща зона за отглеждането на екологично чиста селскостопанска продукция е първа зона. Във втора зона е уместно да се съхранят естествените горски съобщества и да се стимулира в по-висока степен развитието на екотуризма. Опазването и подобряването на почвеното плодородие в перспектива ще бъде постигнато чрез подходящ сеитбооборот при оптимално използване на торове и препарати за растителна защита, консултации на частните земеделски производители с професионални агрономи и т.н.

В с. Старо оряхово има пункт за мониторинг на почвите и отчитане влиянието на р. Камчия върху почвите.

Като цяло в общината наднормено замърсяване с тежки метали няма. Ограничено замърсяване с олово и кадмий съществува в няколко метровата прилежаща ивица на пътя Варна – Бургас и Старо Оряхово – Провадия.

Почвите в общината се замърсяват главно от нелегалните сметища около населените места и неправилното съхранение на селскостопанските отпадъци. Данни за замърсяване на почвите има за територията на бившето летище в с. Пчелник.

Нарушени са почвената покривка и ландшафта на местата, където се добиват незаконно строителни материали. Това е сериозен проблем за община Долни чифлик и областта. В сравнение с други общини по Северното черноморие, в община Долни чифлик ерозираните терени и свлачищата са малко.

Вкислени и засолени почви има в териториите на резерват “Камчия”, както и в местността “Блатото” в с. Старо оряхово и с. Ново оряхово. Вкисляването и засоляването е следствие от отводняване на терените и проникване на солени води от морето.

За ограничаване на замърсяването на почвите на територията на община Долни чифлик следва да бъдат закрити, санирани и рекултивирани съществуващите

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



нерегламентирани сметища, да бъдат предприети мерки за недопускане възникването на нови замърсени с участъци места и да се организира правилното съхранение и компостиране на селскостопанските отпадъци.

Шум

Основните източници на шум в общината са автотранспорта и промишлените предприятия в гр. Долни чифлик. Шумовото натоварване в общината е ограничено. Известно натоварване на акустичната обстановка има в гр. Долни чифлик, с. Рудник и с. Старо оряхово, където е сравнително по-интензивен автотранспорта. Поради слабото развитие на промишлена дейност в общината въздействието ѝ върху акустичната обстановка е незначително.

Мероприятията, които следва да се извършат от общината за запазване на акустичния комфорт на населението, са свързани с поддържане и озеленяване на площите в района на източниците на производствен шум и пътните артерии, ремонт на пътните участъци и подобряване организацията на движението на автомобилите.

I.6.2. Дейности по управление на отпадъците

На територията на общината се генерират отпадъци от комунално-битовата дейност на населението, от производството и от строителната дейност.

Опасни отпадъци има складирани на територията на бившето летище при с. Пчелник. Отпадъците са загробени в “В-В” кубове, които осигуряват надеждна защита срещу разпиляване или изтичане на пестициди, хербициди и други отровни химикали останали в складовете на бившите селско-стопански структури.

Битовите отпадъци се депонират на определени площадки.

Генерирането на битови отпадъци е в зависимост от мястото на образуване на отпадъците и стандарта на живот на населението в общините, като варира по сезони. Нормата на натрупване е ~ 300-350 кг /жит. год. , а за селата нормата на натрупване е под 200- 300 кг/ жит/год. През летните месеци нормата на натрупване е с 18-20 % по-висока.

Към настоящия момент не съществува достатъчно достоверна система за отчитане и документиране на количествата и състава на отпадъците, генерирани на територията на община Долни чифлик.

Количествата генерираните битови отпадъци в община Долни чифлик са определени при следните изходни условия:

- приета прогноза за изменение на броя на постоянните жители на общината на база на тенденциите през последните години;
- приета норма на натрупване за постоянните жители 225 кг/жит.год.;
- отчитане на курортистите през активния сезон и на очакваното им увеличение през следващите години (от 2 500 легла сега до 50 000 легла в бъдеще);
- приета норма на натрупване за курортистите 367 кг/жит.год.;
- продължителност на туристическия сезон – 2 месеца; натовареност на базата 80%.

Прогнозните количества генерирани битови отпадъци и приетия морфологичен състав на отпадъците са представени съответно в таблица в таблицата по-долу.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората**Таблица 31: Генерирани битови отпадъци в Община Долни Чифлик**

Година	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Население	19027	18857	18688	18521	18355	18191	18028	17867	17707
Отпадъци от население, т	4288	4249	4211	4174	4136	4099	4063	4026	3990
Ношувки туристи, екв. жит.	-	-	4000	5000	6605	6605	6605	6605	6605
Отпадъци от туристи, т	-	-	1468	1835	2424	2424	2424	2424	2424
Общо генерирани отпадъци, т	4288	4249	5679	6009	6560	6523	6487	6450	6414
Общо депонирани отпадъци, т	3795	3712	4900	4556	4721	4447	4197	4159	4121

*Източник: Община Долни чифлик.***Таблица 32: Морфологичен състав на генерираните отпадъци**

Име/ Година	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Хартия	303	324	346	361	379	393	407	415	423	431	437
Полимери	31	46	53	64	71	76	80	82	83	84	83
Метал	50	51	52	55	55	55	55	53	54	54	54
Стъкло	56	71	85	95	95	117	119	122	121	129	119
Общо рециклируеми	440	492	536	575	600	641	661	672	681	698	693
Общо битови отпадъци	4327	4288	4249	4211	4174	4136	4099	4063	4026	3990	3955

Източник: Община Долни чифлик.

Основният начин за третиране на твърдите битови отпадъци в общината е депонирането. До 2005 г. за целта са използвани 16 селски сметища и 1 общинско депо. Освен тях са съществували множество нерегламентирани сметища. С въвеждане на системата за събиране на отпадъците за всички населени места се преминава към депонирането им на общинското депо в гр. Долни чифлик. Депото е разположено в местността “Дюлгер бахче” в землището на Долни Чифлик, на 1,5 км наляво от регулацията до пътя за Варна през с. Старо Оряхово. Общината е представила План за реконструкция и привеждане на депото в съответствие с предписанията на Наредба 8/2004 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци – Решение №03-08-00/30.09.2005.

Експлоатацията на депото създава риск за околната среда. То не е оградено и защитено срещу разпиляване на отпадъците. В северозападна посока от депото минава открито речно течение (канал), който може да бъде замърсено от изтичащия от депото инфилтрат. В обхвата на мерките по възстановяване и закриване на депото трябва да бъде включено изграждането на преграден дренаж за инфилтрат по северозападната граница

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



на депото. В геоложко отношение районът, в който се намира депото, е изграден от алувиалните отложения на р. Камчия, смесени с тези от Чаир дере. В алувиалните отложения има формирани водоносни хоризонти, които са в хидравлическа връзка с водите на реките. Съществува опасност от замърсяване на повърхностните и плитко залягащите почвени води. Необходимо е провеждането на мониторинг на повърхностните и подземни води.

Във връзка с управлението на отпадъците в региона, с Решение на ВОС от 08.10.2002 г. е основано АД с участието на част от общините във Варненска област - „Екополис” ЕООД. Изготвен е идеен проект за регионално депо близо до гр. Провадия. Ползвана е техническа помощ и съдействие от МОСВ. Проектът е приет от Областен експертен съвет през 2006 г. Изготвен е доклад по ОВОС, който е отхвърлен с Решение № II-8/2010 г. на Висшия експертен съвет. С Решението по ОВОС площадката в Провадия се определя като неприемлива. На 31.08.2010 г. МОСВ прекратява договора за финансиране. На 21.07.2011 г. е взето решение за прекратяване и ликвидация на акционерното дружество. На 30.09.2010 г. в МОСВ е изпратено писмо от община Вълчи дол с решение от заседание на кметовете на заинтересованите общини и Областния управител с предложение за депо да се ползва резервната площадка до с. Войводино. На 20.04.2011 г. е проведено общо събрание за учредяване на Регионално сдружение за изграждане на Регионална система за управление на отпадъците на общините Вълчи дол, Аврен, Бяла, Ветрино, Девня, Долни Чифлик, Дългопол, Провадия и Суворово. В момента се изработва инвестиционно предложение „Регионално депо за отпадъци – регион Провадия”.

До изграждане на новото депо ангажиментите на общината по отношение на отпадъците са:

- организиране на разделно сметосъбиране;
- поетапно закриване на всички нерегламентирани сметища;
- изграждане на контейнерни и претоварни станции на местата на действащите сметища на селата.

След изграждане на депото в Провадия се предвижда закриване на общинското депо и трайно ликвидиране на старите замърсявания.

Строителните отпадъци не се отделят регулярно и няма конкретни данни за количествата и състава им. Очаква се значително нарастване на тези отпадъци през следващите години във връзка с предстоящото масово строителство в КК „Шкорпиловци”.

1.6.3. Мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени

Общинската програма за енергийна ефективност на Долни чифлик е важна стъпка в енергийната политика и предприемането на мерки за ограничаване на изменението на климата. Една интелигентна, устойчива енергийна политика е съвкупност от политиката за опазване на околната среда, икономическата, иновационната и социалната политика.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Тя преоставя големи възможности за съчетаване на нужните мерки за опазване на климата с нови технологични и икономически дейности с перспективни работни места.

Състоянието на сградите, оборудването и инсталациите в повечето общински и обществени обекти налагат провеждането на мерки за намаляване разхода на енергия както и влагане на инвестиции във физическото обновяване на сградите и подмяната на съоръженията. Потреблението на горива и енергия се извършва чрез амортизирани отоплителни инсталации и котли в сградите без ефективен контрол на горивния процес и автоматизирано подаване на горива, лошо физическо състояние на сградите и конструкции – без стандартните изолации на покриви и стени, стари дограми, позволяващи безпрепятствена инфилтрация на студен въздух; осветление с енергоемки светлоизточници, липса на режими за топлоподаване, липса на локални организационни мероприятия.

Реализирането на проекти в тази сфера ще спомогне за подобряване на екологически фактор: по-ниско изразходване на ресурси, отдаване по-голяма важност на климата, качество на въздуха.

За намаляване на замърсяването на въздуха от автотранспорта е необходимо да се рехабилитира и доизгради зелената система, особено в областта на транспортното озеленяване. Наличието на дървесна и храстова растителност около пътните артерии предотвратява разсейването на вредните газове и праха и блокира миграцията на тежки метали в почвата и околната среда.

Територията на Общината е с добра екологична характеристика. Няма значими източници на замърсяване. Налице са значителни екологично чисти територии.

Усилията трябва да се насочат към запазване и разширяване на териториите с добро качество на околната среда. Актуализирането или изготвянето на нова Общинска програма за управление на околната среда ще систематизира усилията за осигуряване на благоприятна жизнена среда, устойчивото използване на природните ресурси и ограничаване изменението на климата.

Налице е богато биологично разнообразие и територии с природна значимост, които са предпоставка за развитие на различен вид спорт и туризъм. В тази връзка е наложително да се подобри контролът и борбата с браконьерството, предпазването на горите от пожари и др.

Необходимо е изграждането на пречиствателни станции за отпадъчни води (битови и промишлени).

По отношение управление на замърсяването с отпадъци в дългосрочен план са необходими следните действия:

- оптимизиране на периодичността на извозване на твърдите битови отпадъци за достигане на максимална степен на санитарно-хигиенни условия за опазване здравето на населението и осъществяване дейността с възможно най-ниски разходи;
- усъвършенстване на системата за организирано сметосъбиране;
- изготвяне на проекти за премахване на стари замърсявания;
- възлагане на дейности по събирането и извозването на ТБО, съгласно ЗООС и ЗОВВОС;

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



- изследване на съществуващите замърсявания на територията на землищата;
- рекултивация на закрити сметища в и край населените места и пътищата;
- съставяне на екологични програми в УЗ в Общината. Провеждане на квалификационни курсове за заетост в сферата на Управлението на отпадъците;
- доизграждане на регионалното сметище във Провадия
- изграждане, макар и в начален вид, на система за разделно събиране и третиране на оползотворими компоненти /хартия, стъкло, метал, градински отпадъци/ и опасни отпадъци /промишлени, селскостопански, медицински/.

Ниското обществено съзнание и недостатъчния контрол са причина за неадекватно отношение на част от населението към околната среда, чистотата, инфраструктурата и др. п. Усилията в тази насока трябва да се насочат към системно информиране на населението за състоянието на околната среда, екологично образование на гражданите и особено на младите хора, организиране и провеждане на кампании за почистване и опазване на средата и природните богатства, подобряване на градската среда чрез запазване, поддържане и увеличаване на зелените площи.

Въз основа на гореизложеното е целесъобразно да се предприемат и следните мерки:

- инициране и организиране на междудържавно сътрудничество по екологични проблеми и програми, свързани с трансграничните въздействия, замърсявания и др;
- разработване на мероприятия за повишаване екологичното образование, култура и съзнание на гражданите, по-лесен достъп до информация относно състоянието на околната среда и активно участие на обществеността и бизнеса в процесите по опазване на околната среда;
- запознаване на представители на регионалните и местни власти с ключовите аспекти на европейското законодателство по околна среда;
- технологично обновяване и привличане на инвестиции /наши и чужди/ в опазването, възстановяването и възпроизводството на околната среда. Разработка и реализиране на проекти и ноу-хау на наши и чужди програми, финансирани от ЕС и български екофондове;
- изграждане и функциониране на ефективна система за интегрирано управление на отпадъците в съответствие с новия закон /ТБО, производствени, строителни и опасни/, която да включва целия арсенал от дейности - събиране, временно съхранение, рециклиране, оползотворяване /компостиране/, обезвреждане и трайно депониране, в т.ч. мониторинг;
- разработване на програми и регионални мерки за насърчаване, развитие и финансово подпомагане на дейности, свързани с интегрираното управление на отпадъците. Събирането, рециклирането, оползотворяването и обезвреждането, и трайното депониране на различни видове отпадъци са изключително голяма област за реализиране на различни по вид бизнес дейности на смесено общинско-частно ниво, на частен бизнес и особено на джойнвентчер с водещи европейски и международни институции в областта на третирането на отпадъците;

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



- изграждане и функциониране на програма за екологосъобразно животновъдство;
- регионът е туристически ориентиран, следователно трябва да се обърне по-съществено внимание на развитието на интегриран туризъм, базиран на природно-ландшафтните, Черноморските и културни дадености и ресурси.

1.7. Административен и финансов капацитет на Община Долни чифлик

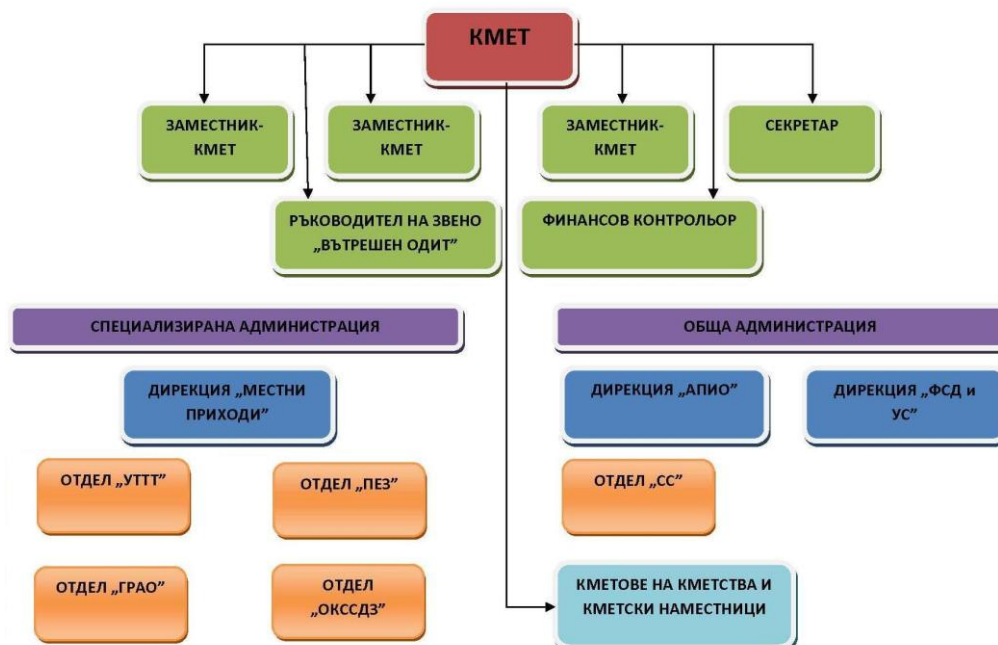
1.7.1. Административен капацитет и структура на общинската администрация

Община Долни чифлик разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на Общинския план за развитие за 2014-2020 г. В Общината е създадена много добра организация за прилагане и изпълнение на ОПР 2007-2013 г. от гледна точка на планирани и реализирани дейности, привличане на средства от фондовете на ЕС и други програми, но липсва действаща информационна система, която да осигурява данни за мониторинг и оценка.

Числеността на служителите заети в Общинска администрация – Долни чифлик възлиза на 97 души. Съгласно заеманите длъжности те се разпределят, както следва:

- ✓ 27 – ръководни длъжности;
- ✓ 18 – експертни длъжности;
- ✓ 38 – аналитични длъжности;
- ✓ 14 – неквалифициран персонал.

Органиграма 1: Организационна структура на Община Долни чифлик



Източник: Община Долни чифлик

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни“, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Изпълнението на Общинския план за развитие (ОПР) в голяма степен зависи от административния капацитет на общинската администрация и постиганата координация и съгласуваност с участниците в процеса на планиране и развитие на местната общност. Повишаването на административния капацитет и координацията е гаранция за стимулиране на процесите, свързани с развитието на общината и засилват приложимостта на ОПР и по-ефективното усвояване на регионалните предимства и потенциали на областта.

През изминалия период на действие на документите за регионално планиране на национално, регионално областно и локално общинско ниво участниците в процеса и по-конкретно администрациите натрупаха опит и повишиха значително своя капацитет. Планирането на общинското и местното развитие изисква време, ресурси и сериозни усилия от страна на администрациите. А при допуснати от тяхна страна грешки рязко се увеличават отрицателните последици при планирането на общинското и местното развитие. От решаващо значение е осъзнаването от местните органи и администрации, че стратегическите планови документи са техни собствени, а не привнесени или наложени отвън документи за изпълнение.

Като индикатори за определяне на постигнатото ниво на административния капацитет могат да служат изготвените програми, осъществяваните проекти по линия на европейските фондове, осъществяваните партньорства, прилагането на информационни системи, качеството на предлаганите услуги от администрациите, разработените и прилагани системи за наблюдение, оценка и контрол на приложението на планове и програми.

В общината са разработени и се изпълняват редица програми, свързани с развитието на инфраструктурата, на социалната сфера, на околната среда и др. (Програма за опазване на околната среда; Програма за управление на отпадъците; Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на общината; Стратегия за развитие на социалните услуги и др.).

Общината има изготвени и реализирани различен брой съвместни проекти в партньорство с други общини, с неправителствени организации и сдружения, с бизнеса и други партньори. Община Провадия – като водеща съвместно с общини Дългопол и Долни Чифлик разработва проект за *“Подобряване ефективността на общинските администрации за постигане на оптимизация и избягване на дублиращи функции”*. Активността в тази връзка е индикатор за повишен административен капацитет за реализация на съвместни проекти в партньорство и е гаранция за постигане на по-тясно бъдещо териториално сътрудничество през програмния период 2014-2020 и за укрепване на областната общност.

В общината е твърде малък броят на проекти за работа в мрежа и обмен на информация между регионалните и местни власти – 4 бр.

Само един проект е финансиран по техническа помощ за подготовката. Не са реализирани „публични-частни партньорства“ при изпълнение на проекти. Разработен е един проект за информационни системи за осигуряване на процеса на управление и предоставяне на услуги. В предоставянето на услуги на едно гише общината показва сериозен напредък. Системата е въведена в общината и 97 % от предоставяните услуги се осъществяват по този начин. Не се практикува изнасяне на услуги от администрацията – „аутсорсинг“. Долни чифлик предоставя 4 бр. услуги, извършвани по електронен път от общинската администрация.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Според данните от 2013 г. на Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН), в областта се изпълняват 98 проекта на обща стойност 405,58 млн. лв. по програмите на европейските структурни фондове.

По данни от 2013 г. също на ИСУН в община Долни чифлик се изпълняват 9 проекта на стойност 3,45 млн. лв. Изпълнението на проектите, измеримо с изплатените средства е на 63,8 %. От общата стойност са изплатени 2,20 млн. лв.

Таблица 33: Проекти, изпълнявани по програмите на европейските структурни фондове

№	Община	Брой проекти	Стойност (млн.лв.)	Изплатени (млн.лв.)	Изплатени (%)
1	Аврен	9	7, 28	2,40	32,9%
2	Аксаково	11	56,51	12,58	22,3%
3	Белослав	5	29,24	21,68	74,1%
4	Бяла	7	19,27	2,62	13,6%
5	Варна	26	247,76	30,01	12,1%
6	Ветрино	4	1,00	0,23	23,0%
7	Вълчи дол	3	8,73	8,30	95,0%
8	Девня	3	2,33	0,55	23,6%
9	Долни чифлик	9	3,45	2,20	63,8%
10	Дългопол	4	1,44	0,17	11,8%
11	Провадия	8	24,87	13,17	53,0%
12	Суворово	8	3,70	3,08	83,2%

Източник: ИСУН.

Справката от ИСУН е единствено на Структурните фондове. За проектите, финансирани от Кохезионния фонд и Европейския земеделски фонд няма създадена информационна система, а същевременно община Долни чифлик реализира значителни по мащаб и обем инвестиции именно по тях. Въпреки това, тя се нарежда на трето място в областта по бр. проекти заедно с община Аврен. По усвоени средства община Долни чифлик се нарежда също на трето място след Варна и Суворово. Разликата между стойността на проектите и изплатените средства основно се дължи на намаляване на средствата при избор на изпълнители за изпълнение на поръчките и по-ниско оферираните цени.

В сферата на подобряване административния капацитет се изпълнява в партньорство проекта: “Подобряване ефективността на общинските администрации Дългопол, Долни Чифлик и Провадия за постигане на оптимизация и избягване на дублиращи функции”.

Общинска администрация Долни чифлик се помещава в четириетажна сграда, състояща се от 63 кабинета, в които се помещават заетите в различните звена на администрацията. Всяко работно място е хардуерно и софтуерно обезпечено, като е оборудвано с персонална компютърна конфигурация и приложимите програмни

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



продукти. Администрацията разполага с необходимата офис техника, отговаряща на съвременните изисквания, както следва:

- Компютри – 152 бр.;
- Монитор – 152 бр.;
- Преносими компютри - 12 бр.;
- Принтери – 25 бр.;
- Мултифункционално устройство – 25 бр.;
- Скенер – 5 бр.;
- Копирна машина – 23 бр.;
- Факс – 3 бр.

На разположение на общината са и 13 леки автомобили.

1.7.2. Общински бюджет и финансов капацитет

Общинският бюджет е основния финансов инструмент и документ на политиката на Общината за разрешаване на текущи потребности и създаване на база за реализиране на дългосрочни цели. Чрез бюджета и управлението на извънбюджетните фондове се реализират инициативи, водещи до постигане на стратегическите цели и визията на Общината.

През последните години на национално ниво настъпиха сериозни промени в организацията на бюджетния процес, произтичащи от въвеждането на финансовата децентрализация, по силата на която се прехвърлят пълномощия и отговорности за обществени функции от централните институции към регионални и местни власти. Въведен бе нов механизъм за сформирание на общинските бюджети и бе променен механизмът на бюджетния процес.

Бюджетът на община Долни чифлик се разработва всяка година съгласно утвърдената от Министъра на финансите единна бюджетна класификация, Закона за общинските бюджети, Закона за държавния бюджет и Постановлението за неговото изпълнение.

Общинският бюджет е съставен от приходна и разходна част. Приходната част е съвкупност от субсидии от Републиканския бюджет и местни приходи, които се разпределят по параграфи и функции. Разходната част също е разпределена по параграфи и групирана по функции, които включват точно определени дейности.

- делегирани от държавата дейности, или държавни дейности;
- дейности общинска отговорност, или общински / местни дейности;
- дофинансирани държавни дейности с общински приходи.

Долни чифлик е сравнително от малките общини и финансовият ѝ капацитет и възможности за съфинансиране на проекти и самостоятелно изпълнение на дейностите, които ще бъдат заложили в ОПР 2014-2020 г. са доста ограничени. Причината е в липсата на достатъчно собствени приходи в общинския бюджет.

С чл.10, ал.1 от ЗДБРБ за 2014 год. са определени взаимоотношенията между ЦБ и бюджета на общините под форма на субсидии по механизъм, съгласно приложение № 5 и по видове: обща субсидия за делегираните от държавата дейности, трансфери за местни дейности, в т.ч. обща изравнителна субсидия и трансфер за зимно поддържане и

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



снегочистване на общински пътища, целева субсидия за капиталови разходи в т.ч. за екологични обекти и за изграждане и основен ремонт на общински пътища.

Приходната част на бюджета е съставена от собствени приходи – местни и други данъци, местни такси, приходи от предоставяне на концесии, глоби, имуществени санкции и лихви, наеми и други собствени приходи и общи и целеви субсидии и субсидии от Републиканския бюджет.

Анализът на данните от приходите на бюджета показват, че собствените приходи на Община Долни чифлик за периода 2009 – 2013 г., бележат ръст, както в неданъчните, така и в данъчните приходи. Това основно се дължи на увеличаване данъците на общините, приходите от наем на земеделска земя и имуществените данъци.

Като цяло, през последните пет години, като изключим 2009 г., независимо от финансово-икономическата криза се забелязва тенденция за увеличение в общата сума на приходите.

Наличието на заеми е нормална практика при осигуряването на средства за окончателно плащане на проекти преди възстановяването им от съответните програми. В тази връзка и Долни чифлик не прави изключение и видно от отчета на бюджета през последните години общината е осигурила кредитен ресурс.

Таблица 34: Отчет на бюджета за периода 2009 – 2013 г.

	2009	2010	2011	2012	2013
Приходи	В лева	В лева	В лева	В лева	В лева
Собствени приходи	1411224	1485092	1504966	1907922	2066412
Данъчни, в т. ч.	486946	580307	569453	685948	683562
в/у доходи на физ. лица	24243	20060	21612	18109	13143
Имуш. данъци	459479	558187	547065	667297	669898
Други данъци	3224	2060	776	542	521
Неданъчни, в т. ч.	924278	904785	935513	1221974	1382850
от собственост	134759	121558	138166	155307	157028
общински такси	690508	662485	701630	839691	899358
глоби и санкции	4770	6006	15273	51567	46549
др.нед. приходи	11060	13684	5456	1753	105679
внесени ДДС и др.данъци	-31648	-57107	-59813	-75301	-73454
от продажби	17468	103555	47522	130704	110007
приходи от концесии	79468	48454	74649	112029	129440
дарение	17650	6150	12630	6224	8243
Субсидии от Цент.бюджет	8359424	7682399	8690916	6502393	8405523
трансфери от ЦБ	973404	552603	-164387	93789	277058
временни безлихвени заеми	0	-142157	-533787	618517	-362978
Заеми от банки	0	0	688912	-463658	-63658
временно съхр.на средства	0	0	450000	-446626	34873
преходен остатък	689931	-356302	-977641	938004	51333
Всичко приходи	11433983	9221635	9658979	9150341	10408563
Дефицит/излишък/					

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Разходи	11433983	9221635	9658979	9150341	10408563
Здравеопазване	154509	67592	94220	72148	93940
Образование	5370660	4590103	5125351	4856864	5348568
Соц.подпомагане	1504076	1163506	1396102	1261966	1526745
Жил. строителство	1324295	848394	658207	798245	766540
Общ.администрация	1680973	1338038	1610214	1634505	1880569
Отбрана и сигурност	484083	708391	103439	50622	149297
Почивно дело ,култура	305435	234642	374390	220660	349075
Физк. и спорт	37830	18325	107325	62882	111383
Иконом.дейности	572122	252644	183731	176852	182446
Разходи за лихви	0	0	6000	15597	0
Всичко разходи	11433983	9221635	9658979	9150341	10408563

Източник: Община Долни чифлик.

Субсидиите от Централния бюджет през 2009 г. и 2013 г. почти запазват своя размер. През останалия период от време те бележат значителен спад. Значителен спад се отчита и в трансферите от Централния бюджет от 973 404 лв. през 2009 г., то през 2013 г. са били едва 277 058 лв.

При разходите от отчета на бюджета, разпределени по функции също се отчита спад в сравнение с 2009 г., като едва през 2013 г. те започват да се повишават, но все още не достигат размера от тогава.

Таблица 35: Структура на разходите по параграфи 2006 – 2013 г.

Наименование на разходите	Бюджет 2006г.	Бюджет 2007г.	Бюджет 2008г.	Бюджет 2009г.	Бюджет 2010г.	Бюджет 2011г.	Бюджет 2012г.	Бюджет 2013г.
1. Заплати	197117	2293634	2912034	3231470	3384437	3512400	3654792	4082305
2. Други плащания	427223	463604	528721	676838	590775	614148	656930	730973
3.Осигуровки	595221	676848	742316	773175	753277	833511	839741	939467
6. Медикаменти	20449	28371	34398	37894	29069	23306	20774	26280
7. Облекло	85323	96079	129920	186447	52839	127130	94864	102681
8. Командировки	15267	26830	48893	37448	28940	34709	43876	72979
9.Материали,горива, енергия	720594	996179	1178786	1122138	1054923	1271749	1356366	1408089
10. Външни услуги	756802	754872	954424	887601	843935	926502	963044	1048605
11. Текущ ремонт	576987	407044	351024	819318	201924	251677	168263	256622
12. Други разходи	178971	197991	175289	165519	124736	82220	41899	22207
13. Стипендии	12315	11163	10893	8379	7794	9573	9300	12719
14.Помощи на ОбС соц.гр.-ОЗг.	2955	23627	20131	14010	4250	6560	13692	21521

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

15. Храна	290514	305509	437562	482481	408537	637557	570773	569023
16. Субсидии	116285	161532	213705	177142	155093	173003	168705	209937
17. Капиталови разходи	2046607	3863742	2827060	2651861	1438748	914506	424138	791390
18. Учебни разходи	111	13649	168839	100896	88638	180146	84817	74427
19.Платени данъци	-10263	15284	17135	18874	20411	28287	16934	20481
20.Разх. застраховки	51331	36714	56454	42492	33309	31995	21433	18857
ОБЩО:	7857862	10372672	10807584	11433983	9221635	9658979	9150341	10408563

Източник: Община Долни чифлик.

От разпределението на публичните разходи в бюджета по параграфи е видно, че Община Долни чифлик няма необходимия финансов капацитет за самостоятелно финансиране на проекти и дейности от Общинския план за развитие. В бюджета няма възможност за заделяне на достатъчно средства за разработване, управление, изпълнение и съфинансиране на проекти и дейности от ОПР. Средногодишните капиталови разходи на Община Долни чифлик са сравнително ниски, особено през последните две години, когато бележат значителен спад. Това основно се дължи на финансово-икономическата криза и липсата на инвеститори.

За изпълнението на Общинския план за развитие за 2014-2020 г. следва да се търсят източници на средства извън общинския бюджет – Оперативни програми, финансиране от фондовете на ЕС, Програма за развитие на селските райони, Оперативна програма за развитие на сектор Рибарство, Програми на българските министерства и други. Като алтернативи за съфинансиране на проекти могат да се ползват кредити от фонд „ФЛАГ”, краткосрочни банкови заеми, целеви субсидии и помощи от държавния бюджет.

Все още не много популярен, но важен за бъдещото развитие на българските общини начин за финансиране и изпълнение на публични функции и дейности е публично-частното партньорство (ПЧП). Неговите форми, структуриране и механизми вече са нормативно уредени със Закона за публично-частното партньорство в сила от 01.01.2013 г.

ПЧП едновременно дава възможност за развитие на висококачествени и достъпни услуги от обществен интерес и насърчаване на частните инвестиции в строителството, поддържането и управлението на обекти на техническата и социална инфраструктура и в извършването на публични функции и дейности. ПЧП се урежда, чрез договор между публичния партньор – Община и частния партньор – Инвеститор.

Политиката за общински ПЧП се определя с ОПР и Програмата за реализация на ОПР, в която в самостоятелен раздел трябва да се включат общинските ПЧП и сроковете за изпълнението им. Сроктът на един договор за ПЧП може да бъде от 5 до 35 години.

В структурата на разходите са заложили повече средства за издръжка на отделните дейности, но това основно се дължи на факта, че те са делегирани от държавата дейност.

Усилията следва да се насочат към търсене на алтернативни източници на доход от различни национални и международни програми, както и активно привличане на частния сектор в осъществяването на местните инвестиционни инициативи. За изпълнението на

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



ОПР 2014-2020 г. са важни и частните проекти и инвестиции на местния бизнес и НПО, които също създават условия за подобряване на средата и съживяване на района.

Необходимо е изработване на програми, планове и проекти за решаване на проблеми от местен характер – заетост, развитие на техническата и социалната инфраструктура, изпълнение на бюджета, алтернативни форми на финансиране на капиталови разходи.

Подобряване на финансовото състояние на Общината може да се постигне и чрез повишаване ефективността на управление на общинската собственост, оптимизиране на платените услуги, по-тясно взаимодействие с данъчната администрация във връзка със събираемостта на данъчните приходи, подобряване на оперативното ръководство и обучение на финансовия екип на Общината.

Повишаване степента на доверие към местните органи на властта може да се постигне чрез въвеждане на активни форми на контрол, публичност и прозрачност и изграждане на публично-частно партньорство между местната власт, местния бизнес, гражданското общество, неправителствените организации.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ОСНОВНИ КОНСТАТАЦИИ:

1. Долни чифлик е част от област Варна, като благоприятното географско разположение предопределя в голяма степен възможностите ѝ за развитие. На изток общината граничи с Черно море, на запад с община Дългопол, на север с община Аврен, северозапад с община Провадия, а на юг с общините Бяла, Несебър и Поморие. В пределите на общината се включват общо 17 населени места /1 град и 16 села, както и един курортен комплекс/.

2. Динамиката на населението в община Долни чифлик през последните години показва тенденция на намаление (с около 5,3 %) или с 1 028 души през 2011 спрямо 2005 г. Въпреки, че това е по-нисък коефициент от средния за страната демографска криза е на лице и в общината. Естественят и механичният прираст е отрицателен. По официални статистически данни от последното преброяване към 01.02.2011 г. населението на община Долни чифлик е 19 360 души, а към 31.12.2013 г. – 19 129 души.

3. Средната гъстота на населението на общината е 39,9 души на кв.км, което е под средната за област Варна (124,4), за СИР (67,8) и за страната (65,6).

4. Безработицата в община Долни чифлик по последни данни от НСИ е сравнително висока 17,54 на сто за 2011 г. и 16 на сто за 2013 г.

5. Развитието на общинската икономика в Долни чифлик е благоприятно повлияно от близостта на големия административен център – Варна, достъпа до комуникации, близост до две пристанища – Варна и Бургас, международно летище „Варна”, пътища с международно значение.

6. Икономическото развитие на община Долни чифлик, независимо от световната икономическа криза през последните години се характеризира с позитивен ръст. Нарастването на общия обем от предприятия и техните приходи от обичайна дейност, нетните приходи от продажби сочат, колкото и да е минимален – икономически растеж. Броят на предприятията в община Долни чифлик за периода 2007 – 2012 г. нарастват общо със 108. По официални статистически данни броят на предприятията през 2012 г. е 467. Приходите от обичайна дейност за сочения период също нарастват от 41 302 хил. лв. на 79 703 хил. лв.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



7. Преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в община Долни чифлик нарастват от 3 930 хил. лв. през 2007 г. на 9 755,1 хил. лв. през 2011 г. Община Дилни чифлик разполага със значителен икономически потенциал за развитие на бизнес и за привличане на чуждестранни инвестиции. Гаранция за това са стратегическото географско разположение, близостта до изградената транспортна инфраструктура, развитите икономически функции и подходящите природно-географски условия. Икономиката на общината по редица показатели е на сравнително високо ниво в сравнение с други общини със сходен функционален тип.

8. Независимо от финансово-икономическата криза се отчита лек растеж на индивидуалната средна работна заплата в община Долни чифлик, което има две измерения: от една страна, нивото на бедност без да е преодоляно е намаляло, а от друга – това намаляние се дължи на социалната политика от държавата и отделни сектори на частния бизнес, често подпомаган с евросубсидиране.

9. Броят на учениците в община Долни чифлик намалява с 88 за периода през учебната 2013 – 2014 г. в сравнение с 2007/2008 г., като най-нисък той е бил през учебната 2010 – 2011, когато учениците са били със 122 по-малко от първоначално сочения период. След 2011 г. се забелязва тенденция към увеличаване. Броят на децата в детските заведения на община Долни чифлик се увеличава с 78 за периода през учебната 2013 – 2014 г. в сравнение с 2007/2008 г. Тенденцията за увеличаване през сочения период е оптимистична в демографски план и от икономическа гледна точка за общината.

10. В община Долни чифлик няма болнични заведения. За спешните случаи работи филиал на Бърза медицинска помощ.

11. В общината има разгърната мрежа за социални услуги, включващи както институционални, така и социални услуги в общността за някои рискови групи от населението. Като цяло социалните услуги са добре развити.

12. Изградена е и функционира добре развита спортна инфраструктура за разнообразни видове спорт.

13. Общината попада в Черноморския зоогеографски район. Тук средиземноморското влияние, както върху фауната така и върху флората доста силно. Една от най-важните особености на района е наличието на много, и то изключително редки видове, които за нашата страна са познати единствено от тук.

14. Туризмът следва да е приоритетен отрасъл за икономиката на община Долни чифлик, тъй като разполага с изключително богати неусвоени ресурси за развитие на туризма – от традиционния морски ваканционен туризъм до все по-търсените напоследък алтернативни форми на селски, познавателен, ловен и екотуризм. Пясъчно-плажовата ивица при устието на река Камчия и река Фъндъклийска е най-дългата по българското Черноморие. На територията на общината тя е дълга 9,7 км. На крайморската територия са формирани 4 курортни комплекса: Камчия - Лонгоза, Шкорпиловци – север, Шкорпиловци – юг и Шкорпиловци – село.

15. Общината според възможностите си полага изключително много усилия за подобряване на техническата инфраструктура.

16. В общината все още няма изградени пречиствателни станции за отпадъчни води, но за сметка на това са предприети мерки за рекултивация на съществуващите сметища и премахване на нерегламентираните.

17. Община Долни чифлик разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на Общинския план за развитие за 2014-2020 г.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Основният извод, който се налага от сочените статистики е, че не е налице радикална промяна в социално-икономическия статус на местната общност, създаването на условия за устойчив растеж и осигуряване на трудова заетост, независимо от активните действия на органите на местната власт и привличането на финансов ресурс, многократно надвишаващ като размер бюджетното финансиране от преди настоящия планов период.

Понастоящем се отчита значителна промяна в социално-икономическата среда в страната. Очакваните растеж и стабилност не се реализират поради промяна в световната макроикономическа среда. Глобалната криза се отрази на макроикономическите индекси и предизвика понижаване на показателите. Понижаването на показателите на национално ниво рефлектира и върху по-ниските нива – район, област и община

II. ОЦЕНКА НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И УСТОЙЧИВОСТТА НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Визията е обобщена представа/желание на една общност за стандарта на живот и качествата на средата, която тази общност изгражда, поддържа и обитава. Представата за развитие на Долни чифлик, включена в Общинския план е: *„Община Долни чифлик – административен, културен и туристически център на Черноморското крайбрежие, с добре развито селско и горско стопанство, осигуряващ сигурност, чиста околна среда и висок жизнен стандарт на своите граждани.“*

В този обобщен вид тя е все още актуална и отговаря на социално-икономическите приоритети на НСРР, Плана за развитие на СИР и визията на ОСР.

В ОПР за развитие на община Долни чифлик са заложили **3 основни приоритета:**

Приоритет 1: Постигане на динамична конкурентоспособна общинска икономика;

Приоритет 2: Изграждане на качествена жизнена среда;

Приоритет 3: Създаване на общински капацитет.

Приоритетите съчетават местния потенциал с целите и насоките за развитие на регионално, национално и европейско ниво. Така формулирани и подредени те не е следвало да се променят в Общинския план за развитие на община Долни чифлик 2007-2013 г., тъй както няма съществено преформолиране приоритети на НСРР, План за развитие на СИР и ОСР.

Основната цел на Лисабонската стратегия (2000 г.) е ЕС да се превърне в най-динамичната и конкурентоспособна световна икономика, основана на знанието и способна да генерира устойчив икономически растеж с повече и по-привлекателни работни места и подобро социално сближаване. Целите за растеж, заетост, работни места и намаляване на бедността са водещи и в обновената Лисабонска стратегия (2005 г.), а стратегията от Гьотеборг допълва Лисабонските цели в частта за опазване на околната среда. В това отношение заложените **8 специфични цели** по отделните приоритети на ОПР – Долни чифлик са актуални и тяхното изпълнение би довело до реализиране на общоевропейските цели и планове.

Новата стратегия “Европа 2020” залага три основни приоритета: **ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ** - изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации; **УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ** - насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ - стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване. “Европа 2020” включва пет основни цели: **ЗАЕТОСТ** за 75% от населението на възраст 20-64 години; **Инвестиции в НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ** в размер 3% от БВП на ЕС; **Постигане на целите „20/20/20“** по отношение на климата и енергията (съкращаване на емисиите въглероден диоксид с 20% в сравнение с нивата от 1990 г., увеличаване дела на енергията от възобновяеми източници до 20% и намаляване на консумацията на енергия с 20%).

Целите дават обща визия за основните параметри на ЕС през 2020. Те са превърнати в национални цели, така че страните членки да могат да проверят своя напредък по тези цели. Това са общи цели, които да бъдат постигнати чрез комбинация от национални и европейски действия. Те са взаимосвързани и взаимно подкрепящи се:

- Подобряването на образованието подпомага намаляване на бедността и повишаване нивото на заетост;
- Повече научно-изследователска дейност/иновации в икономиката, комбинирани с по-ефективни ресурси, ни правят по-конкурентоспособни и създават нови работни места;
- Инвестициите в по-чисти технологии се борят с промените в климата, докато в същото време създават нови работни места и нов бизнес.

Тези цели трябва да бъдат взети под внимание при планиране на следващия програмен период, т. е. Общинския план за развитие за периода 2014-2020 г. Консултантът препоръчва да се обърне внимание по отношение на икономията на енергия и намаляване на замърсяването и околната среда за постигане на целите 20/20/20.

ИЗВОДИ:

Заложените в ОПР – Долни чифлик визия, приоритети и цели съответстват на регионалните, националните и европейски планови и стратегически документи и продължават да бъдат уместни по отношение на основните нужди и проблеми на целевата територия, но са твърде амбициозни. Посочено е точно определено време за постигане на целите, но на места липсва яснота по отношение на конкретни действия и мерки за тяхното изпълнение.

Тук е мястото да изтъкнем обстоятелството, че общината не е имала друг избор. Предвид изискванията на нормативната уредба и последвалата я практика при кандидатстване за европейско финансиране общината да покрива изискването всяка нужда да се доказва чрез предвидени мерки, действия в ОПР – очевидно максималистичният подход на етапа на изготвяне на ОПР е бил единствено правилният.

III. ОЦЕНКА НА ОБЩОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Съгласно Методическите указания на Министерство на регионалното развитие и благоустройството, ОПР следва да включва разработена система за индикатори за целите на текущия мониторинг и оценки. Системата следва да включва индикатори за:

- Ресурси - съотносими към бюджета,
- Продукти в резултат на извършваните дейности,
- Резултати от проектите - показател за ефективността и ефикасността от изпълнението им,

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



• Въздействия върху целевите групи и общинската общност, измерими определен период след приключване на проектите.

Индикаторите следва да имат количествен измерител. Необходимо е също така още в етапа на изработване на ОПР да се определят базови стойности, спрямо които в последствие да бъде измервано изпълнението.

В стратегическата част на Общинския план за развитие на община Долни чифлик 2007-2013 г. са включени 3 приоритета, 8 цели, 28 мерки и дейности към всяка от тях.

Последващата оценка на дейностите, ресурсите и очакваните въздействия на ОПР за периода от началото на неговото действие е направена на база напредъка в изпълнението на заложените приоритети. Анализът проследява изпълнението на трите приоритета, като оценката е направена на база справки от Община Долни чифлик за изпълнените през периода 2007-2013 г. проекти, отчети и доклади на Кмета за реализацията на ОПР през последните години, въпросник (анкетни проучвания), попълнен от общината и информация от ИСУН.

Обобщена справка на Община Долни чифлик за изпълнението на общински проекти показва, че за периода 2007-2013 г. са изпълнени успешно и приключени 222 проекти и дейности на обща стойност 36 045 945 лв. На етапа на окончателна оценка в процес на изпълнение са 20 общински проекта на обща стойност 4 106 717 лв. **(Вж. Приложение – 1 „Справка за общинските проекти”)**

Изпълнение на Приоритет 1: Постигане на динамична конкурентно способна общинска икономика

В Стратегическата част на ОПР и индикативната финансова таблица към него, в рамките на този приоритет са заложили 5 цели, 17 мерки и 133 конкретни дейности, за изпълнението на които са предвидени инвестиции на стойност 15 427 хил. лева.

На етапа на оценка са отчетени 132 дейности на обща стойност 21 083 134 лв., като 18 от тях все още са в процес на реализация.

Извършени са: реконструкция на ел. подстанция „Шкорпиловци”; разработен е проект за благоустрояване на КК „Шкорпиловци” за създаване на подходяща бизнес среда; реконструкция на съществуващата водопроводна система също в Шкорпиловци, изградено е алеино осветление и др. п.; организирани са много форуми, трудови борси; учредена е Местна инициативна рибарска група; реализирани са различни инициативи за институционално укрепване и др.

На етапа на оценка на ОПР липсва обективна възможност да се отчете голяма част от изпълнението му, тъй като индикаторите за постигане на резултат не са измерими. Мерките не са ясно разписани, не става ясно какво се има в предвид, липсва базисна стойност, надценени са институционалните правомощия на общината и държавата.

ИЗВОДИ:

Направеният анализ показва изключително висок напредък в изпълнението на този приоритет. Изпълнени са 132 от предвидените 133 дейности. Техническото изпълнение е 99,24 %. При финансовата оценка се отчита преизпълнение на предвидените инвестиции в индикативната финансова таблица с 136,6 на сто.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Заложените конкретни дейности при разработването на ОПР следва да се прецизират с оглед тяхната измеримост и изпълнение.

Изпълнение на Приоритет 2: Изграждане на качествена жизнена среда

Този приоритет отчита също напредък в техническото изпълнение на ОПР на община Долни чифлик. За неговото изпълнение в Стратегическата част на ОПР и индикативната финансова таблица са заложили 2 цели, 7 мерки и 86 конкретни проекти и дейности за изпълнението, на които са предвидени инвестиции на стойност 12 965 хил. лева. На етапа на оценка са реализирани общо 74 дейности и проекти, като стойността им възлиза на 13 227 015 лв.

Извършвани са ремонтни дейности, рехабилитация и обновяване на техническата инфраструктура в общината. В процес на реализация са 2 проекта.

ИЗВОДИ:

Направеният анализ показва сравнително добър напредък в изпълнението на Приоритет 2. Техническото изпълнение на база брой отчетени проекти и дейности е 86,05 %. Финансовото изпълнение на предвидените инвестиции в индикативната финансова таблица, независимо и минимално, но бележи ръст със 102,02 %.

Разликата в техническото изпълнение се дължи предимно на факта, че за да бъде допустима за кандидатстване една община по дадена програма е следвало проектът да е заложен в ОПР. В тази връзка основно се дължи и завишението.

Изпълнение на Приоритет 3: Създаване на общински капацитет.

В Стратегическата част на ОПР и индикативната финансова таблица за този приоритет са заложили 1 цел, 3 мерки и 15 конкретни проекти и дейности, за изпълнението на които са предвидени инвестиции на стойност 95 хил. лева.

На етапа на последваща оценка са отчетени 16 дейности и проекти на стойност 1 735 794 лева. Техническото изпълнение на база брой отчетени проекти и дейности по този приоритет показва преизпълнение – 106,66 %. Финансовото изпълнение на предвидените дейности в индикативната финансова таблица на последваща оценка е изключително голям с над 18 пъти. Предимно са реализирани проекти по ОП „Административен капацитет”.

ИЗВОДИ:

Този приоритет е с най-висок процент на преизпълнение спрямо другите. От направения преглед е видно, че са положени немалко усилия за реализиране на дейностите на Приоритет 3, преди всичко от страна на общинската администрация.

Видно от гореизложеното, независимо от по-ниската публичност и малкото партньори за реализирането на регионални и местни политики, съществува воля в местната власт за укрепване на институционалния капацитет на местно ниво и развитие на партньорство на регионално ниво.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



IV. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ЕФИКАСНОСТТА НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ РЕСУРСИ

Стратегията за реализация на ОПР отразява логиката на интервенциите за постигане на конкретни резултати, ефект и въздействие от прилагането на общинския план за развитие. Ефектът от прилагането на плана се проявява в крайните видими и измерими резултати, продуктите и въздействието на съответните дейности и проекти върху целевата територия и нейното население. Наблюдението и оценката на изпълнението на плана следва да проследяват не само използването на финансовия и ресурсен потенциал, но активно да отчитат и физическия прогрес върху територията на общината /настъпващи промени в състоянието на средата в резултат от предприети интервенции/. Това изисква набор от специфични индикатори и възможност за алтернативност и адаптивност при оценяване изпълнението на плана.

Тази част на оценката за изпълнение на ОПР – Долни чифлик е изготвена на база заложените в него 20 броя индикатори за мониторинг и преглед на тяхната актуалност, съгласуваност и отношение към напредъка в изпълнението на плана.

ИНДИКАТОРИ

Основните показатели за мониторинг в Общинския план за развитие на Община Долни чифлик 2007 – 2013 г. са описани по-долу, като е представено и тяхното изпълнение:

➤ Намаляване равнището на безработица, мъже, жени от 21,63 % през 2004 г. на 17,54 % през 2011 г., или от 1847 души на 1387
➤ Изградена канализационна мрежа, км, - 5538,45 м.
➤ Подобрени общински пътища в лошо състояние и такива без настилка в км ; - 29531 кв.м. асфалтови крепежи
➤ Подобрена улична мрежа в лошо състояние в км ; - 3238,67 км рехабилитирана; 40777 кв.м. асфалтови крепежи
➤ Брой сгради с енергиен сертификат - 2 училища, 3 детски градини
➤ Брой на създадените "онлайн" услуги – 1 уеб сайт, 13 регистри, 1 рубрика
➤ Площ на изградените нови бизнес подкрепящи инфраструктурни обекти – 1 алея – 980 м.
➤ Брой на създадените регионални клъстери и мрежи – 2 бр.
➤ Създадени нови фирми в областта на туризма – 10 къщи за гости, тъкачество
➤ Предоставена площ в туристически обекти (м2) – 1 спортна площадка – 722 кв. м.
➤ Брой на нови маркетингови инициативи / схеми за промоциране на туристическия бизнес – 1 каталог, 2 видеоклипа, 1 туристически пакет, 3 форума
➤ Дължина на изградена нова/подобрена техническа инфраструктура в подкрепа на местни туристически продукти - 980 м.
➤ Изградени/модернизирани културни обекти - 1 парк, 1 паметник
➤ Брой нови учебни програми, ориентирани към регионални и местни пазари на труда – 30 паралелки в училищата, 3 нови специалности
➤ Дял на студентите, включени в стажове, практики и други форми за придобиване на практически опит – 11 стажа
➤ брой на компютрите на 100 ученика в училищата – 10 кабинета в 8 училища

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



➤ Брой обучителни часове, насочени към ИКТ (часове x обучавани) – 8 СИП
➤ Брой, относителен дял и индекси на изменение на броя на лицата, преминали през обучение за предприемачество, усъвършенстване на притежаваната квалификация, обучение за ключови знания и умения – 10 курса за над 500 лица
➤ Предприети и организирани квалификационни курсове за групи в неравностойно положение – 15 лица
➤ Създаден МИГ - Местна инициативна група по ПРСР 2007 – 2013 Ос 4 – ЛИДЕР – 1 бр.
➤ Създадена местна стратегия за развитие на рибарската област - 1 бр.
➤ Изградени на алеино и парково осветление – 55 бр. осветителни тела
➤ Организирани трудови борси за набор на персонал за хотели и ресторанти по Черноморието – 7 трудови борси
➤ Издадени рекламни брошури утвърждаващи имиджа на общината – 5000 бр.
➤ Създадени партньорства със страни от ЕС – 3 споразумения
➤ Проведени регулярни срещи с бизнеса за информиране относно общинските проекти – 35 срещи
➤ Създадени интеркултурно образование в подготвителни групи – 4 клуба
➤ Изграден детски кът за игри – 2 бр. с 1,160 дка
➤ Изградени спортни зали – 1 бр. с 1004 кв.м
➤ Изградени спортни площадки - 8 бр.
➤ Реконструкция на стадиони – 2 бр.
➤ Създадени постройки за детски градини – 1 бр.
➤ Брой проучвания сред бизнеса за нуждите от работна ръка и квалификация – 14 срещи
➤ Брой създадени звена за предоставяне на информация и оказване на помощ при наемане на инвалиди – 1 звено
➤ Повишаване квалификацията на преподавателите - обучени над 50 преподавателя
➤ Създадени съвместни програми с БТ за професионална ориентация на младите хора - 7 кампании и 7 борси
➤ Проведени обучения съвместно с НПО за новостите в областта на СС, туризма , горското стопанство - 6 обучения
➤ Брой създадени дневни центрове за възрастни хора на пенсионна възраст - 1 бр. за 40 пенсионера
➤ Брой създадени центрове за социална рехабилитация и интеграция – 1 бр. с 36 деца потребители
➤ Брой потребители на създадената нова професия „Домашен помощник” - 72 бр.
➤ Брой създадени и функциониращи центрове за деца в риск от 0 до 7 години и техните семейства – 1 бр. с площ 734,59 кв.м., с 285 потребители
➤ Брой създадени ЦНСТ – 1 бр. с площ 584,14 кв.м., с 14 деца потребители
➤ Брой потребители на звеното за иновативно предоставяне на услуги в домашна среда към домашен социален патронаж в подкрепа на нуждаещите се жители - 75 бр.
➤ Брой потребители на новата социална услуга - Наблюдавано жилище за лица с психични разстройства - 8 бр.
➤ Брой създадени малки и средни предприятия за преработка на селскостопанска

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



продукция - 1 цех
➤ Брой създадени екоферми и екополета – 2 бр.
➤ Увеличени засетите площи с лозя - 78 дка нови
➤ Увеличени площи с овощни насаждения - ябълки, праскови, круши - общо 1091 дка, нови 200 дка
➤ Увеличени площите с овощки - сливи, кайсии - общо 202 дка, 61 дка нови
➤ Увеличени площи със зърнени растения - овес, пшеница – общо 28320 дка, 1500 дка нови
➤ Увеличени площи с етерично маслени култури - 1800 дка
➤ Брой създадени мелници за хляб и фуражи – 1 бр.
➤ Брой изградени специализирани развъдници за риба, раци, морски и речни видове – 3 бр.
➤ Брой създадени рибарски дружества – 1 бр.
➤ Брой създадени млекосъбирателни пунктове в населените места – 1 бр.
➤ Брой издадени рекламно-информационни материали - 200 бр. компакт диска, 200 бр. каталози
➤ Разширяване на етнографската сбирка в етнографски музей в гр. Долни чифлик - 1 сбирка с 1773 експоната
➤ Брой на увеличените места на капацитета и категорията на хотелската база - 500 места за настаняване
➤ Реконструкция на язовири и изграждане на съоръжение за гасене на горски пожари - ремонт на язовирна стена - 373 м
➤ Създаден екопатрул съвместно с НПО - по 20 човека еколози
➤ Изграждане на ефективен контрол на лицата изхвърлящи отпадъци на неразрешени места - 4 бр. патрул
➤ Брой проведени на анкетни проучвания сред частния, неправителствения сектор – 2 бр.
➤ Брой проведени обучения за повишаване на местния капацитет за проектиране и усвояване на Структурните фондове - 14 обучения с над 50 обучени служителя

ИЗВОДИ:

Най-видимият ефект и въздействие от прилагането на ОПР в община Долни чифлик са инвестициите в инфраструктурата – благоустройствените дейности в Шкорпиловци, подобряване на водопроводни мрежи, обновяване и саниране на обществени сгради, възстановяването на спортните обекти, благоустрояване, озеленяване, въведените мерки за предотвратяване от наводненията и др.

В ОПР на община Долни чифлик са заложили индикатора за мониторинг и оценка на изпълнението. Една част от тях са измерими, добре формулирани и не следва да се променят. Необходимо е да се добавят и нови индикатори, тъй като безспорните налични не са достатъчни да оценят и измерят напредъка в изпълнението на плана в пълния обем на заложените приоритети, цели и мерки. Като индикатори могат да се включат и част от статистическите показатели, използвани в анализа на социално-икономическия профил на общината.

Основен недостатък при извеждането на индикаторите в ОПР е липсата на количествени и качествени стойности, които трябва да бъдат достигнати при реализацията на ОПР.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



V. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ОТНОСНО ПРОВЕЖДАНЕТО НА ПОЛИТИКА ЗА МЕСТНО РАЗВИТИЕ

1. По отношение на системата на наблюдение, мониторинг и оценка и прилагане принципа на партньорство:

Ежегодно, съблюдавайки законовото изискване на ОПР и ЗМСМА се изготвя ежегоден доклад на кмета за напредъка на Плана за развитие на община Долни чифлик 2007 – 2013 г. Общинският съвет разглежда и одобрява докладите.

Същевременно общината е пропуснала да извърши междинна оценка за изпълнение на ОПР.

Процесът по изпълнение и мониторинг е дефиниран в ЗРР. Съпоставката спрямо законовите изисквания показва, че ОПР на Община Долни чифлик съдържа организационната структура за изпълнение, но няма конкретни правила и отговорности за включването на представители на заинтересованите страни и не е конкретизирана степента на участие на партньорите в различните функции. В общината няма сформирана група за наблюдение и мониторинг на плана.

При изготвянето на ОПР за следващия програмен период 2014-2020 г. е препоръчително, с оглед спазване на принципа на партньорството и включване на заинтересованите страни, в раздела за мониторинг, наблюдение и оценка на ОПР да бъде включен раздел и разписани процедури за привличане на заинтересованите страни.

2. По отношение на създадените механизми за събиране на данни по заложените в ОПР индикатори:

Към момента на изготвяне на Последващата оценка на ОПР няма действаща информационна система, която да осигурява данни за мониторинг и оценка и която да използва индикаторите от ОПР. Независимо от разпоредбата на чл. 25 от ЗРР, все още не е създадена единна информационна система за управление на регионалното развитие в национален мащаб.

3. По отношение на мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на ОПР:

ОПР съдържа общи препоръки за осигуряване на информация и публичност на действията на местната власт за изпълнение на общинския план.

Не са изградени механизми за събиране на актуална информация от заинтересованите страни за техния принос в изпълнение на ОПР. Към момента не е създаден и не действа механизъм за периодични прояви с участието на всички партньори за взаимна оценка на действията и разглеждане на възможностите за подобряване на координацията. Препоръчително е да се разпише цялостна процедура, конкретизираща системата за координация на ОПР, съвместните действия с представителите на заинтересованите страни, включително за осигуряване на информация и публичност.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ:

- Налице е ангажираност и решимост на органите на местно самоуправление в общината да реализират в мандата политиката на регионално развитие, определена в ОПР. Съгласно ЗМСМА кметът отчита изпълнението на ОПР чрез ежегодни доклади пред Общинския съвет. Служителите от общинска администрация, занимаващи се с проекти се справят добре с координирането на процесите по привличане и управление на безвъзмездни средства от СКФ.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



• Системата за наблюдение, мониторинг и оценка за съжаление не позволява регулярно количественото и качествено измерване на резултатите за целите на мониторинга и оценката. За да оценим въздействието от прилагането на ОПР, проведохме анкета сред част от случайно избрани служители на общинска администрация – Долни чифлик.

Резултатите от анкетата могат да бъдат обобщени в следните изводи:

- 85 от анкетираните сочат, че липсват обективни критерии за оценка на индикаторите – количествена и качествена измеримост и че необходима частична корекция в тази насока;
- Всички анкетирани (100 %) смятат, че е налице напредък по отношение на постигането на целите на ОПР;
- 71 на сто смятат, че трябва да се запази относителната тежест на всеки приоритет;
- 71 % от анкетираните не смятат, че са необходими промени, а 29 на сто от тях не са отговорили на въпроса;
- Също 100 % от анкетираните отговарят, че така заложен графикът за изпълнение на ОПР се спазва;
- 93 % от анкетираните смятат, че е необходимо да се изгради система за наблюдение, чрез която да се гарантира надеждна информация за разработване на годишния доклад за изпълнението на плана, както и за разработването на оценката;

Диаграма 2: Оценка на въздействието на ОПР



- 36 на сто от анкетираните сочат, че възстановяването на средствата по оперативните програми се забавят, а останалите 64 - не;

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



- 93 % смятат, че целите на плановия документ съответстват на основните проблеми и нужди на общината, SWOT-анализа, както и на приоритетите на планове/политики на по-високо ниво;
- С оглед на променената икономическа и финансова среда също 93 на сто сочат, че следва приоритетността на нуждите и целите да се запазят;
- 100 % от анкетиранияте отговарят, че смисълът и общата съгласуваност на стратегическата част на ОПР следва ли да се запазят;
- Всичките анкетирани смятат, че е необходимо подобряване координацията и взаимодействието между общината, представителите на бизнеса, НПО и др.

Участието на частния сектор и НПО в изпълнението на ОПР е онагледено във фигурата по-долу.

Диаграма 3: Участие на частния сектор в изпълнение на ОПР



Общото заключение е, че не всички анкетирани служители са запознати с ОПР и неговото изпълнение, като този факт се отчита основно в липсата на отговори и някои, финансирането по оперативните програми и др.

Това налага и изводът, в какъвто смисъл е и общата констатация на анкетиранияте за широко гражданско участие при изпълнението и отчитането на ОПР.

● Необходимо е през следващия планов период да се изготвя междинна оценка в рамките на законовите срокове с оглед своевременното отчитане на изпълнението и при необходимост коригиращи действия.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



VI. СТРАТЕГИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ОПР ЗА ПЕРИОДА 2014 - 2020 Г.

Съгласно *Концепцията за програмиране на развитието на Република България*, започна разработването на Национална програма за развитие: БЪЛГАРИЯ 2020 – рамков дългосрочен документ, който въз основа на анализ на ситуацията в държавата и тенденциите за развитие, определя визията и общите [дългосрочни] цели на националните политики за период от 10 години за всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения.

Според *Концепцията*, подготовката на *Националната програма за развитие: БЪЛГАРИЯ 2020* предхожда подготовката на националния програмен документ на Република България по политиката за сближаване за периода 2014-2020 г. като същевременно отчита актуалното развитие на дискусиите и тенденциите за реформиране на политиката за сближаване за периода 2014-2020 г. *Концепцията* не определя как модела на документите за програмиране на икономическото и социалното развитие се прилага на съответните териториални нива – райони от ниво 2, съответно на областно и на общинско ниво. В тази част *Концепцията* подлежи на бъдещо развитие, което пряко зависи от развитието на модела за управление на регионалното развитие, напредъка в процеса на децентрализация на държавното управление, включително модела за управление на средствата по политиката за сближаване за следващия програмен период 2014-2020 г.

При подготовката на *Общинския план за развитие за периода 2014-2020г.* следва да бъде отчетен новият стратегически програмен подход за политиката на сближаване с оглед на постигането на по-тясно интегриране на политиките на ЕС за изпълнение на Стратегията „Европа 2020“. Този подход включва:

- на ниво ЕС: обща стратегическа рамка, приета от ЕК, в която общите и конкретните цели на Стратегията „Европа 2020“ намират израз в инвестиционни приоритети. Рамката ще обхваща интервенциите по структурните инструменти на ЕС – ЕФРР, ЕСФ, КФ, ЕЗФРСР и ЕФР;

- на национално ниво:

- договор за партньорство за развитие и инвестиции, който въз основа на общата стратегическа рамка определя инвестиционните приоритети, разпределението на националните ресурси и ресурсите на ЕС между приоритетните области и програми, съгласно договорените условия и целите, които трябва да бъдат постигнати. Този договор ще обхваща политиката на сближаване и ще бъде насочен към насърчаване на икономическото, социалното и териториалното сближаване по съгласуван и интегриран начин. Договорът ще бъде резултат от обсъжданията между държавите-членки и ЕК. В него ще бъде описан и механизма за координацията на национално равнище на средствата на ЕС, както и

- оперативни програми, които както и в текущия период ще бъдат основното средство за оперативно управление и ще определят конкретни инвестиционни приоритети заедно с ясни и измерими цели, така че да гарантира постигането на националните цели, определени в рамката на Стратегията „Европа 2020“.

Три предложения в прегледа на бюджета на ЕС оказват особено голямо въздействие върху бъдещата политика на сближаване: концентрацията на финансовите ресурси, системата на условия и стимули и съсредоточаването върху резултатите. Тези фактори, определят както условията за разработване на *Националната програма за*

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни“, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



развитие: *БЪЛГАРИЯ 2020*, така и за програмирането на новия програмен период 2014-2020 г., същевременно задават обща рамка и на националната политика за регионално развитие и на стратегическите планови документи на общинско, областно и регионално ниво.

Основните приоритети, които се очертават за Общинския план за развитие на Община Долни чифлик за следващия програмен период са подобряване и модернизиране на конкурентноспособността, включително чрез подобряване на базовата инфраструктура, развитие на агробизнеса, подобряване качеството на околната среда, повишаване на заетостта, ограничаване на бедността и социално включване на необлагодетелстваните групи.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ, НАПРАВЕНИ НА БАЗАТА НА ПОСЛЕДВАЩА ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПР

Общинският план за развитие на община Долни чифлик за периода 2007 – 2013 г. към момента на неговата оценка е в съответствие с изискванията за неговото разработване, приемане и изпълнение

Основни изводи и препоръки:

- Основните проблеми и нужди на общината се запазват. Като цяло целите на ОПР съответстват на средата, която е обект на развитие. Настъпили са обаче промени – влошаване на икономическата среда и задълбочаване на социалните проблеми. Планът е в съответствие с стратегиите, плановете и политиките от по-високо ниво.

- През анализирания период на действие на ОПР, не са настъпили такива промени, които да променят оценката на силните и слабите страни.

- ОПР на Община Долни чифлик, разработен през 2005 г., се реализира при променени условия – на финансова и икономическа криза, както и последвалото влошаване на икономическата и социална обстановка и на новото обстоятелство, че от 2007 година страната е действителен член на ЕС. Основните проблеми и нужди на хората от общината се запазват, някои от тях се задълбочават.

- Основните несъответствия продължават да са валидни. Съществува необходимост от разглеждане и пренареждане на специфичните цели към съответните приоритети, като се изведат на преден план тези, които са най-актуални и свързани с преодоляване на негативните последствия от икономическата и социална криза.

- Приоритетите на ОПР са приемливи, актуални към днешна дата и не са загубили своята значимост. Относителната им тежест се запазва. Визията, целите и приоритетите на ОПР са съотносими с тези на ОСР на област Варна и СИР. Новата европейската политика за регионално развитие поставя променени цели и предизвикателства, които ще се реализират и на местно ниво.

- Участието на различните партньори при реализация на стратегическите цели на стратегията и определените дейности е недостатъчно активно и недостатъчно ефективно.

- Няма сведения за несъответствие на взети оперативни решения от ръководството на Община Долни чифлик, които да не са в съответствие с постановките от ОПР, напротив – вземаните оперативни решения на ръководството на Община Долни чифлик са в съответствие с постановките на ОПР и се аргументират с нейните изисквания.

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



• За отбелязване е, че системата за мониторинг на ОПР не работи достатъчно добре. Няма създадена и действаща система за събиране на информация за изпълнението на стратегическата част на плана.

• Резултатите от изпълнението на ОПР показват съществен напредък на Община Долни чифлик в реализирането на финансовото изпълнение на Приоритет 1, 2 и 3, насочени към постигане на динамична конкурентноспособна местна, изграждането на качествена жизнена среда и създаване на общински капацитет. Проектите, по които се работи, са финансирани преобладаващо с безвъзмездни средства по фондове на ЕС, което свидетелства за умело използване на възможностите, предоставяни от различните програми и най-вече от Програмата за развитие на селските райони, както и за висока ефективност и ефикасност в изпълнение на целите.

• Публичните средства се насочват към решаване на съществени нужди и проблеми.

• Целите са обвързани с възможностите за финансиране и ресурсите на общината, като по някои приоритети проектите все още не са приключили.

• Целите са насочени към основните приоритети за развитие на общината. Те са постигнати до определено ниво, тъй като не са реализирани всички конкретни дейности и проекти, но финансовото изражение на реализираните многократно надвишава очакванията на местната общност, което в някаква степен компенсира изоставането. Някои от заложените дейности и проекти не може да бъдат реализирани изцяло поради променената икономическа ситуация – икономическата и финансова криза от 2009 г.

• ОПР оказва въздействие върху целевите групи от населението от гледна точка на техните потребности главно чрез проектите, насочени към развитието на базисната инфраструктура за подобряване качеството на живот, реализирани посредством Преприсъединителни програми, Оперативните програми и Програмата за развитие на селските райони.

• За отчитане напредъка в изпълнението на ОПР се препоръчват годишни прегледи, при които да се отразяват резултатите чрез количествени и качествени индикатори, посочени в ОПР и допълнително разработени за целите на мониторинга.

• Необходимо е, община Долни чифлик да прецизира системата от индикатори с оглед осигуряване на възможност за по-добро отчитане на изпълнението на ОПР.

• Процесът по укрепването на административния и експертния капацитет за планиране, наблюдение и координиране на ОПР в партньорство с бизнеса и НПО е от съществено значение за реализирането на политиката за регионално развитие на територията на Община Долни чифлик и за привличането на безвъзмездни средства от източници, алтернативни на общинския бюджет.

Настоящата последваща оценка е изготвена със съдействието на ръководството на Община Долни чифлик, екипа за управление на проекта и др. експерти от общинската администрация. Използвани са данни от Териториално статистическо бюро Долни чифлик и Варна, работни документи и бележки на общинската администрация и други институции, както и данни от публичния портал на Информационна система за управление и наблюдение на Структурните и Кохезионния фондове в България.

Приложение: 1 „Справка за общинските проекти”

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



ОПИСАНИЕ НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1: Автомобилна достъпност до центъра на общината

Таблица 2: Население в община Долни чифлик през периода 2005 - 2011 г.

Таблица 3: Население по населени места по възраст за 2011 г.

Таблица 4: Население на 7 и повече навършени години в община Долни чифлик по степен на завършено образование и населени места според Преброяването към 01.02.2011 година

Таблица 5: Население в общините на област Варна 2001 г. и 2011 г.

Таблица 6: Естествено и механично движение на населението в община Долни чифлик по населени места през 2013 година

Таблица 7: Средногодишно равнище на безработица в общините на област Варна - (2007 - 2011 г.) (%)

Таблица 8: Брой на безработните лица в община Долни чифлик (2010-2013)

Таблица 9: Разпределение на безработните по възраст и образование

Таблица 10: Урбанизирани територии и гъстота на населението в общините на област Варна, 2011 г.

Таблица 11: Област Варна – население по общини, градове и села към 31.12.2011 г.

Таблица 12: Средна годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Долни чифлик по икономически дейности през периода 2008 - 2010 година

Таблица 13: Училища и учащи се в община Долни чифлик 2007 – 2014 г. (брой)

Таблица 14: Детски градини в община Долни чифлик 2007 – 2014 г. (брой)

Таблица 15: Жилищни сгради в община Долни чифлик по конструкция и населени места към 31.12.2013 година

Таблица 16: Жилища в община Долни чифлик по собственост и населени места към 31.12.2013 година

Таблица 17: Жилища в община Долни чифлик по благоустроеност и населени места към 31.12.2013 година.

Таблица 18: Предприятия (без финансовите) в община Долни чифлик по икономически дейности и приходи от обичайна дейност

Таблица 19: Наети лица по трудово и служебно правоотношение в община Долни чифлик по икономически дейности през периода 2008 - 2012 година

Таблица 20: Чуждестранни преки инвестиции в нефинансовите предприятия в област Варна с натрупване към 31.12. по общини. (Хиляди евро)

Таблица 21: Предприятия (без финансовите) по групи според броя на заетите в тях в община Долни чифлик за периода 2007 – 2012 година

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.



Европейски съюз



ОПАК. Експерти в действие



Европейски социален фонд
Инвестиции в хората



Таблица 22: Средства за подслон, туристически легла и реализирани нощувки и приходи от нощувки в област Варна по общини за 2011 година.

Таблица 23: Брой на отглежданите животни

Таблица 24: Занимаващи се с риболов и аквакултури на територията на РО

Таблица 25: Списък с пътната мрежа

Таблица 26: Водопроводна и канализационна мрежа на територията на общината

Таблица 27: Съотношение на подадените и полезно изразходвани (инкасирани) количества вода по населени места, през 2011г., 2012г. и 2013г.

Таблица 28: Покритие на телекомуникациите по населени места.

Таблица 29: Осигуреност на обитаващите жилища с кабелна телевизия, сателитна антена, компютър и достъп до интернет през последното преброяване 2011 г.

Таблица 30: Параметри на язовирите в общината.

Таблица 31: Генерирани битови отпадъци в Община Долни Чифлик

Таблица 32: Морфологичен състав на генерираните отпадъци

Таблица 33: Проекти, изпълнявани по програмите на европейските структурни фондове

Таблица 34: Отчет на бюджета за периода 2009 – 2013 г.

Таблица 35: Структура на разходите по параграфи 2006 – 2013 г.

ОПИСАНИЕ НА ДИАГРАМИТЕ

Диаграма 1: Население по пол и възраст в община Долни чифлик към 01.02.2011 г.

Диаграма 2: Оценка на въздействието на ОПР

Диаграма 3: Участие на частния сектор в изпълнение на ОПР

ОПИСАНИЕ НА ОРГАНИГРАМИТЕ

Органиграма 1: Организационна структура на Община Долни чифлик

Този документ е създаден в рамките на проект: „Община Долни чифлик с ефективна общинска администрация с умения за разработване и прилагане на политики за устойчиво развитие в координация с всички заинтересовани страни”, Договор №13-13-28/15.11.2013 г. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Финансова таблица за План за развитие на Община Долни чифлик за периода 2007-2013 г.								
	Приоритет , марка, дейност /проект/	Изпълнена (да, не, изпълняваща се в момента)	г о д и н а	общо финансиране лв.	начин на финансиране		предметна стойност (км, м3, броя, м и т.н.)	забележка
					държавно, общински бюджет	европейски съюз		
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Приоритет 1: Постигане на динамична конкурентно способна общинска икономика			21083134.89				
	Цел 1: Повишаване на конкурентоспособността чрез привличане и задържане на фирми в секторите на растеж /дървопреработваща промишленост, селско стопанство и туризъм/							
	Марка 1: Насърчаване на развитието на устойчиви производствени ядра							
1	Съвместни проекти за обучение с ПГСС и селскостопански производители за запознаване с новостите в селското стопанство	не		0.00	0.00	0.00		
2	Разкриване на професионални паралелки в областта на лозарството и овощарството	да		0.00	0.00	0.00	14 паралелки	През целия планов период 2007 - 2013г. В ПГСС "Ив.Вл. Мичурин" гр.Долни чифлик ежегодно се разкриват по една паралелка с професионална насоченост селско стопанство, професия Фермер или растениевъд и специалност-"Производител на селскостопанска продукция" или "Овощарство"
3	Организиране на посещения на местни селскостопански производители в райони с развити технологии в селското стопанство			0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
	Марка 2: Създаване на регионални кластери и мрежи							
4	Създаване на програма за създаване на кластери в сферата на туризма, земеделието, животновъдството	изпълнява се	14.11.2012 г. до 18.02.2015 г.	0.00	0.00	0.00	1 кластер в сферата на туризма	Иновативен маркетингов подход за развитие на регионален туристически продукт во общините Несебър, Бяла и Долни чифлик
5	Организиране на срещи между централните, местните власти и местния бизнес за стартиране и укрупване на кластера	не		0.00	0.00	0.00		
6	Реализация на пилотен проект за създаване на кластери	да		0.00	0.00	0.00	1 проект за кластер в сферата на туризма	Иновативен маркетингов подход за развитие на регионален туристически продукт во общините Несебър, Бяла и Долни чифлик
7	Създадена е МИГ - Местна инициативна група по ПРСР 2007 – 2013 Ос 4 - ЛИДЕР	да	2010	213591.00	0.00	213591.00	1 местна инициативна група	
8	Местна стратегия за развитие на рибарската област „Български черноморски сговор Бяла–Долни чифлик-Аврен“	да	2012	0.00	0.00	0.00	1 стратегия	
	Марка 3: Подкрепа за развитието на бизнес инфраструктурата							
9	Реконструкция на ел. подстанция "Шкорпиловци"	не		0.00	0.00	0.00		
10	Възстановяване на ЖП-линията Юнак - Ст. Оряхово	не		0.00	0.00	0.00		
11	Възстановяване на напоителните системи	не		0.00	0.00	0.00		

12	Разработване на проект за благоустрояване на централната част в КК"Шкорпиловци" за създаване на подходяща бизнес среда, съответстваща на инвестиционното търсене	да	2013	479962.96	0.00	479962.96	1 алея с дължина 980 метра	Проект "Възстановяване и облагородяване на крайбрежната алея в с.Шкорпиловци" по МИРГ, мярка 2.1
13	Реконструкция на съществуващата водопроводна мрежа в КК"Шкорпиловци"	да	2008	0.00	0.00	0.00		Няма информация
14	Изграждане на алеино и парково осветление в КК"Шкорпиловци"	изпълнява се в момента	2013	0.00	0.00	0.00	55 броя осветителни тела	Проект "Възстановяване и облагородяване на крайбрежната алея в с.Шкорпиловци" по МИРГ, мярка 2.1
15	Изграждане на пречиствателна станция в КК"Шкорпиловци"	не		0.00	0.00	0.00		
16	Изграждане на водопроводна мрежа в КК"Шкорпиловци"	да		0.00	0.00	0.00		
17	Изграждане на канализационна мрежа в КК"Шкорпиловци"	не		0.00	0.00	0.00		Няма информация
18	Изграждане на локална пътна и алейна мрежа в КК"Шкорпиловци"	изпълнява се в момента		0.00	0.00	0.00	980 метра	Проект "Възстановяване и облагородяване на крайбрежната алея в с.Шкорпиловци" по МИРГ, мярка 2.1
19	Разработване проект за изграждане на местен път Рудник - Шкорпиловци	не		0.00	0.00	0.00		
20	„Изграждане на спортна площадка в с. Шкорпиловци"	изпълнява се в момента	2013	185713.13	0.00	185713.13	1 бр. спортна площадка с трибуни с обща площ 722 м2	Местна стратегия за развитие на рибарската област „Български черноморски сговор Бяла–Д. чифлик-Аврен"
21	Регионална Програма „Китна община Долни чифлик"	да	2009	69 986.16	69 986.16	0.00	10 заети лица	МТСП
Мярка 4: Подкрепа за утвърдени фирми-производители от общината								
22	Организиране на Коледни базари за местните фирми производители	не		0.00	0.00	0.00		
23	Осигуряване участието на фирмите в регионални пазари	не		0.00	0.00	0.00		
24	Участие на местни винари в традиционния фестивал на виното	да	всяка година за трифон зарезан	0.00	0.00	0.00	7 години	
25	Организиране на ежегоден есенен конкурс-базар за най-добър селско-стопански производител	не		0.00	0.00	0.00		
26	Ежегодно в общината се организира трудова борса за набор на персонал за хотели и ресторанти по Черноморието	да	2007-2013	0.00	0.00	0.00	7 трудови борси	
Мярка 5: Повишаване на конкурентоспособността чрез маркетинг, премахване на пречките за инвестиции, координиране на инициативите за икономическо развитие								
27	Създаване и поддържане на бизнес-страница в сайта на общината	да	2011	0.00	0.00	0.00	1 рубрика	Създадена е рубрика "Профил на купувача" в интернет страницата на общината
28	Издаване на рекламни брошури утвърждаващи имиджа на общината	да		10000.00	10000.00	0.00	над 5000 броя брошури	в рамките на дейностите за информация и публичност по проектите по оперативните програми се издават дигитални (двукратно издание на брошура на общината)

29	Създаване на партньорства със страни от ЕС	да	2007-2013	0.00	0.00	0.00	6 споразумения	Споразумение за партньорски връзки с община Грюнхайде в Германия; Договор за сътрудничество и Споразумение за побратимяване с район Болград в Украйна; Рамково споразумение за сътрудничество със с. Криничне, Болградски район, Одеска област, Украйна; Спогодба за партньорство с гр. Високе Мито, Чехия; Споразумение за приятелство и сътрудничество с община Торредембарра, Каталуня, Испания; Споразумение за приятелство и сътрудничество с гр. Пушкино, Московска област, Русия
30	Разработване на пакет от нормативни документи, регламентиращи преференции за местните фирми	не		0.00	0.00	0.00		
31	Създаване на електронен публичен регистър на свободните общински терени	не		0.00	0.00	0.00		
32	Разкриване на гише на предприемача в ЦУИГ	не		0.00	0.00	0.00		
33	Създаване на публичен електронен регистър на фирмите-производители	да	2010	0.00	0.00	0.00	1 регистър	има публичен регистър за категоризирани туристически обекти, регистър издадени разрешения за таксиметров превоз на пътници
				889267.09	10000.00	879267.09		
	Цел 2: Създаване на условия и стимулиране развитието на средния и малък бизнес							
	Марка 1: Повишаване информираността на бизнеса							
34	Провеждане на регулярни срещи с бизнеса за информиране относно общинските проекти	да	2007-2013	0.00	0.00	0.00	35 срещи	Такива срещи се провеждат редовно по проекти, изпълнявани от общината
35	Създаване и поддържане на база-данни в сайта на общината относно реализираните се проекти на територията на общината	да	2010	0.00	0.00	0.00	1 публичен регистър	Създаден е публичен регистър на проектите
36	Създаване на "бизнес - телефон"предоставящ информация за издаването на разрешителни, други услуги свързани с бизнеса	не		0.00	0.00	0.00		
37	Общинските администрации - достъпни, прозрачни и компетентни"	да	2008	566149.00	0.00	566149.00	създадена е	Проект по Оперативна програма „Административен капацитет“, Бенефициент е район Вл Варненчик, община Долни чифлик партньор
	Марка 2: Дейности в подкрепа на бизнеса							
38	Проучване необходимостта от създаване на общински гаранционен фонд	не		0.00	0.00	0.00		
39	Създаване на бизнес-инкубатори	не		0.00	0.00	0.00		
40	Социализация на архитектурните разкопки в КК "Шкорпиловци"	да		0.00	0.00	0.00	подаден 1 проект	През 2008 е подаден проект" Изследване, съхраняване и експониране на обекти на българско и световно културно наследство: „ Хемски порти" с. Голица и Християнската базилика с. Шкорпиловци", но е било отказано финансиране
41	Социализация на римския път в местността "Градище" с. Бърдарево	не		0.00	0.00	0.00		
				566149.00	0.00	566149.00		
	Цел 3: Повишаване качеството на човешкия капитал							
	Марка 1:Подобряване на образователното равнище на работната сила							
42	Обучение на неграмотни млади хора	да	2007	10245.00	0.00	10245.00	15 лица	През 2007-2008 година в с.Горен чифлик е извършено обучение на неграмотни млади хора по НП "Ограмотяване и квалификация на роми" на 15 лица.

43	Обучение и извършване на строителни и ремонтни дейности от дълготрайно безработни лица	не		0.00	0.00	0.00		
44	Обучение и извършване на залесителни дейности в горските участъци от дълготрайно безработни лица	не		0.00	0.00	0.00		
45	Оздаване на общински земи и сгради под наем на частни лица с цел разкриване на нови работни места с трайна заетост	да	2007-2013	0.00	0.00	0.00	6 пасища и ниви	6 пасища и ниви отдадени на частни лица и фирми
46	Работник „Еколог“	да	2011-2013	190899.00	0.00	190899.00	60 човека	ОП „РЧР“
47	Работник-озеленяване	да	2011-2013	235696.00	0.00	235696.00	90 човека	ОП „РЧР“
48	Работник "Поддръжка"	да	2011-2013	162941.00	0.00	162941.00	32 човека	ОП „РЧР“
49	НП „За заетост и професионално обучение на хора с трайни увреждания“	да	2007-2013	205419.00	205419.00	0.00	82 човека	АСП
50	Национална програма „Старт на кариерата“	да	2007-2013	11231.00	11231.00	0.00	11 човека	АСП
51	Подкрепа за заетост	да	2012-2013	113324.00	0.00	113324.00	60 човека	
52	Осигурителен стаж	да	2012-2013	2180.00	0.00	2180.00	2 човека	
52	Пътни работници	да	2013	71434.00	0.00	71434.00	20 човека	
Мярка 2: Подобряване на обучителната среда								
43	Осигуряване на професионално обучение в сферата на туризма и селското стопанство	да	2007	50000.00	50000.00	0.00	14 паралелки	На територията на община Долни чифлик съществува ПГСС "Ив.Вл. Мичурин" в която се извършва професионално обучение по различни специалности в сферата на селското стопанство.
44	Засилване на ролята на съвета за сътрудничество при определяне на професионалните паралелки на СОУ и ПГСС	да		0.00	0.00	0.00	създадени 3 нови специалности	Чрез съвета за сътрудничество се проучва предварително нуждата от определени специалисти на територията на общината и предлаганите нови паралелки в средните училища се съобразяват с нуждите на общината.
45	Разкриване на паралелки със засилено обучение по информационни и комуникационни технологии	да	2007	50000.00	50000.00	0.00	2 паралелки	През 2006 и 2007 година в СОУ "В. Левски" гр.Долни чифлик бяха разкрити профилирани паралелки с интензивно обучение по информатика и информационни технологии.
46	Компютаризация на училищата в общината	да	2007	105115.00	105115.00	0.00	10 компютърни кабинета в 8 училища	По национална програма към МОН, чрез агенцията за развитие на съобщенията и информационните и комуникационни технологии през 2006 и 2007 година се разкриха и обзаведах 10 компютърни кабинета в 8 училища на територията на община Долни чифлик.
47	Включване в учебната програма на основните училища на СИП по инф. технологии	да		0.00	0.00	0.00	8 СИП-а	Във всичките 8 училища на територията на община Долни чифлик през плановия период 2007 - 2013г. са включени часове по СИП или ЗИП информационни технологии в среден и горен курс на обучение.
48	Ежегоден анализ от потребностите на пазара на труда и перспективността на обучение в областите с най-високо търсене на кадри	да		0.00	0.00	0.00		
49	Основни ремонти на училищата в съответствие с Европейските стандарти за качество на образованието	да	2011-2012	0.00	0.00	0.00	санирани 2 училища с обща площ на санирането 4011 кв.м.	Направена е енергоефективна реконструкция на сградите на СОУ "В.Левски"-гр.Долни чифлик, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с.Старо Оряхово кредит от ФЕЕ
50	Повишаване на енергийната ефективност на образователната инфраструктура в община Долни чифлик, съпътстващо устойчиво развитие	да	2011	806361.65	0.00	806361.65	санирани са 3 детски градини с обща санирана площ 2036 кв.м.	ОП„РР“ 2007-2013
51	Заедно играем, пеem и творим - интеркултурно образование в подготвителни групи	да	2012	25000.00	25000.00	0.00	създадени 4 клуба	Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ)

52	„Цветен детски кът за игри в гр. Долни чифлик“	да	2013	9546.00	9546.00	0.00	създаден 1 детски кът с площ 0,480 дка	МОСВ
53	„Заедно да създадем зелен кът за децата в гр. Долни чифлик“	да	2013	9999.60	9999.60	0.00	създаден 1 детски кът с площ 0,686 дка	ПУДООС
54	Изграждане на многофункционален спортен център с.Гроздьово, община Долни чифлик	да	2012	3836057.60	0.00	3836057.60	спортна зала с площ 1004 кв.м ,нова спортна площадка с площ 968 кв.м.	ПРСР 2007 – 2013
55	Изграждане на многофункционални спортни площадки на територията на община Долни чифлик	да	2012	1126427.83	0.00	1126427.83	6 броя спортни площадки	ПРСР 2007 – 2013
56	Изграждане на база за спорт и отпих на територията на община Долни чифлик, обект 1: Реконструкция на Стадион Старо Оряхово, обект 2: Реконструкция на спортен комплекс „Тича“ гр. Долни чифлик; обект 3: «Изграждане на спортна площадка за мини футбол в с. Венелин“	да	2012	5867475.46	0.00	5867475.46	Реконструкция на 26р стадиони и изграждане на обслужващи сгради към тях , изграждане на 1 бр. спортна площадка	ПРСР 2007-2013
57	ЦДГ – гр. Долни чифлик	да	2009	468240.00	468240.00	0.00	създадена 1 постройка за детска градина	СИФ
Мярка 3: Създаване на условия за непрекъснато професионално обучение								
58	Организиране на програми за професионална квалификация и преквалификация	да	2007-2013	0.00	0.00	0.00	организирани над 10 курса за над 500 лица	Ежегодно чрез ДБТ се извършват курсове за квалификация и преквалификация на регистрирани безработни в общината по различни национални програми
59	Ежегодни проучвания сред бизнеса за нуждите от работна ръка и квалификация	да	2007-2013	0.00	0.00	0.00	14 срещи	Ежегодно се извършват срещи с бизнеса и проучвания за нуждите от различни специалисти и работна ръка за бизнеса.
60	Предоставяне на информация и оказване на помощ при наемане на инвалиди	да	2013	0.00	0.00	0.00	1 звено	По ОПРЧР е създадено звено за иновативно предоставяне на услуги в домашна среда към домашен социален патронаж в подкрепа на нуждаещите се жители на община Долни чифлик
61	Осигуряване стажуване на млади хора	да	2007-2013	0.00	0.00	0.00	общо 11 стажанта	в дирекции АПИО, ФСДУС и от ВСУ и ИУ - Варна
62	Повишаване квалификацията на преподавателите	да	2007-2013	120000.00	120000.00	0.00	обучени над 50 преподавателя	През целия програмнен период се извършва обучения и квалификационни курсове по Национални програми и заложен училищни и общински квалификации.
Мярка 4: Изграждане на информационна система за насочване на работната сила								
63	Създаване на съвместна програма с БТ за професионална ориентация на младите хора	да	2007-2013	0.00	0.00	0.00	7 кампании и 7 борси	Ежегодно община Долни чифлик съвместно с ДБТ извършва информационна кампания за ориентирване на младите хора както и образователна борса с висши учебни заведения на територията на страната.
64	Ежегодни издания за предвижданите промени в структурата на производството, за новооткритите предприятия			0.00	0.00	0.00		
65	Провеждане на обучения съвместно с НПО за новостите в областта на СС, туризма , горското стопанство	да	2008-2013	0.00	0.00	0.00	6 обучения	С различни организации се извършват ежегодни обучения или разяснителни кампании за новостите в сферите на селското стопанство, туризма и горското стопанство.
66	Основен ремонт на Дом за възрастни с умствена изостаналост с. Горен чифлик		2007	360688.01	360688.01	0.00	Липсват данни	СИФ

67	Преустройство на Дом за възрастни с умствена изостаналост с. Горен чифлик		2009	390560.41	390560.41	0.00	Липсват данни	СИФ
68	„Дневен център за възрастни хора на пенсионна възраст“		2009	104264.27	104264.27	0.00	създаден 1 дневен център за 40 пенсионера	ФАР
69	Обновяване и благоустрояване на парк и паметник на Гроздьо Желев с. Гроздьово		2007	199058.56	199058.56	0.00	1 парк и 1 паметник	Красива България
70	НП „От социални помощи към осигуряване на заетост“		2007	119978.32	119978.32	0.00	заети 20 лица	МТСП
71	НП „Асистент на хора с увреждания, дейност „социален асистент“		2007	27654.17	27654.17	0.00	заети 20 лица	МТСП
72	НП „Асистент на хора с увреждания, дейност „социален асистент“		2007	21847.60	21847.60	0.00	заети 20 лица	МТСП
73	НП „От социални помощи към осигуряване на заетост“		2009	66836.98	66836.98	0.00	заети 20 лица	МТСП
74	Помощ за възрастните чрез създаване на нова професия „Домашен помощник“ в община Долни чифлик		2010	89136.72	0.00	89136.72	36 човека потребители	ОП РЧР
75	„Разкриване на център за социална рехабилитация и интеграция към ДДМУИ – с. Рудник	Изпълнява се в момента	2009	171222.40	0.00	171222.40	36 деца потребители	ОП РЧР
76	„Създаване на център за социална рехабилитация и интеграция в община Долни чифлик“	Изпълнява се в момента	2011	151057.43	0.00	151057.43	създаден 1 център	ОП РЧР
77	Помощ за възрастните чрез утвърждаване на професията „Домашен помощник“ в община Д. чифлик	Изпълнява се в момента	2011	115619.89	0.00	115619.89	36 потребители	ОП РЧР
78	„ПОДКРЕПА ЗА ДОСТОЕН ЖИВОТ“	Изпълнява се в момента	2011	0.00	0.00	0.00	32 човека	ОП РЧР, Изпълнява се от АСП, община Долни чифлик е партньор
79	Създаване и функциониране на Общостен Център за деца в риск от 0 до 7 години и техните семейства в община Долни чифлик	Изпълнява се в момента	2011	799048.00	0.00	799048.00	285 потребители, сграда с застроена площ 734,59 кв.м.	Световна банка, МТСП
80	ЦНСТ	Изпълнява се в момента	2012	681947.48	0.00	681947.48	14 деца потребители , сграда с застроена площ 584,14 кв.м.	ПРСР 2007-2013
81	Създаване на звено за иновативно предоставяне на услуги в домашна среда към домашен социален патронаж в подкрепа на нуждаещите се жители на община Долни чифлик	Изпълнява се в момента	2012	198958.85	0.00	198958.85	75 потребители	ОПРЧР
82	Превенция на институционализацията чрез разкриване на нова социална услуга - Наблюдавано жилище за лица с психични разстройства в община Долни чифлик	Изпълнява се в момента	2013	82857.75	0.00	82857.75	8 потребителя	ОПРЧР, „Живот в общността“
				17058328.98	2345438.92	14712890.06		
	Цел 4: Развитие на селското стопанство като суровинна база на икономиката в региона и заетост в общината							
	Мярка 1: Повишаване на нивото на научното обслужване и въвеждането на съвременни технологии в селското стопанство							
83	Създаване на обществен съвет между представители на местната власт, бизнеса и образователните структури за въвеждане на новостите в селското стопанство	да	2008	0.00	0.00	0.00	Липсват данни	За въвеждане на новости в селското стопанство няма, но има ОС от 2008 г. по социални и образователни проблеми.
84	Изграждане на сервизната база и ремонт на селскостопанска техника	не	2008	0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
85	Създаване на сдружения за напояване	не	2007	0.00	0.00	0.00	Липсват данни	

86	Изграждане на рециркулационна система за изключително отглеждане на сьомги, есетра, и др. деликатесни рибни видове с последващо изграждане на цех за тяхната преработка с. Гроздьово	не	2007	0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
87	Изграждане на мидени инсталации и сатки за риба за щурмоустойчиви райони с. Шкорпиловци	не	2008	0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
88	Осъвременяване и поддържане на ПУП за с. Ново Оряхово, с. Старо Оряхово	не	2009	0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
Мярка 2: Изграждане на нови аграрно-производствени структури								
89	Създаване на малки и средни предприятия за преработка на селскостопанска продукция	да	2012	0.00	0.00	0.00	Един цех за преработка на ябълки за сок с. Пчелник	
90	Създаване на екоферми и екополета	да	2013	0.00	0.00	0.00	Две ферми	
91	Увеличаване на засетите площи с лозя	да		0.00	0.00	0.00	78 дка нови	
92	Увеличаване на засетите площи с лавандула	не		0.00	0.00	0.00	няма лавандула	
93	Увеличаване на площите с овощни насаждения-ябълки, праскови, круши	да		0.00	0.00	0.00	общо 1091 дка, нови 200дка	
94	Увеличаване на площите с трайни насаждения - малини, ягоди	не		0.00	0.00	0.00	няма площи	
95	Увеличаване на площите с овощки - сливи, кайсии	да		0.00	0.00	0.00	общо 202 дка, 61дка нови	
96	Увеличаване на площите със зърнени растения- овес, пшеница	да		0.00	0.00	0.00	Няма площи с овес, пшеница 28320 дка увеличението е с 1500дка	
97	Създаване на мелници за хляб и фуражи	да		0.00	0.00	0.00	има 1 мелница	
98	Изграждане на винарска изба	не		0.00	0.00	0.00	няма винарски изби	
99	Изграждане на специализирани развъдници за риба, раци, морски и речни видове	да	2006/2009	0.00	0.00	0.00	Еко комплекс Венелин, Еко комплекс с. Пчелник-язовир, с. Гроздьово-рибарник	
Мярка 3: Развитие на регионален кластер								
100	Създаване на браншови съюзи на земеделски производители, зеленчукопреработватели и месопреработватели, дървопреработване	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
101	Присъединяване на местните браншови структури към регионалните и националните	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
102	Популяризиране на произвежданата селскостопанска продукция	да		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	всеки производител сам си рекламира и продава продукцията
103	Изграждане на рибарски дружества	да	2013	0.00	0.00	0.00	1 стратегия	Създадена е Местна стратегия за развитие на рибарската област „Български черноморски сговор Бяла-Долни чифлик-Аврен“
Мярка 4: Изграждане на тържища и пазари								
104	Изграждане на тържище за плодове и зеленчуци, риба с. Ст. Оряхово	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
105	Изграждане на цех за шоково замразяване и преработка на плодове и зеленчуци, риба гр. Долни чифлик	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	

106	Изграждане на тържище за плодове и зеленчуци, риба с. Шкорпиловци	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
	Мярка 5: Развитие на малките села от Балканския район чрез създаване на алтернативна заетост и изграждане на инфраструктурата за задържане на населението							
107	Разширяване капацитета на съществуващата и създаването на нови разсадници за лесокulturни мероприятия	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
108	Увеличаване на засетите площи с етерично маслени култури	да		0.00	0.00	0.00	1800 дка ралица	
109	Създаване на пунктове за изкупуване на билки и гъби	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
110	Създаване на пунктове за преработка на етерично - маслени култури	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
111	Възстановяване на традиционни за общината занаяти и превръщането им в туристически продукт	да	2008	0.00	0.00	0.00	тъкачество	
112	Създаване на цехове за сушене, преработка и пакетиране на билки и гъби	не		0.00	0.00	0.00		
113	Създаване на млекосъбирателни пунктове в населените места	да		0.00	0.00	0.00	1 пункт	в село Гроздьово
114	Ремонт на административна сграда на Общинска администрация и ремонт и реконструкция на централен площад гр. Долни чифлик". "Ремонт читалище „Христо Ботев“ и прилежащ площад с. Голица“.	да	2007	191000.01	191000.01	0.00	Липсват данни	
115	Възстановителни работи на джамия в с. Булаир	да	2009	39680.33	39680.33	0.00	Липсват данни	
116	Реконструкция и рехабилитация на улична мрежа в с.Голица, с. Пчелник, с. Детелина, с. Г. чифлик	да	2012	1764993.47	0.00	1764993.47	рехабилитация на улична мрежа с обща дължина 3238,67 км	
				1995673.81	230680.34	1764993.47		
	Цел 5: Развитие на туризъм							
	Мярка 1: Оползотворяване на потенциалите за развитие на морски , селски и ловен, риболовен туризъм							
117	Издаване на комплект рекламно-информационни материали	да	2009	1000.00	1000.00	0.00	200 броя компакт диска, 200 броя каталози	
118	Разширяване на етнографската сбирка в етнографски музей в гр. Долни чифлик	да	2009	0.00	0.00	0.00	1 сбирка с 1773 експоната	Със свое писмо от 9 януари 2009 г. Министърът на културата разрешава откриването на Етнографска сбирка към Народно читалище „Изгрев“ – гр. Долни чифлик и така събраните етнографски материали получават официално статут на етнографска сбирка, т. е. дотогава изобщо е нямало сбирка, която да се разширява в музей. Сбирката се обогатява и към момента има 1773 експ.
119	Провеждане на рекламна кампания за популяризиране туристическия потенциал на община Долни чифлик	изпълнява се	2013	0.00	0.00	0.00	създаден 1 каталог, 2 видеоклипа	Проект "Иновативен маркетингов подход за развитие на регионален туристически продукт в общините Несебър, Бяла и Долни чифлик" -
120	Създаване на многофункционален център за селски, морски и ловен туризъм гр. Долни чифлик	не		0.00	0.00	0.00		

121	Строителство, реконструкция, приспособяване на сгради за настаняване на туристи, подобряване на вътрешни дворове и сгради	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
122	Създаване на хотелска база в малките населени места	изпълнява се	2007-2013	0.00	0.00	0.00	10 къщи за гости	увеличава се броя на местата за настаняване (предимно къщи за гости) в малките населени места - Солник, Бърдарево, Кривини
123	Увеличаване на капацитета и категорията на хотелската база	изпълнява се	2007-2013	0.00	0.00	0.00	над 500 места за настаняване	увеличават се местата за настаняване с по-висока категория
124	Създаване на туристически пакети и маршрути за посещение Шкорпиловци, Балкански район, Резервати и защитени местности	Изпълнява се в момента	2013	0.00	0.00	0.00	създаден 1 туристически пакет	Проект "Иновативен маркетингов подход за развитие на регионален туристически продукт в общините Несебър, Бяла и Долни чифлик" -
125	Изграждане на екопътеки в резерватите и защитените местности	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	ЗАБРАНЕНИ СА ВСЯКАКВИ ДЕЙНОСТИ В РЕЗЕРВАТИТЕ.
126	Изграждане на туристически информационен център с. Шкорпиловци	не		0.00	0.00	0.00		
127	Изграждане на рибарско селище в КК "Шкорпиловци"	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
128	Проект "Иновативен маркетингов подход за развитие на регионален туристически продукт в общините Несебър, Бяла и Долни чифлик" по ОПРР	да	2013	433394.40	0.00	433394.40	Липсват данни	община Долни чифлик е партньор
	Мярка 2: Институционално укрепване в сферата на туризма							
129	Създаване на туристически информационен център	изпълнява се	2013	139321.61	0.00	139321.61	Липсват данни	Одобрен е проект "Създаване на местен туристически информационен център в с. Старо Оряхово" по Оперативна програма за развитие на сектор "Рибарство" 2007-2013г. И МИРГ
130	Създаване на общинско сдружение по туризъм	не		0.00	0.00	0.00		
131	Изграждане сдружение на хотелиерите	не		0.00	0.00	0.00		
132	Организиране представяне на общината на туристически форуми	изпълнява се		0.00	0.00	0.00	представяне на 3 форума	чрез Проект "Иновативен маркетингов подход за развитие на регионален туристически продукт в общините Несебър, Бяла и Долни чифлик"
				573716.01	1000.00	572716.01		
	Приоритет 2: Изграждане на качествена жизнена среда			846515.61				
	Цел 6: Обновяване и доизграждане на техническата инфраструктура							
	Мярка 1: Общински пътища							
133	Общински път Долни чифлик - Булаир IV - 90403	да	2007-2013	617187.83	617187.83	0.00	изпълнени са 17 764 кв.м. асфалтови кърпежи	
134	Общински път Солник - Горска барака IV - 90606	не		0.00	0.00	0.00		
135	Общински път Гроздъво - хижа Бункера IV 90409	да	2007-2013	216595.12	216595.12	0.00	изпълнени са 5 078 кв.м. асфалтови кърпежи	ежегодно се извършва рехабилитация със средства от капиталовите разходи на общината
136	Общински път с. Юнец-Мелница IV - 90604	да	2007-2013	179862.67	179862.67	0.00	изпълнени са 5 370 кв.м. асфалтови кърпежи	ежегодно се извършва рехабилитация със средства от капиталовите разходи на общината
137	Общински път Долни чифлик-Марин тепе	да		0.00	0.00	0.00		
138	Общински път Кривини - местност Корито	не		0.00	0.00	0.00		
139	Рехабилитация на съществуващата улична мрежа в гр. Долни чифлик	изпълнява се	2007-2013	994492.07	994492.07	0.00	изпълнени са 26 660 кв.м. асфалтови кърпежи	ежегодно се извършва рехабилитация със средства от капиталовите разходи на общината
140	Рехабилитация на съществуващата пътна мрежа в с. Шкорпиловци	да	2007-2013	27915.86	27915.86	0.00	изпълнени са 832кв.м. асфалтови кърпежи	

141	Рехабилитация на съществуващата пътна мрежа в с. Ново Оряхово	да	2007-2013	2999.74	2999.74	0.00	изпълнени са 90 кв.м. асфалтови кърлежи	
142	Рехабилитация на съществуващата пътна мрежа в с.Старо Оряхово	да	2007-2013	203722.57	203722.57	0.00	изпълнени са 4 397 кв.м. асфалтови кърлежи	
143	Рехабилитация на съществуващата улична мрежа в с.Рудник	да	2007-2013	13844.79	13844.79	0.00	изпълнени са 398 кв.м. асфалтови кърлежи	
144	Рехабилитация на съществуващата улична мрежа в с.Детелина	да	2013	14962.51	14962.51	0.00		
145	Рехабилитация на съществуващата улична мрежа в с. Юнец	не		10000.74	10000.74	0.00		
146	Рехабилитация на съществуващата улична мрежа в с. Пчелиник	да	2009	141590.55	141590.55	0.00	изпълнени са 3225 кв.м. асфалтови кърлежи	
147	Рехабилитация на съществуващата улична мрежа в с. Венелин	да	2011	46168.45	46168.45	0.00	изпълнени са 1453 кв.м. асфалтови кърлежи	
148	Рехабилитация на съществуващата улична мрежа в с.Горен чифлик	да	2010	112206.30	112206.30	0.00	изпълнени са 2915кв.м. асфалтови кърлежи	
149	Рехабилитация на съществуващата улична мрежа в с. Гроздьово	да		213992.75	213992.75	0.00	изпълнени са 5035 кв.м. асфалтови кърлежи	
150	Рехабилитация на съществуващата улична мрежа в с. Нова Шипка	да		23605.18	23605.18	0.00	изпълнени са 550 кв.м. асфалтови кърлежи	
151	Рехабилитация на съществуващата улична мрежа в с.Голица	да		11046.47	11046.47	0.00	изпълнени са 323 кв.м. асфалтови кърлежи	
152	Рехабилитация на съществуващата улична мрежа в с. Кривини	да	2013	0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
153	Рехабилитация на съществуващата улична мрежа в с. Бърдарево	да	2013	0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
154	Рехабилитация на съществуващата улична мрежа в с. Солник	да	2011-13	8037.40	8037.40	0.00	изпълнени са 218 кв.м. асфалтови кърлежи	
155	Изграждане на улична пътна мрежа в урбанизираните територии КК"Шкорпиловци", вилна зона Шкорпиловци, с. Шкорпиловци, с. Юнец, с. Ст. Оряхово, с. Ново Оряхово, с. Рудник, с. Детелина, Д. Чифлик, Гроздьово, Горен чифлик, Венелин, Нова ипка, Кривини, Солник, Голица, Булаир	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
156	Повишаване носимостта на пътните настилки на пътищатаСт. Оряхово-пясъчна кариера	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
157	Повишаване носимостта на пътните настилки на пътищата Нова шипка-пясъчна кариера	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
158	Повишаване носимостта на пътните настилки на пътищата с. Венелин - пясъчна кариера	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
159	Повишаване носимостта на пътните настилки на пътищата гр. Долни чифлик - с. Булаир	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
160	Повишаване носимостта на пътните настилки на пътищата с. Старо Оряхово-с. Гроздьово	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
161	"Реконструкция на язовир и изграждане на съоръжение за гасене на горски пожари, находящ се в имот № 000331, землището на с. Горен чифлик , община Долни чифлик"	изпълнява се	2013	586478.88	0.00	586478.88	ремонт на язовирна стена - 373 м и изграждане на съоръжение за гасене на горски пожари	ПРСР 2007-2013, Мярка 226 „Възстановяване на горския потенциал и въвеждане на превантивни дейности"
Мярка 2: Водоснабдяване								

162	Изграждане на водопроводна мрежа във вилната зона "Шкорпиловци, в нов квартал Ст. Оряхово	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
163	Довършване изграждането на главен водопровод "Камчийски пясъци" Пчелник-Шкорпиловци	да	2009	0.00	0.00	0.00	Липсват данни	Държавата го е направила, общината не разполага с информация за средствата
164	Доизграждане на довеждащ водопровод с. Кривини - с. Солник	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
165	Рехабилитация на водопроводни мрежи в гр. Долни чифлик, с. Старо Оряхово, с. Шкорпиловци, с. Юнец, с. Ст. Оряхово, с. Ново Оряхово, с. Рудник, с. Детелина, с. Пчелник, с. Голица	да	2009	0.00	0.00	0.00	Липсват данни	Частична подмяна в гр. Долни чифлик
166	Изграждане на пречиствателна станция за питейна вода в КК"Шкорпиловци"	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
167	Техническа помощ за подготовка на инвестиционен проект „Интегрирано управление на водите на гр. Долни чифлик“	да	2008	1965524.00	0.00	1965524.00	Липсват данни	Оперативна програма „ Околна – среда 2007-2013“
168	Реконструкция на съществуващи водопроводи и допълнително водоснабдяване на с. Гроздьово	да	2009	576462.00	576462.00	0.00	Липсват данни	Програмата за подобряване на жилищните условия на ромите в РБ 2005-2015 г.
169	Водопровод и битова канализация в квартали 24,25,26,27,27а, и 28 в гр. Долни чифлик	да	2008	846515.61	846515.61	0.00	1262 м изградена канализация	ПУДООС
Мярка 3: Канализации								
170	Изграждане на пречиствателни станции в с. Гроздьово, с. Старо Оряхово, с. Шкорпиловци, гр. Долни чифлик, с. Пчелник	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
171	Изграждане на канализационни мрежи в с. Гроздьово, с. Старо Оряхово, с. Шкорпиловци, гр. Долни чифлик, с. Пчелник, с. Голица, с. Рудник	да		846515.61	846515.61	0.00	Липсват данни	Водопровод и битова канализация в квартали 24,25,26,27,27а, и 28 в гр. Долни чифлик по ПУДООС
172	Битова канализация по ул. „ Ботевска“ в гр. Долни чифлик	да	2007	199974.48	0.00	199974.48	250,6 м изградена канализация	СИФ
173	Довършване на битова канализация по ул. „ Ботевска“ и ул. „ Еделвайс“ гр. Долни чифлик	да	2007	213656.00	0.00	213656.00	749,6 м изградена канализация	СИФ
174	Изграждане на битова канализация по ул. Камчия“ и ул. „ Янтра“, ул. Черно море“ и ул. „ Бръшлян“, ул. „ 23-ти септември“, ул. „ Сокачев“ до ул. „ Места“ гр. Долни чифлик	да	2008	856137.35	856137.35	0.00	890,75 м изградена канализация	ПУДООС
175	Изграждане на битова канализация по ул. „ Черно море“ и ул. „ Бръшлян“ гр. Долни чифлик	да	2009	739706.00	0.00	739706.00	472 м изградена канализация	ПУДООС
176	Изграждане на битова канализация по ул. „ 23-ти септември“, ул. „ Сокачев“ до ул. „ Места“ гр. Долни чифлик	да	2009	541971.65	0.00	541971.65	774,5 м изградена канализация	ПУДООС
177	Изграждане на битова канализация по ул. „ Илинден“, ул. „ Ропотамо“, ул. „ Еделвайс“, ул. „ Въча“ гр. Долни чифлик	да	2010	550704.32	550704.32		1139 м изградена канализация	
178	Изграждане и укрепване на инфраструктурни съоръжения за предотвратяване на наводнения и ограничаване на рисковете и щетите за живущите в населените места на община Долни чифлик	да	2010	995817.50	0.00	995817.50	почистени корита на дерета и изградени защитни съоръжения 2025 м.	ОП "Регионално развитие"
Мярка 4: Електроснабдяване								

179	Изграждане на електроснабдителна мрежа в КК "Шкорпиловци", вилна зона на "Шкорпиловци", нов кв. Ст. Оряхово	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
180	Реконструкция и повишаване на капацитета на трафопостовите в с. Юнец, Шкорпиловци, Кривини, Солник, Бърдарево, Голица, Булаир	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
				11757694.40	6514565.89	5243128.51		
	Цел 7: Трайно подобряване на екологичното състояние на общината							
	Мярка 1: Екологичен мониторинг							
181	Създаване на екопатрул съвместно с НПО	да	2010-2011	221000.00	0.00	221000.00	По 20 човека еколози	по проект
182	Откриване на "Зелен телефон" за получаване на информация за екологични замърсявания	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
183	Разпространение на образователни и информационни материали за опазване на ок. среда	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
184	Опазване и охрана на защитените територии	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	НЯМА НАЗНАЧЕНИ СПЛУЖИТЕЛИ
185	Изграждане на ефективен контрол на лицата изхвърлящи отпадъци на неразрешени места	да	2013	0.00	0.00	0.00	4 бр. патрул	упълномощени са кметовете
	Мярка 2: Твърди отпадъци							
186	Въвеждане на организирано и разделно сметоизвозване	да	2007-2013	540000.00	540000.00	0.00	Липсват данни	Организирано е въведено на цялата територия, разделно-в гр. Долни чифлик, предстои до месец да се въведе в още 4 населени места
187	Изграждане на регионално депо за твърди битови отпадъци в гр. Провадия	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	Във връзка с управлението на отпадъците в региона, с Решение на БОС от 08.10.2002 г. е основано АД с участието на част от общините във Варненска област - „Екополис“ ЕООД. Изготвен е идеен проект за регионално депо близо до гр. Провадия. Ползвана е техническа помощ и съдействие от МОСВ. Проектът е приет от Областен експертен съвет през 2006 г. Изготвен е доклад по ОВОС, който е отхвърлен с Решение № II-8/2010 г. на Висшия експертен съвет. С Решението по ОВОС площадката в Провадия се определя като неприемлива. На 31.08.2010 г. МОСВ прекратява договора за финансиране. На 21.07.2011 г. е взето решение за прекратяване и ликвидация на акционерното дружество.
188	Изграждане на претоварена площадка за битови отпадъци в гр. Долни чифлик	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	На 30.09.2010 г. в МОСВ е изпратено писмо от община Вълчи дол с решение от заседание на кметовете на заинтересованите общини и Областния управител с предложение за депо да се ползва резервната площадка до с. Войводино. На 20.04.2011 г. е проведено общо събрание за учредяване на Регионално сдружение за изграждане на Регионална система за управление на отпадъците на общините Вълчи дол, Аврен, Бяла, Ветрино, Девня, Долни Чифлик, Дългопол, Провадия и Суворово. В момента се изработва инвестиционно предложение „Регионално депо за отпадъци – регион Провадия“.
	Мярка 3: Енергийна ефективност							

189	Поддържане и усъвършенстване на системата за ефективно енергоуправление на съществуващото енерго ефективно улично осветление във всички населени места	да		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
190	Доизграждане на енергоспестяващо улично осветление в населени места където липсва такова	да		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
191	Проучване и представяне на проектно предложение за изграждане на алтернативни/ възобновяеми енергийни източници	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
192	Водноелектрически централи - с. Гроздъво, с. Венелин, на р. Голяма	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
193	Ветроелектрически централи - С. Рудник, с. Голица	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
194	Слънчеви колектори всички училища и детски градини, административни сгради, читалища в гр. Долни чифлик, Гроздъво, Ст. Оряхово, с.Горен чифлик, с. Пчелник	да	2011	0.00	0.00	0.00	Липсват данни	СОУ "Васил Левски" - основна сграда , ОДЗ "Мечо Пух"-гр.Долни чифлик, ОДЗ "Мечо Пух"-гр.Долни чифлик - Филиал 2, ЦДГ "Щастливо детство"-с.Старо Оряхово, ЦДГ-Горен чифлик, Детска градина - с.Гроздъво
195	Провеждане на семинари и дискуссионни форуми за енергийна ефективност	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
196	Геотермални инсталации в производството и туризма	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
197	Инсталации за топлинно преобразуване на слънчевата енергия за осигуряване на топла вода за ОДЗ и ЦДГ в община Долни чифлик	да	2011	0.00	0.00	0.00	Липсват данни	СОУ "Васил Левски" - основна сграда , ОДЗ "Мечо Пух"-гр.Долни чифлик, ЦДГ "Щастливо детство"-с.Старо Оряхово, ЦДГ-Горен чифлик, Детска градина - с.Гроздъво
198	Санитаране на общински сгради-сграда община, сградите на кметствата Пчелник, Г. чифлик, Гроздъво, Ст. Оряхово, с.Голица			0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
199	Санитаране на сградите на СОУ- Д. Чифлик, ОУ- Ст. Оряхово, ОУ- Гроздъво,ОУ- Г.чифлик, ОУ - Пчелник, ОУ - Голица	да	2012-2013	0.00	0.00	0.00	кредит от ФЕЕ	
200	Санитаране сградите на : ОДЗ - Д. Чифлик, ЦДГ - Ст. Оряхово, ЦДГ - Гроздъво, ЦДГ - с.Голица	да	2011	806361.65	0.00	806361.65	Липсват данни	Част от тях са санирани по проект "Повишаване на енергийната ефективност на образователната инфраструктура в община Долни чифлик, съпътстваща устойчиво развитие" по ОПРР
201	Ремонт на сгради на кметства в с. Пчелник, Рудник и Гроздъво	да	2007	199741.60	199741.60	0.00	Липсват данни	Красива България
202	Възстановителни работи на църква в с. Гроздъво		2008	69597.00	69597.00	0.00	Липсват данни	Бедствия и аварии
203	Възстановителни работи на джамия в с. Гроздъво		2008	46310.00	46310.00	0.00	Липсват данни	Бедствия и аварии
204	Възстановителни работи на църква в с. Пчелник		2009	220765.84	220765.84	0.00	Липсват данни	Бедствия и аварии
205	Възстановителни работи по сградата на Здравна служба в с. Рудник	да	2008	90264.00	90264.00	0.00	Липсват данни	Бедствия и аварии
206	Ремонт на читалище „ Пробуда" с. Старо Оряхово	да	2007	36281.00	36281.00	0.00	Липсват данни	Красива България
				1469321.09	662959.44	806361.65		
	Приоритет 3: Създаване на общински капацитет							
	Цел 8: Увеличаване на местния капацитет							
	Мярка 1: Подобряване на координацията и взаимодействието на местната политика							
207	Провеждане на анкетни проучвания сред частния, неправителствения сектор	да	2009-2010	0.00	0.00	0.00	2 анкети	В рамките на проекти по ОПАК: "Прозрачна и достъпна общинска администрация", „За прозрачни и открити областни и общински администрации", "Общинските администрации - достъпни, прозрачни и компетентни",

208	Изграждане на консултативна група за партньорство при изпълнението на плана	няма		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
209	Организиране на дискуссионни форуми по реализацията и актуализацията на плана	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
210	Публикуване на Интернет страницата на общината на плана за развитие и отчитане на реализираните мерки	да		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
211	„Прозрачна и достъпна общинска администрация“	да	2008	958938.05	0.00	958938.05	създаден уеб сайт, създаден публичен регистър, създадено табло за презентации	Бенефициент е Община Аксаково, общ Д.чифлик е партньор
212	„За прозрачни и открити области и общински администрации“	да	2009	599663.32	0.00	599663.32	1 киоск, 1 табло за информация, 1 каталог на услугите	Изпълнява се от обл.Адм-цияВарна, общ Д.чифлик е партньор
213	„Подобряване ефективността на общинските администрации Дългопол, Долни Чифлик и Провадия за постигане на оптимизация и избягване на дублиращи функции“	да	2012-2013	171693.32	0.00	171693.32	1 функционален анализ	Бенефициент-Община Дългопол, общ Д.чифлик е партньор
Мярка 2: Създаване на програмен и проектен капацитет								
214	Осъществяване на съвместен проект с НПО за повишаване на местния капацитет за проектиране и усвояване на Структурните фондове	не		5500.00	5500.00	0.00	14 обучения с над 50 обучени служителя	Такъв проект за отчетния период не е осъществен, обученията на общинските служители става в рамките на ежегодните планове за обучения на организацията - средно по 2 обучения с 3 обучени служителя на година. В момента се изпълнява проект по ОПАК за обучения на общински служители - бенефициент е община Долни чифлик, проектното предложение е одобрено през януари 2014 г.
215	Поддържане и актуализация на Интернет сайта на общината	да	2009 обновен, постоянно се актуализира	0.00	0.00	0.00	ежедневно се поддържа сайта	общината е партньор, обновяването е част от дейностите
216	Създаване на система за мониторинг на плана	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
Мярка 3: Междообщински дейности и проекти								
217	Изграждане на водопровода "Камчийски пясъци"	да	2009	0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
218	Изграждане на регионално депо за преработка на битови отпадъци Провадия	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
219	Изграждане на КК"Шкорпиловци - Бяла"	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
220	Изграждане на междообщински път "Шкорпиловци-Кара дере"	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
221	Изграждане на между общински път Голица - Руен	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
222	Изграждане на общински път с. Венелин - Казашка река	не		0.00	0.00	0.00	Липсват данни	
				1735794.69	5500.00	1730294.69		
Общо:				36045945.07	9770144.59	26275800.48		